

JAARVERSLAG 2020

Bestuursverslag, Governanceverslag en Jaarrekening
Definitief RvC-vergadering 13 april 2021

woCOM

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	3
1.1	Korte terugblik op 2020.....	3
1.2	Leeswijzer jaarverslag 2020.....	5
2	BESTUURSVERSLAG.....	5
	BESCHIKBAARHEID.....	6
	BETAALBAARHEID.....	7
	LEEFBAARHEID.....	8
	DIENSTVERLENING.....	9
	KWALITEIT.....	10
	ORGANISATIE.....	11
	BEDRIJFSVOERING.....	12
	CONTINUÏTEIT.....	13
	GOVERNANCE.....	14
3	TOELICHTING OP HET BESTUURSVERSLAG.....	15
3.1	Maatschappelijke doelen.....	15
3.2	Organisatie.....	17
3.3	Continuïteit.....	19
3.4	Risicobeheersing en controlesystemen.....	23
4	BESTUURSVERKLARING.....	29
5	GOVERNANCEVERSLAG.....	31
5.1	Toezichthoudende taken en bevoegdheden.....	31
5.2	Samenstelling en deskundigheid.....	33
5.3	Integriteit en onafhankelijkheid van de Raad van Commissarissen.....	35
5.4	De Raad van Commissarissen als werkgever.....	36
6	JAARREKENING 2020.....	38
7	OVERIGE GEGEVENS.....	114
7.1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	115
7.2	WoCom in cijfers.....	123

1 INLEIDING

1.1 Korte terugblik op 2020

In 2020 heeft Covid-19, het Coronavirus, een dominante rol gespeeld. In de wereld, in de zorg, de samenleving, in ons dagelijks leven en dus ook bij woCom. Met alle collega's samen hebben we snel geschakeld. Zo hebben we veilig en goed werken kunnen combineren met onze dienstverlening aan onze (toekomstige) huurders. Schakelen als het er echt op aankomt, daarin is woCom sterk. Natuurlijk hebben we gebaald van de dingen die we niet konden doen, zoals op een gezellige manier afscheid nemen van collega's die met pensioen gingen, samen Sinterklaas en kerst vieren of het vieren van ons 100 jarige jubileum met huurders en elkaar. Maar er is ook veel energie gestoken in wat wel kon, al was het op een andere manier dan we vooraf bedacht hadden. We hebben zo gelukkig veel van onze voornemens, gericht op het verbeteren van ons werk en het ontwikkelen van onszelf, toch weten te realiseren. Gelukkig hebben we ook aandacht geschonken aan onze huurders die het door Corona niet altijd even makkelijk hebben. Zo hebben we met huurders gebeld om te vragen hoe het gaat, hebben we bloemen en ballonnen gebracht bij oudere huurders, hebben we kaartjes gestuurd naar alle huurders en hebben we huurders met betalingsproblemen geholpen. Dat alles is iets om trots om te zijn!

Successen

- Het huurdersoordeel voor onze dienstverlening hebben we na een dip heel goed weten te herstellen. Mooie uitdaging om vast te houden.
- Onze doelstelling gemiddeld energielabel B is behaald.
- Onze digitale bijeenkomsten met huurdersorganisaties, samenwerkingspartners en RvC zijn zeer goed verlopen en waardevol geweest voor onze nieuwe Strategische Visie 2021-2025.
- Binnen ons onderhouds- en nieuwbouwprogramma is een aantal bijzondere projecten gestart, uitgevoerd of voorbereid. Zoals het Paulusproject in Someren (mede voor Oro en Kempenhaeghe), de verduurzaming van woningen in de Annawijk in Helmond, en de innovatieve nieuwbouw aan de Kasteelherenlaan Helmond voor RAC.
- Onze Huurdersorganisaties hebben een format gemaakt voor prestatieafspraken dat we in 2021 gaan gebruiken.
- In de MRE-regio heeft woCom actief geparticipeerd in het collectieve ontwerp en de aanbesteding van gestandaardiseerde woningen waarmee de woningbouw een impuls kan krijgen.
- Covid-19 heeft ons creatief gemaakt. Met het zoeken naar nieuwe manieren van werken zijn (onbewuste) belemmeringen uit het verleden verdwenen. Zoals thuiswerken, op andere manieren contact zoeken met huurders, contactloos renoveren, als medewerker de ruimte nemen voor eigen initiatief, goede werkafspraken binnen teams enz.
- De organisatieontwikkeling is ingevoerd, met nieuwe manier van aansturen en het anders organiseren van ons werk (procesgericht). De uitrol en verankering vraagt een langere tijd, maar de uitkomsten van een uitgebreid onderzoek onder alle woCommers laat een overwegend (zeer) positief beeld zien. We zien dat natuurlijk ook in de praktijk. Drie voorbeelden:
 - Met de inrichting van de stuurtafel sturen de leidinggevenden bewuster en meer samen op wat aandacht behoef. Met de besluitafel en adviestafel zijn meer collega's actief betrokken bij de besluitvorming;

- Teams hebben teamplannen gemaakt en die zijn weer verwerkt in het jaarplan 2021 of de nieuwe strategische visie;
- Met de meeste collega's zijn door de managers persoonlijke ontwikkelgesprekken gevoerd.
- Het ziekteverzuim is fors gedaald door de gerichte aandacht voor re-integratie en bespreekbaar maken van disfunctioneren.
- De woCom-academie is gestart.
- Passend bij onze strategie hebben we het grootste deel van onze niet-Daeb portefeuille verkocht.
- De bedrijfslasten hebben wij structureel laag weten te houden.

Aandachtspunten

- Verder optimaliseren van onze dienstverlening: persoonlijk, dichtbij en aansluitend bij de klant.
- Het realiseren van de woonopgave in beschikbaar en betaalbaar woongenot.
- Stabiliseren en verbeteren van het verhuurproces en het proces voor dagelijks onderhoud.
- Het tijdig afhandelen van terugbelverzoeken en het verkleinen van het aantal doorverbindingen.
- Oplopende zoekduur woningzoekenden.
- Het beter benutten van de ruimte in de woningtoewijzing voor de groep middeninkomens.
- Blijvend aandacht houden voor evalueren op diverse manieren, belangrijk voor een lerende organisatie.

Financieel gezien voldoen de kernindicatoren van woCom aan de eisen van de toezichthouders Aw en WSW. Het financiële plaatje wordt echter steeds complexer. Op basis van markt ficties lijken we op papier steeds rijker. Het vermogen op basis van de marktwaarde stijgt ook dit jaar weer zeer fors (circa € 100 miljoen). De beleidswaarde, die uiteindelijk bepalend is voor onze investeringscapaciteit, blijft daar echter belangrijk op achter en stijgt slechts met € 23 miljoen.

Kijken we naar de inkomsten en uitgaven, de operationele kasstroom, dan zien we een verder oplopende fiscale druk. De trend is dat onze uitgaven veel harder stijgen dan onze inkomsten, waardoor we minder overhouden om te kunnen investeren. Dit beeld is representatief voor de hele corporatiesector. De Minister onderkent deze problematiek en bevestigt de conclusie uit het landelijk onderzoek Opgaven en Middelen dat onder de huidige fiscale druk corporaties op termijn niet in staat zijn hun opgaven te betalen. De structurele oplossing hiervoor wordt overgelaten aan het nieuwe kabinet.

Bestuursprioriteiten

De bestuursprioriteiten voor 2020 zijn grotendeels gerealiseerd:

Omschrijving

1. Anders aansturen	✓ Opstellen en vaststellen organisatie-ontwikkelplan: de rolverdeling tussen manager en procescoach, de inrichting (bundeling processen, teams e.d.); ✓ Benoemen leidinggevendenden; ✓ De gecreëerde verbinding tussen leidinggevendenden actief houden en laten groeien.

Omschrijving

2. Anders organiseren	✓ Stellen van gezamenlijke prioriteiten en daarop toezien; ✓ Vaststellen van een organisatie-inrichting waarin de nieuwe werkvormen tot een recht komen; ✓ Faciliteiten beschikbaar stellen om nieuwe werkvormen; ✓ Opzet en uitvoeren evaluatie; ✓ Continue aandacht voor ziekteverzuim.
3. Creëren ondersteunende omgeving	✓ Nieuwe invulling 'klassieke HRM-gesprekken' gericht op persoonlijke ontwikkeling en welzijn; ✓ impuls van de woCom-academie; ✓ vernieuwd mandateringsbesluit; ✓ nieuwe inrichting van besluitvorming gericht op bredere actieve participatie en stimuleren van vroegtijdige bespreking dilemma's en casuïstiek.
4. Dienstverlening met meerwaarde	• Verbeteren van oordeel van huurders over onze processen; ✗ Implementatie van klantcontactstrategie; • Verbeteren interne 'vindbaarheid van informatie' en datakwaliteit.
5. Externe verbinding en samenwerking	Samenwerking met de huurdersorganisaties: ✓ nieuwe samenwerkingsovereenkomst voorbereid, vaststelling 2021; ✓ herijking sociaal plan bij renovatie en sloop, in overleg met HO's besloten huidige plan te continueren; ✓ de evaluatie van het duurzaamheidsbeleid; ✓ het vernieuwen van het ZAV-beleid. ✓ In gesprek met samenwerkingspartners voor ons nieuwe Strategisch Plan; ✓ Voor 'VanEiges' nieuwe werkwijze tot een succes maken, routeplan voor vervolg opgesteld; ✓ In MRE-verband organisatie van kennissessies en introductie nieuw regionaal kansen & sanctiebeleid; ✓ als lid dagelijks bestuur Wooniezie, uitbesteding naar Enserve en toetreding van andere corporaties.

1.2 Leeswijzer jaarverslag 2020

- Het **bestuursverslag** is opgebouwd uit een overzicht van de doelen en resultaten op de maatschappelijke en organisatorische doelen in cijfers, woord en beeld.
- Dit wordt gevolgd door een extra **toelichting** in overzichten en tabellen.
- Het **governanceverslag** van de Raad van Commissarissen wordt ook eerst in cijfers, woord en beeld weergegeven, gevolgd door een uitgebreide **verantwoording** in tabellen.
- In de **jaarrekening** wordt de financiële verantwoording en onderbouwing verder uitgewerkt en toegelicht.

2 BESTUURSVERSLAG

Maatschappelijke en organisatorische doelen

BESCHIKBAARHEID

VERHUURD
554 woningen
23,1% aan bijzondere
doelgroepen en urgenten
1,4% aan middeninkomens

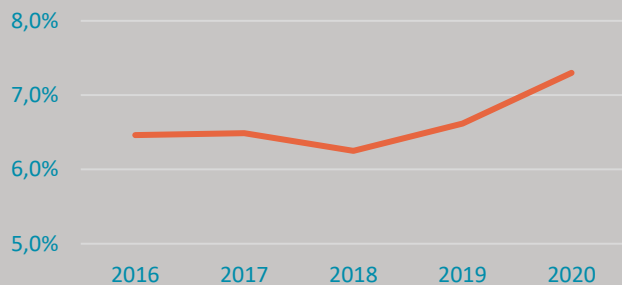
DOELEN

- ✓ maximaal 18 maanden zoekduur
- ✓ monitoren van slaagkansen
- ✓ meer toewijzen aan middeninkomens
- ✗ 38 sociale woningen verkopen (71% gerealiseerd)
- ✗ 43 woningen opleveren (63% gerealiseerd)

WONINGBEZIT

7.987 sociale woningen
517 overige wooneenheden
361 parkeren
24 dure huurwoningen
21 maatschappelijk
13 bedrijfspanden

MUTATIEGRAAD

VERKOCHT

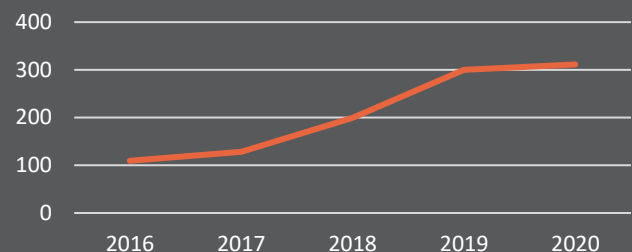
27 sociale woningen
11% aan zittende huurders
60 dure woningen
14 woningen teruggekocht
8 woningen na terugkoop
doorverkocht
7 bedrijfspanden

VERHUURPROCES

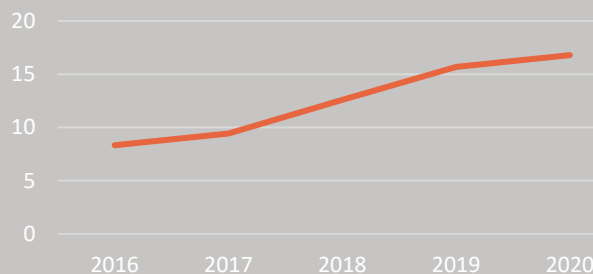
16,8 maand zoekduur
(gemiddeld bij verhuur)
19% toewijzing via loting
0,9 % leegstand
2,6 aanbiedingsgraad

REACTIEGRAAD

ZOEKDUUR

TEVREDENHEID

7,9 cijfer nieuwe huurder
92% tevreden huurders
8,1 oordeel vertrekkers
94% tevreden huurders

ONTWIKKELING

27 woningen opgeleverd
113 woningen (incl. 48 zorg)
in aanbouw
132 woningen
in ontwikkeling

wocom

BETAALBAARHEID

HUURPRIJS

€ 542 gemiddelde huurprijs
2,6% = inflatievolgende huuraanpassing (sociale huurwoningen)
3,6% huuraanpassing (dure huurwoningen)

HUURBELEID

In een werkgroep met huurders en medewerkers is een begin gemaakt om te komen tot een nieuw ZAV-beleid

DOELEN

- ✓ minimaal 80% woningen < 1^e aftoppingsgrens
- ✓ jaarlijkse huuraanpassing maximaal inflatie
- ✓ meer dan 95% verhuringen passend naar inkomen
- * huurachterstand lager dan 1,1%

VERHUUR

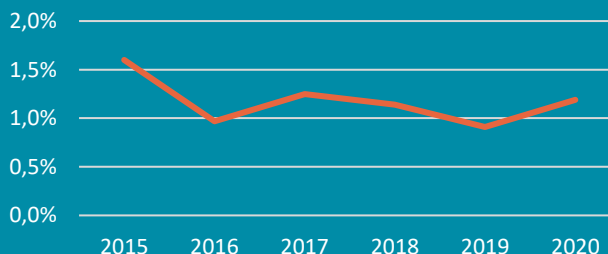
78% aanbod < grens voor huurtoeslag (€ 619)
99,3% passend verhuurd aan mensen met recht op huurtoeslag

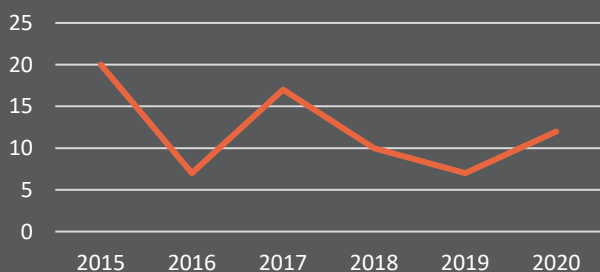
BETAALPROBLEEM

1,19% totale huursom
52% betreft achterstanden van huidige huurders en 48% vertrokken huurders

HUURACHTERSTAND

ONTRUIMINGEN ACHTERSTAND

ACHTERSTAND

63 doorverwijzingen naar de deurwaarder voor incasso
20 vonnissen rechtbank waarvan er 12 tot ontruiming hebben geleid

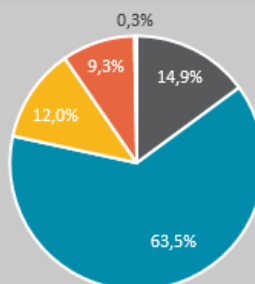

Voor elkaar

IN GESPREK

Gemiddeld 216 betaalafspraken. Bij navraag geeft 0,5% van de huurders aan dat coronamaatregelen de oorzaak is van de achterstand.

WONINGBEZIT

15% goedkoop
78% < 1^e aftopping
90% < 2^e aftopping
99,7% < sociale huurgrens

SAMENWERKING

Met alle gemeenten zijn de eerste afspraken gemaakt om te komen tot het project vroegsignalering.

#stop verhuurderheffing

woCOM

LEEFBAARHEID

OORDEEL BUURT

Huurders beoordelen hun woonomgeving met rapportcijfer 7,4. 88% van de huurder is tevreden, 54% geeft zelfs een 8 of hoger voor de buurt.

INITIATIEVEN

In de coronaperiode bloementjes-acties, rondbrengen van sterktekaarten en feestelijke ballonnen

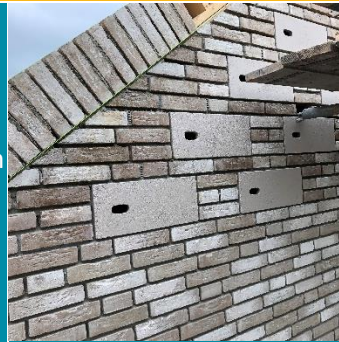
DOELEN (ook tijdens coronamaatregelen)

- ✓ bewonersbegeleiding bij grote projecten
- ✓ samenwerking sociaal domein
- ✓ zichtbaar zijn in wijken en buurten
- ✓ ondersteunen bewonersinitiatieven
- * 2 nieuwe gebiedsvisies (1 afgerond en 1 gestart)

CORONA

Vooral telefonisch contact vanwege coronamaatregelen. Huisbezoeken en gesprekken in wijk niet of slecht mogelijk. Geen stijging van meldingen vanwege maatregelen.

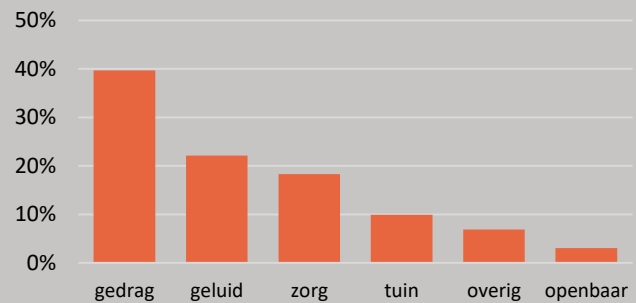

PROJECTEN

Gebiedsvisie Someren-Eind opgeleverd
Gebiedsvisie Heeze gestart
WijkOntwikkelingsPlan Annawijk behaald

OVERLAST EN WOONFRAUDE

Gemiddeld 112 overlast en woonfraudemeldingen per maand.

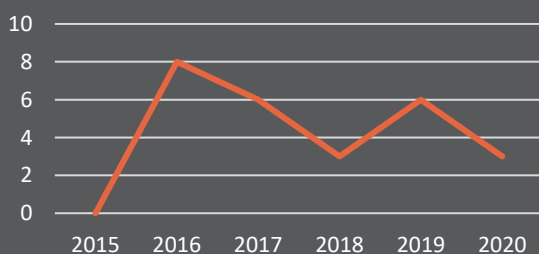

WONEN EN ZORG

Start bouw Paulusproject Someren voor cliënten Kempenhaeghe en ORO. Samenwerkingsovereenkomst met ORO ontwikkeling 20 app Kasteelherenlaan Helmond

ONTRUIMINGEN LEEFBAARHEID

UITGAVEN

Er is € 283 duizend euro uitgegeven aan leefbaarheid (het schoon, heel en veilig houden van de woonomgeving).

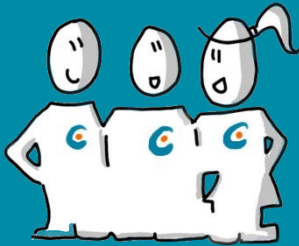
wocom

DIENSTVERLENING

TEVREDENHEID

Huurders beoordelen de dienstverlening in KWH-onderzoek met een 7,8 92% geeft minimaal een voldoende.

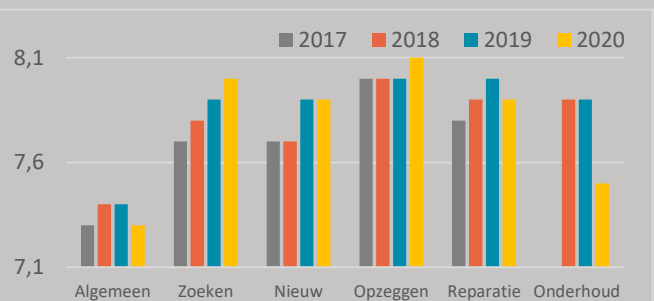
DOELEN

- ✓ huurderstevredenheid minimaal 7,5
- ✓ minimaal 90% huurders geven een voldoende
- * organiseren van 2 luisterpanels
- ✓ verbeteren dienstverlening: beter terugbellen
- ✓ verbouwing ontvangsthal: welkom bij woCom!
- opstellen klantvisie

KLANTVISIE

Er ligt een concept, met input van huurders en collega's. Volgende stap is dienstverleningsconcept.

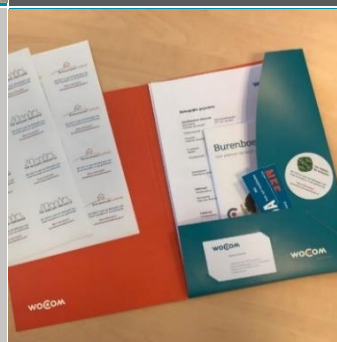
PARTICIPATIE

13 bewonerscommissies actief, 4 formele overlegmomenten met de 3 huurdersorganisaties
Ontwerp nieuwbouw
Annawijk ism omwonenden

TELEFOON

47.352 inkomende telefoongesprekken
39.037 zijn beantwoord door klantenservice.
2.838 zijn doorverbonden
5.377 keer heeft de beller de verbinding verbroken.

ADVIEZEN HO

4 positieve adviezen (huuraanpassing bij woningverbeteringen, begroting, wijzigen spelregels Wooniezie, verlenging sociaal plan) en negatief advies huurverhoging.

AFSPRAKEN

Er werd een bod uitgebracht op de 6 woonvisies en prestatieafspraken gemaakt met 6 gemeenten en 3 huurdersorganisaties

KLACHTEN

46 meldingen van ontevredenheid bij de organisatie, 4 bij de huurcommissie, 1 bij de geschillencommissie

woCOM

KWALITEIT

KWALITEIT
Huurders beoordelen de kwaliteit van hun woning met 7,3. Van de huurders is 89% tevreden, 49% geeft zelfs een 8 of hoger

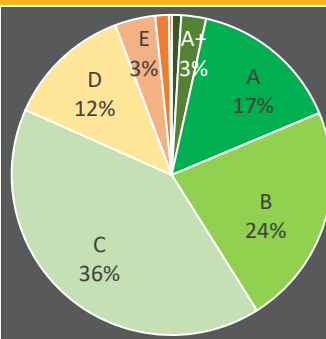

PROJECTEN

54 woningen Annawijk
Helmond, 14 woningen
Heindertweg Aarle-Rixtel

DOELEN

- ✓ gemiddelde energie-index 5,5 (label B)
- ✓ extra aandacht voor communicatie bij renovatie
- ✓ zonnepanelen en gasloos koken op verzoek
- ✓ evaluatie duurzaamheidsbeleid
- ✗ realisatie index planmatig onderhoud min. 90%
- ✗ realisatie index kortcyclisch onderhoud min. 95%

ENERGIESCORE

83,2% van de woningen heeft een 'groen' label (C of hoger). De gemiddelde energie-index is verbeterd tot 5,53 (5,5 is de grens tussen C en B).

ONDERHOUD

853 geschilderd
124 nieuwe kozijnen
79 nieuwe daken
107 nieuwe badkamers
245 nieuwe keukens
104 nieuwe toiletten

REPARATIES

8.076 reparatieverzoeken bij woCom gemeld
69% is in 1 bezoek opgelost

DUURZAAMHEID

199 woningen gasloos koken, bij 329 woningen zonnepanelen gelegd
54 woningen aardgasvrij gemaakt

TEVREDENHEID

7,9 reparaties
90% tevreden huurders
7,5 onderhoud
86% tevreden huurders

VEILIGHEID

bij 113 woningen asbest verwijderd, 196 nieuwe groepenkasten, 531 nieuwe ketels, 141 nieuwe mechanische ventilaties

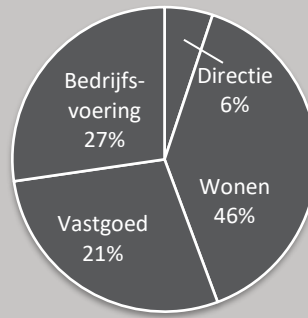

UITGAVEN

€ 3,4 miljoen aan dagelijks onderhoud (reparaties en kleine werkzaamheden bij verhuizing) € 11,0 miljoen aan planmatig onderhoud.

woCOM

ORGANISATIE

DOELEN

- ✓ werken met plezier en goed presteren
- ✓ stimuleren Leven Lang Ontwikkelen
- ✓ doorontwikkeling ontwikkelgesprek
- ✓ meten van de medewerkerstevredenheid

OR

4 leden en 1 vacature
5 overlegvergaderingen
(2 met commissarissen) en
10 informele overleggen
met bestuur.

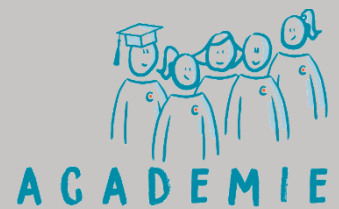
ONTWIKKELGROEP

Club van medewerkers die actief de ingezette organisatieontwikkeling volgt en haar ervaringen en inzichten deelt met het management & bestuur.

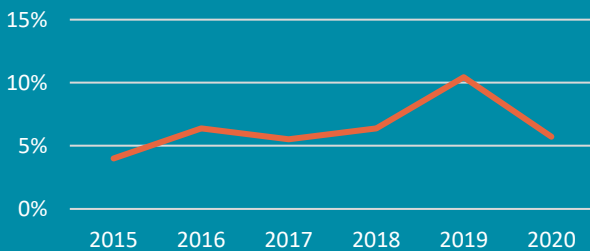

WO COM-ACADEMIE

Uitgebreid met podcasts, expeditie Loopbaan en voor (fysieke) maatwerktrainingen samenwerking met collega corporaties.

ZIEKTEVERZUIM

Aandacht voor agressie

Bijbscholing, optimalisering agressiebeleid, digitalisering meldingsproces en uitbreiding Bedrijfsopvangteam.

Desiree den Ouden

IN EN UIT DIENST

PERSONEEL

Vanwege corona zijn er geen activiteiten geweest.

EXTRA SERVICE

woCom biedt medewerkers de mogelijkheid om gebruik te maken van bedrijfsmaatschappelijk werk bij moeilijkheden door corona.

BEDRIJFSVOERING

100 JAAR WOCOM
Nieujaarbijeenkomst en 100 jaar woCom ineen vieren met alle collega's. Door corona is de viering voor huurders uitgesteld.

DOELEN

- ✓ Ongestoorde voortgang van bedrijfsprocessen
- Effectieve en efficiënte organisatie en processen, ingericht vanuit de klant
- Continue verbeteren, PDCA-cyclus volgen
- ✓ Blijve woCommers, blijve klanten

KLANTVISIE

Gericht op 'Blijve klanten' en dienstverlening met meerwaarde, is samen met huurders en collega's een concept klantvisie opgesteld. Opmaat voor een dienstverleningsconcept.

EFFECTORY

Inzicht in de kwaliteit van de organisatie op het gebied van 'Betrokkenheid', 'Bevlogenheid', 'Efficiency' en 'Alignment'. Blijve woCommers.

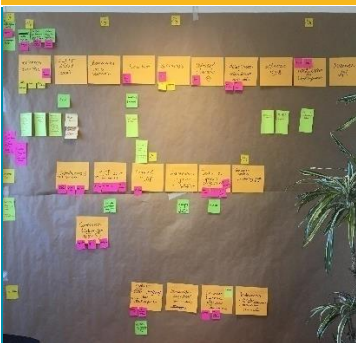

Bedrijfslasten

STRATEGISCHE VISIE

Met samenwerkingspartners in digitale sessies en met vragenlijsten opgehaald waar de focus moet liggen van woCom de komende jaren.

PROCESGERICHT

Procescoaches geïnstalleerd en begeleiden teams in hun werk en leveren van klantwaarde. Eerste successtappen gemaakt. Nadrukkelijk vervolg 2021.

BENCHMARK AEDES

Huurdersoordeel: B
Bedrijfslasten: A
Duurzaamheid: B
Onderhoud: B
Beschikbaarheid: B
Betaalbaarheid: A

TAFELS

Inrichting van besluitafel, adviestafel en stuurafel. Korte bondige én (intern) openbare overlegstructuur elke 2 weken.

RAPPORTAGE

Naast de tertiaalrapportage, worden maandelijks de belangrijkste zaken uit de maandrapportage integraal besproken in de stuurafel en intern gedeeld.

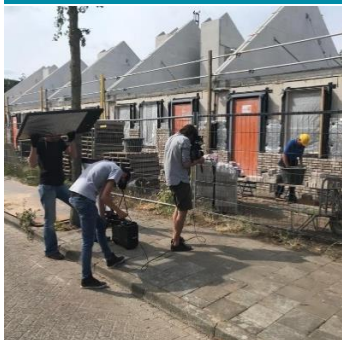
WOCOM

CONTINUÏTEIT

RATIO'S

	norm	2020
ICR	> 1,4	1,86
LtV	<70%	47%
Solvabiliteit	>20%	49%
Dekking	<70%	33%
Onderpand	<70%	33%

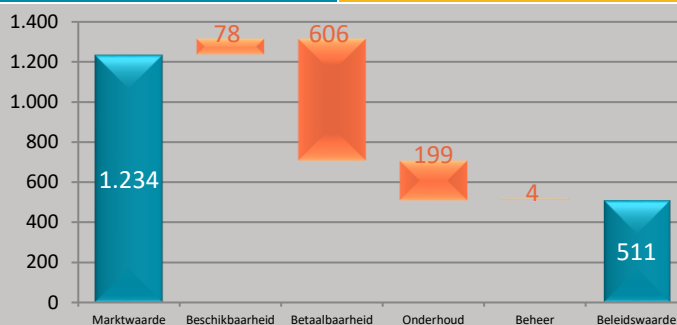

DOELEN

- ✓ voldoen aan financiële ratio's toezichhouders
- ✓ continuïteit bewaken
- ✓ verbeteren begrotingsproces en MJOP

RESULTAAT

(€ 1 miljoen)	2020
Exploitatie	14,0
Investeringsen	-3,3
Waarderen	92,0
Overig	-4,0
TOTAAL	98,7

LASTEN PER VHE

	2020
Onderhoud	1.972
Exploitatie	1.114
Beheer	550
Rente	1.146
TOTAAL	4.782

€ 723 MILJOEN

is de maatschappelijke bijdrage van woCom, waarvan € 606 miljoen door huurmatiging ten opzichte van de markthuur.

WAARDERING VASTGOED

In 2020 zijn onze stenen maar liefst € 92,0 miljoen meer waard geworden. In totaal € 1,23 miljard! Dit komt door de waardering tegen marktwaaarde. Na correctie voor verhuur (beschikbaarheid), sociale huurprijs (betaalbaarheid) en de werkelijke onderhoudsuitgaven (kwaliteit) resteert een beleidswaarde van € 511 miljoen.

HUISHOUDBOEKJE

(€ 1 mln.)	2020
Huren	+57,0
Verkopen	+5,8
Reparaties	-3,5
Onderhoud en verduurzaming	-18,8
Rente	-10,5
Leefbaarheid	-0,3
Organisatiekosten	-9,4
Belastingen	-12,8
Verzekeringen	-0,3
Nieuwbouw en aankoop	-14,4
Leningen	-11,8
SALDO	-18,7

KASTROMEN

De vrije kasstroom stijgt van circa € 8,7 miljoen in 2019 naar circa € 9,2 miljoen in 2020. Vrije kasstromen zijn belangrijk om nog te kunnen lenen.

BELASTING

woCom betaalde € 12,6 miljoen aan belasting in 2020: € 6,9 miljoen aan verhuurdersheffing en € 3,1 miljoen vennootschapbelasting.

woCOM

GOVERNANCE

CONTROLE

woCom past het principe toe van 'three lines of defence' en risico-management voor inzicht, beheersing en bewustwording

INTEGRITEIT

geen meldingen incident integriteit
geen meldingen klokkenluider

DOELEN

- ✓ inzicht door interne audits en controles
- ✓ risico's in beeld en in control
- ✓ positief oordeel toezichhouders
- ✓ implementatie software risicomangement

COMPLIANCE

Invoering UBO-register in 2020. Woningcorporaties vanaf 5.000 VHE zijn per 1 januari 2020 aangemerkt als OOB.

OORDEEL TOEZICHT

Autoriteit woningcorporaties (Aw):
✓ actualiseren integriteitscode en klokkenluidersregeling. Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) geen opmerkingen.

RISICOSYSTEEM

In 2020 is voor de strategische risico's de risicobereidheid bepaald en zijn de managers meegenomen in het monitoren van risico's middels het risicosysteem.

ACCOUNTANT

Goedkeurende controleverklaring en geen materiële opmerkingen in managementletter.

INTERNE AUDITS

Audits voor: IT, verkoop/terugkoop, AVG, woningtoewijzing, marktwaarde. Nieuwe opzet controleplanning 2021, zorgt voor kort cyclische toetsing en betere inbedding 3LOD.

PRIVACY

Er zijn 4 meldingen over privacy geweest. Er zijn geen meldingen aan de Autoriteit geweest.

IN CONTROL

WoCom beschikt over adequate risicobeheersing en -controlesystemen, structureel ingepast in de organisatie en is daarmee in control.

woCOM

3 TOELICHTING OP HET BESTUURSVERSLAG

Aanvullende informatie op de thema's en doelen van het bestuursverslag.

3.1 Maatschappelijke doelen

Woningportefeuille woCom

WoCom zet de sociale woningportefeuille in om haar maatschappelijke doelstelling te realiseren: vandaag en morgen een thuis bieden aan de doelgroep door een dienstverlening met meerwaarde.

Gemeente Laarbeek

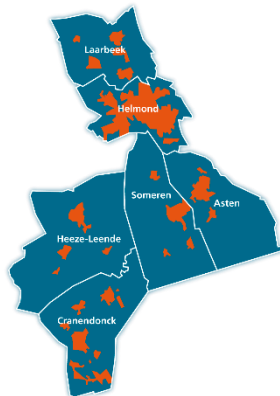
Woningen	2.146
Overig wonen	26
Niet wonen	101

Gemeente Heeze-Leende

Woningen	917
Overig wonen	105
Niet wonen	12

Gemeente Cranendonck

Woningen	1.427
Overig wonen	19
Niet wonen	1

Gemeente Helmond

Woningen	1.955
Overig wonen	74
Niet wonen	239

Gemeente Asten

Woningen	228
Overig wonen	106
Niet wonen	15

Gemeente Someren

Woningen	1.338
Overig wonen	187
Niet wonen	27

Omgeving

Onderdeel	2020	woCom
Demografie	Het woningtekort neemt in heel Nederland toe, o.a. door sterkere demografische groei. De trend van vergrijzing en gezinsverdunding zet onverminderd door.	Trend geldt ook voor het werkgebied van woCom. De streefportefeuille omvat meer woningen en meer kleine, betaalbare woningen
Economie	De economische ontwikkeling was goed, maar de coronacrisis heeft de boel op scherp gezet. Met veel overheidssteun wordt de economie staande gehouden in 2020. De prijzen van bouwmaterialen en uurloren stijgen erg hard. Evenals de vastgoedwaarde.	Betaalbaar bouwen en onderhouden komt ook bij woCom onder druk door prijsstijgingen. In de begroting en investeringskaders wordt naar een goed evenwicht gezocht en varen we scherp aan de wind. De woningmarkt trekt zich vooralsnog niets aan van corona. Ook bij woCom is sprake van een forse stijging van de marktwaarde.
Sociaal	Zorg voor leefbaarheid in wijken door de veranderende maatschappij en bezuinigingen op sociaal domein. Door toewijzingsregels ontstaan steeds meer en groter wordende kwetsbare wijken.	Ook in de wijken waar woCom actief is, leiden de toewijzingsregels tot een concentratie van mensen met een lager inkomen of een zorgbehoefte. Sturen op gedifferentieerde wijken wordt steeds belangrijker. Maar ook lastiger.
Technologie	Technologie wordt steeds belangrijker in de bouw, met name voor installaties. Maar ook in bedrijfsvoering: ICT, business intelligence en Big Data.	WoCom onderzoekt alternatieve bouwsystemen voor snelheid, kwaliteit en capaciteit. Pilots zijn voorbereid en worden in 2021 uitgevoerd.
Ecologie	Aandacht voor duurzaamheid in nieuwbouw, renovatie, energieopwekking en het afkoppelen van aardgas blijft onverminderd.	WoCom volgt de strategie uit het duurzaamheidsbeleid: eerst maximaal isoleren (verbruik verminderen), dan de installatie verduurzamen. In 2020 is het duurzaamheidsbeleid geëvalueerd

Onderdeel	2020	woCom
Politiek	De politieke aandacht voor het wonen en corporaties is groot. De verhuurderheffing en de vennootschapsbelasting en de negatieve invloed daarvan op de investeringscapaciteit komen steeds nadrukkelijker op de politieke agenda te staan. Het rapport 'Opgaven en middelen' en intensief lobby werk tonen de noodzaak aan. Hopelijk met het gewenste effect in nieuw kabinetsbeleid 2021 en een minister van Volkshuisvesting.	en aangescherpt op onderzoek, ervaringen en realiteit. Het evenwicht tussen investeren in nieuwbouw versus verduurzaming, betaalbaarheid en leefbaarheid is erg lastig. De lokale politiek zit niet stil. Vooral de gemeente Helmond heeft een hoge ambitie als het gaat om versnellen van de woningvoorraad. De koers in de nieuwe strategische visie is daarom doorgaan op de ingeslagen weg, met nog meer focus op beschikbaarheid van betaalbaar woongenot in leefbare wijken.

Woningmarkt

In heel Nederland neemt de druk op de woningmarkt toe. Dat geldt ook voor Zuidoost-Brabant en het werkgebied van woCom.

Onderdeel	2020	Trend
Aanbod (mutatiegraad)	7,3 %	Stijgt sinds 2018
Reactiegraad advertenties	311	Blijft stabiel
Zoekduur	16,8 (mnd)	Volgt trendmatige stijging over afgelopen jaren
Aanbiedingsgraad	2,6	Gedaald ten opzichte van vorige jaren
Verhuring bijzondere doelgroepen	23,1 %	in lijn met vorige jaren en prestatieafspraken
Samenwerking Wooniezie	versterkt	Beheer is uitbesteed aan externe partij, waardoor Wooniezie sterk is verbeterd.

Nieuwbouw

WoCom vergroot het aanbod door extra sociale huurwoningen te realiseren. In 2020 zijn 27 woningen opgeleverd en is de bouw gestart van nog eens 113 woningen. De nieuwbouwrealisatie wordt kritisch gemonitord. In 2020 is de ontwikkeling opgestart van de eerste projecten met Industrieel Flexibel Demontabele (IFD) woningen en we zijn partner in de samenwerking SGE standaardisering sociale huurwoning. Deze ontwikkelingen dragen, door het verkorten van het ontwikkel-/bouwproces, bij aan de versnelling van woningbouw.

Onderhoud en verduurzaming

In 2019 is gestart met 3 pilotprojecten waarbij woningen verduurzaamd zijn tot BENG niveau. In 2020 heeft een van deze pilots een vervolg gekregen met de verduurzaming van 54 woningen in de Annawijk. Dak, gevel en kozijnen werden aangepakt en zo goed geïsoleerd dat de woningen geschikt zijn voor laagtemperatuur verwarming zonder aardgas.

Naast deze BENG renovatie hebben de dak- en gevelrenovatie Heindertweg Aarle-Rixtel, dakrenovatie Cortenbachstraat/Floreffestraat Helmond en de kozijnvervanging Praatsveld Soerendonk/Dissel Maarheeze plaatsgevonden.

Bij mutatie of op verzoek wordt in de regel het kookgas vervangen door een elektra-aansluiting. Zonnepanelen worden op verzoek of planmatig aangeboden.

De vervanging van badkamer, keuken, toilet heeft projectmatig plaatsgevonden en de voorbereidingen zijn getroffen om in 2021 te starten met de pilot vraaggestuurd binnenonderhoud.

Participatie

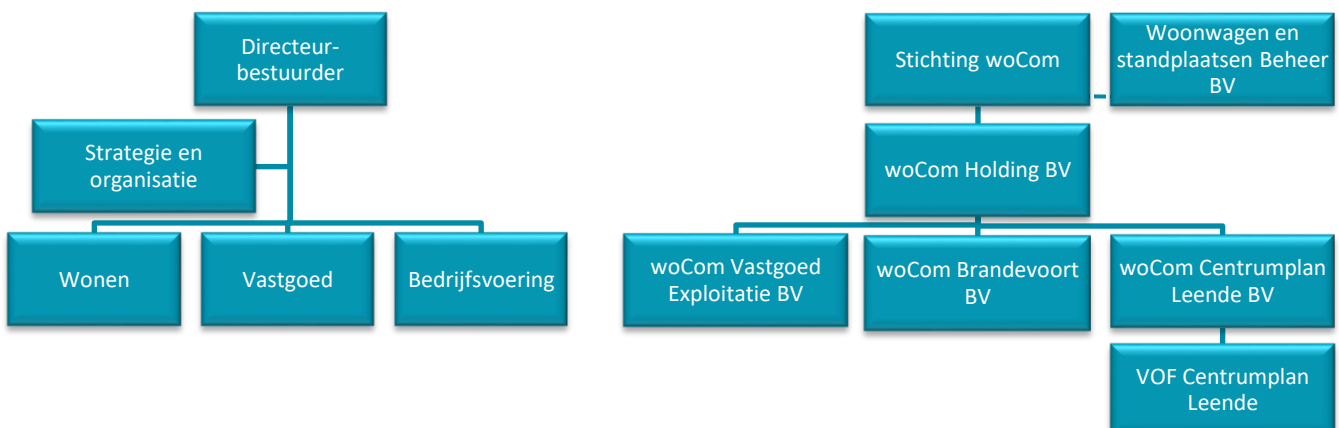
Overleg op bestuurlijk niveau.

Partij	Frequentie	Thema's
Huurdersorganisaties	minimaal 3x per jaar	prestatieafspraken, voorgenomen activiteiten, huuraanpassing, beleid, dienstverlening
Gemeenten werkgebied	minimaal 2x per jaar	prestatieafspraken, voorgenomen activiteiten (bod), projecten
Zorgpartijen (als netwerkpartner)	minimaal 2x per jaar	samenwerking, mogelijkheden
Zorgpartijen (als huurder)	minimaal 1x per jaar	contract, dienstverlening
Welzijnspartijen (netwerkpartner)	minimaal 2x per jaar	dienstverlening en samenwerking
Aannemers (DO)	minimaal 1x per jaar	contract, dienstverlening
Corporaties MRE-regio	minimaal 5x per jaar	samenwerking algemeen en met gemeente, inclusieve samenleving, in 2020: uitbesteding uitvoeringsorganisatie Wooniezie aan Enserve; uitbreiding deelnemende corporaties Wooniezie; implementatie nieuwe urgentie-verordening, kansen en sanctiebeleid; pilot
Bestuurders MRE-corporaties	Vanwege corona-maatregelen uitgesteld	gestandaardiseerde woningbouw gezamenlijk programma voor permanente educatie
Van Eiges	Minimaal 3 bijeenkomsten in 2020	evalueren en verbeteren en routeplan voor 2021-2025

3.2 Organisatie

Organogram en nevenstructuur

De structuur van de interne organisatie is in 2020 niet gewijzigd. Ook de nevenstructuur van woCom is in 2020 niet gewijzigd.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage is in 2020 flink gedaald. In januari was het verzuimpercentage nog 10,74% en na een geleidelijke afbouw is het verzuimpercentage in juni gedaald tot 3,57%. Dit percentage hebben we gemiddeld gedurende de rest van 2020 weten vast te houden. We richten ons op preventie, scheiden disfunctioneren van verzuim, hebben continu aandacht voor de zieke collega én het team, onderhouden korte lijnen met de Arbodienst en zetten tijdig interventies in.

Nieuwe medewerkers

In 2020 kwamen 10 nieuwe medewerkers in dienst. Daarnaast werken tijdelijke medewerkers ingehuurd voor o.a. ziektevervangings. WoCom hecht veel waarde aan het goed inwerken van nieuw geworven talent. Dat doen we door het delen van de kernwaarden, missie/visie en belangrijke woCom regels en procedures in het arbeidsvoorwaardengesprek. Op de eerste werkdag gaat het (maatwerk) inwerkprogramma van start waarin de nieuwe medewerker kennismaakt met collega's, netwerken en systemen en krijgen zij een buddy die hen helpt in het dagelijkse werk. Er worden momenten van feedback en reflectie georganiseerd om medewerkers zich direct thuis te laten voelen.

Onderzoek en ontwikkeling

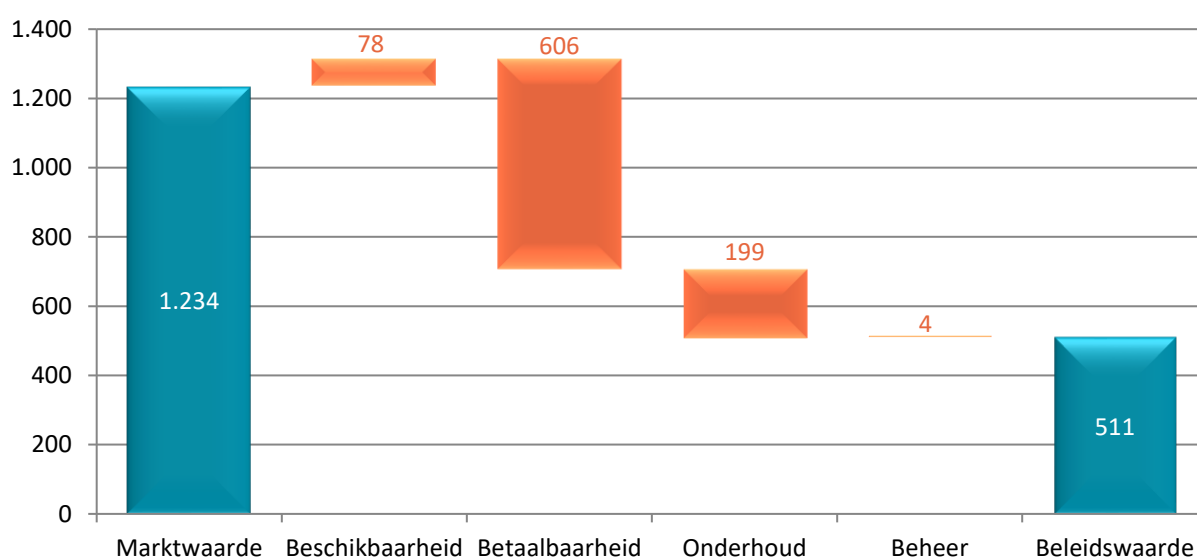
Thema	Aanleiding	Stand van zaken
<i>Betaalbaarheid</i> - Implementatie traject schuldhulpverlening Helmond	Wens en belang van snelle toeleiding, minder uitzettingen, minder betalingsregelingen	In alle kernen bezig met het implementeren van vroeghulpverlening
<i>Betaalbaarheid & Kwaliteit</i> - Zonnepanelen op verzoek of bij mutatie aangebracht	Verlagen van de woonlasten en verbeteren energiestaat woning	Door oproep in de BijBuurten succesvol resultaat gehaald.
<i>Beschikbaarheid</i> - Doorstroomproject voor senioren (pilot Cranendonck)	Passende huisvesting voor senioren en jongeren, verhuisketen verlengen	In T3 wederom opgepakt, samen met de gemeente en huurdersraad
<i>Beschikbaarheid - Betere info woningzoekenden</i>	Veel weigeringen en daardoor lange doorlooptijd en verhoogde kans op leegstand	De informatievoorziening aan woningzoekenden en acceptatiegraad is verbeterd.
<i>Beschikbaarheid</i> – Raamcontract standaard sociale huurwoningen	Versnellen en verhogen bouwproductie door gezamenlijke inkoop en standaardisering.	Raamcontract tussen 13 MRE corporaties en 2 aannemers voor de bouwrealisatie van 200 tot 250 standaard sociale huurwoningen per jaar
<i>Leefbaarheid</i> - Samenwerking in project Van Eigens	Verlengen samenwerkingsafspraken t/m 2025.	Gemeente Helmond kiest voor nieuwe koers in sociaal domein.
<i>Kwaliteit & duurzaamheid</i> - Begrotingscyclus verbeteren	Realisatie index verbeteren	Aanzienlijke verbetering behaald ten opzichte van 2019 (van 55% naar 74%), we gaan het verbeteringsproces continueren.
<i>Kwaliteit</i> - Evaluatie duurzaamheidsbeleid	Bijsturen onderhoudsmaatregelen o.b.v. actuele informatie	Evaluatie afgerond, afgestemd met huurdersorganisaties, vastgesteld en verwerkt in MJOP.
<i>Organisatie</i> – Corona-maatregelen	Covid-19 pandemie. Beperkende maatregelen i.c.m. lock-down	Faciliteiten voor thuiswerken; aangepaste dienstverlening met meerwaarde; bedrijf continuïteit op orde
<i>Organisatie</i> – Organisatieplan 'Blij woCommers, blij klanten'	Anders aansturen, anders organiseren. 3 hobbels: werkdruk; samenwerken; aansturing	Per 1 juni managers en procescoaches aangesteld; teamontwikkelplannen gemaakt; persoonlijke ontwikkeling; werkwijzes aangepast. Doorloop in 2021.

Thema	Aanleiding	Stand van zaken
Bedrijfsvoering - Dashboards met informatie over processen (SLIMR)	Inzicht en overzicht, samen met andere corporatie	Verhuurproces is gereed, data-analyse ter voorbereiding op vervolg dashboards

3.3 Continuïteit

Waardering: marktwaarde – beleidswaarde

Eind 2020 bedraagt de marktwaarde € 1.234 miljoen. Deze waarde komt echter niet beschikbaar om uit te geven omdat deze niet gerealiseerd wordt. De maatschappelijke bijdrage van woCom is € 723 miljoen, verdeeld over de categorieën beschikbaarheid, betaalbaarheid, kwaliteit en beheer. Dit resulteert eind 2020 in een beleidswaarde van € 511 miljoen. Grafisch ziet dit er als volgt uit;

Hierbij kunnen de maatschappelijke afslagen als volgt verklaard worden:

Beschikbaarheid

De *opslag* voor beschikbaarheid is met € 67 miljoen gestegen van € 11 miljoen naar € 78 miljoen. De verhoging van de overdrachtsbelasting, drukt de marktwaarde € 52 miljoen harder dan vorig jaar. Het hogere aantal woningen met een door-exploiteerscenario (5.522 i.p.v. 3.735) levert een opslag van € 15 miljoen ten opzichte van vorig jaar. Voor het eerst is in 2020 het uitpondscenario met 31,5% in de minderheid. De waarde door-exploiteren bedraagt bij de woningen nu 101,7% ten opzichte van het uitponden (2019: 92,7%).

Betaalbaarheid

Deze afslag stijgt met € 90 miljoen van € 516 miljoen naar € 606 miljoen. € 74 miljoen hiervan komt door de groeiende wig tussen markt- en streefhuur. Oorzaak is onder andere de toenemende gerichtheid op de DAEB portefeuille. De overige € 16 miljoen komt door de per saldo gestegen verhuurderheffing. De gestegen WOZ-waardes hebben een sterkere invloed op de heffing dan de lagere tarieven.

Kwaliteit

De afslag voor kwaliteit is gestegen van € 165 miljoen naar € 199 miljoen. Dit is het gevolg van de stijging van de eigen onderhoudsnorm van € 2.178 naar € 2.332. Deze stijging is vooral het gevolg van de fasering van BENG renovaties, waardoor een groter aandeel in het onderhoud terecht komt.

Beheer

De opslag voor het beheer van € 5 miljoen in 2019, is gedaald naar € 4 miljoen in 2020. Dit komt vooral door de stijging van de beheernorm van € 709 naar € 737 per woning. Deze stijging van € 28 per woning ligt in lijn met de inflatie, maar is sterker dan de marktstijging (€ 10 per woning).

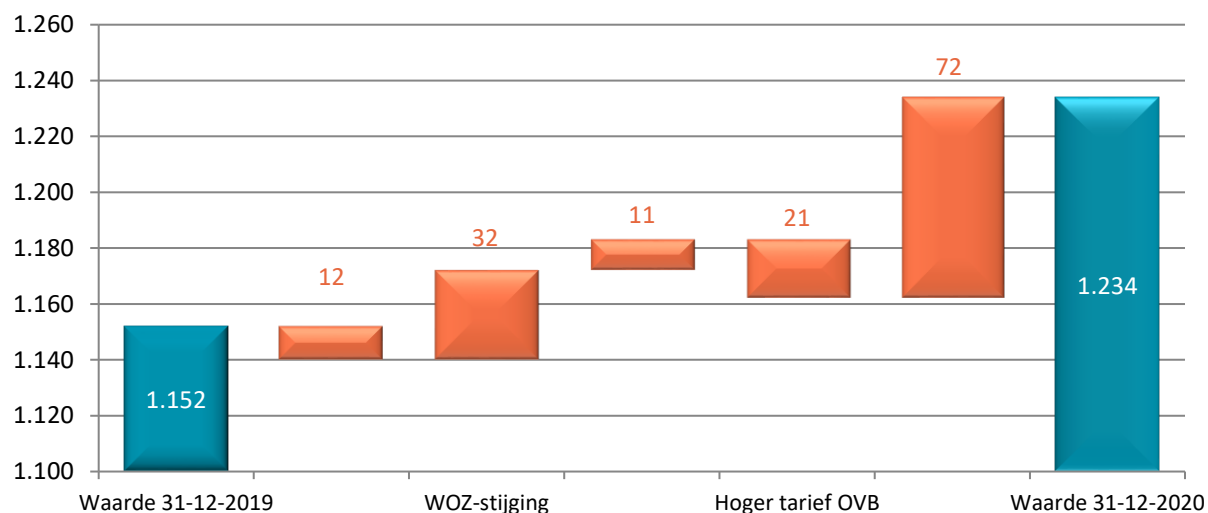
De beleidswaarde is eind 2020 met € 511 miljoen € 24 miljoen hoger dan die van eind 2019. Het verloop van de beleidswaarde is als volgt:

Mutatie	Bedrag (x € 1.000)
Stand per 1 januari	486.948
Voorraadmutaties	-8.563
Daling disconto van 6,13% naar 5,68%	35.762
Stijging contract-huren +2,49%	13.328
Stijging streefhuren +2,87%	26.095
Stijging gemiddeld onderhoud van € 2.178 naar € 2.332	-40.684
Stijging beheernorm van € 709 naar € 737	-7.397
Overige mutaties	5.047
Stand per 31 december	510.537

De stijging van de streefhuur met 2,87% komt vooral door de stijging van de puntprijs per 1 juli 2020. De stijging van de contracthuur is iets lager dan de algemene jaarlijkse huurverhoging van 2,6%. De verklaring van de stijging van het onderhoud en de daling van de beheerlasten zijn reeds toegelicht bij de 'waterval'.

Toelichting verloop marktwaarde

De marktwaarde is met € 82 miljoen gestegen naar € 1.234 miljoen. De belangrijkste mutaties zijn:

Voorraadmutaties (- € 12 miljoen)

Er zijn voor € 5,5 miljoen 27 woningen opgeleverd en 3 woningen aangekocht. Voor € 17,3 miljoen zijn 87 woningen, 7 parkeerplekken en 7 BOG objecten verkocht en voor € 0,2 miljoen zijn er per saldo 4 vhe's uit exploitatie genomen.

WOZ stijging (+ € 32 miljoen)

De WOZ-waarde is over 2020 met gemiddeld 7,7% gestegen.

Minimale mutatiegraad 4% (+ € 11 miljoen)

In het handboek 2020 is de minimale mutatiegraad voor woningen verhoogd van 2% naar 4%. Hierdoor wordt bij een aantal marktclusters sneller de leegwaarde of markthuurgerealiseerd.

Hoger tarief OVB (- € 21 miljoen)

Met ingang van 1 januari wordt het tarief van de overdrachtsbelasting verhoogd van 2% naar 8% voor beleggers. Deze stijging overeenkomstig het handboek 2020 is meegenomen in de eindwaarde van het bezit. Hierdoor daalt de marktwaarde met € 21 miljoen.

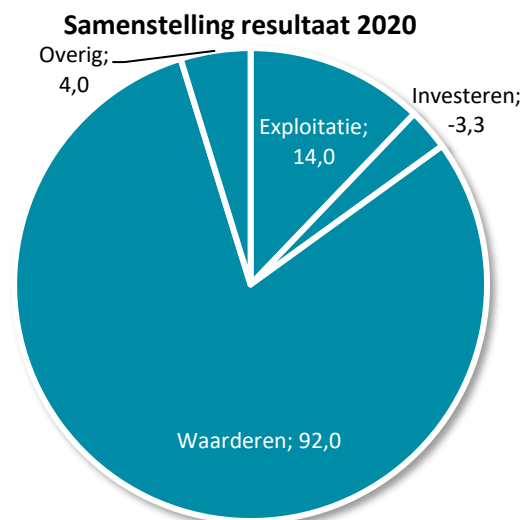
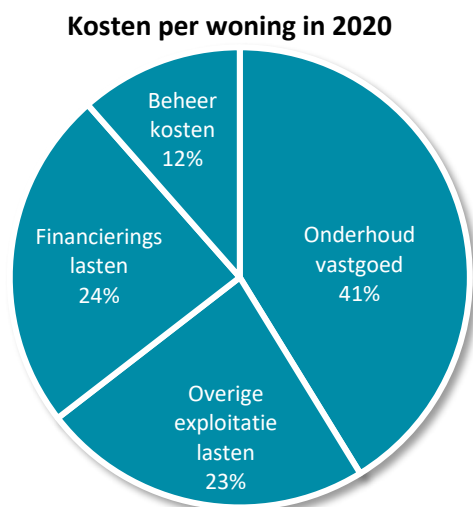
Lagere discontovoet (+ € 72 miljoen)

De woningmarkt is in 2020 ongekend sterk gebleven. Ondanks de Corona-pandemie is er sprake van stijgende waardes en teruglopende risico's. Dit zien we terug in een daling van de discontovoet van 6,35% naar 5,86%. Hierdoor wordt de portefeuille € 72 miljoen meer waard.

Met uitzondering van de voorraadmutaties zijn de mutaties het gevolg van marktontwikkelingen en wijzigingen in het Handboek 2020.

Toelichting jaarresultaat

Het jaarresultaat 2020 is € 98,7 miljoen. Naast de waardeontwikkeling van de portefeuille van € 92,0 miljoen was er een positief resultaat van € 6,7 miljoen. Dit is het saldo van een exploitatieresultaat van + € 14,0 miljoen, leefbaarheidsuitgaven - € 0,8 miljoen, onrendabele investeringen - € 4,3 miljoen, verkopen + € 1,0, waardeverandering financiële activa + € 0,5 miljoen en vennootschapsbelasting - € 3,7 miljoen.

Het exploitatie resultaat ligt € 0,4 miljoen lager dan in 2019. Per woning ziet dat er als volgt uit:

Omschrijving	2020 per vhe	2019 per vhe
Huren	6.345	6.205
Onderhoud vastgoed	-1.972	-1.969
Overige exploitatielasten	-1.114	-924
Financieringslasten	-1.146	-1.148
Beheerlasten	-550	-565
Vastgoedexploitatie	1.564	1.599

WoCom heeft € 14,5 miljoen uitgegeven aan onderhoud. Daarnaast heeft woCom € 7,3 miljoen geïnvesteerd in haar bestaande woningen. Hierbij gaat het vooral om renovaties die bijdragen aan de verduurzaming.

Toelichting eigen vermogen

Het eigen vermogen van woCom bedraagt € 1.015 miljoen eind 2020. De stijging is het gevolg van het positieve jaarresultaat. Hiervan wordt € 723 miljoen niet gerealiseerd, omdat woCom minder dan de markthuurg vraag en extra in kwaliteit investeert. Gecorrigeerd voor deze effecten bedraagt het eigen vermogen € 292 miljoen.

Continuïteit op termijn: ontwikkeling ratio's

De continuïteit op middellange termijn blijft geborgd. Geconsolideerd is het beeld als volgt:

	Norm Aw-WSW	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ICR	1,4	1,9	1,7	1,7	1,9	1,9	1,9
Loan to Value	<85%	47%	52%	54%	55%	56%	56%
Solvabiliteit	>15%	49%	42%	41%	41%	40%	40%
Dekkingsratio	<70%	33%	36%	36%	34%	33%	31%
Onderpandratio	<70%	33%	36%	36%	34%	33%	31%

De positieve ontwikkeling van de ratio's geldt ook voor de DAEB- en niet-DAEB-tak afzonderlijk. De DAEB-tak volgt bovenstaand beeld en bij de niet-DAEB-tak is alleen de solvabiliteit relevant. Deze blijft ruim boven de norm van 40%.

Continuïteit op termijn: ontwikkeling kasstromen

Als gevolg van forse onderhoudsuitgaven en investeringen om de streefportefeuille en het duurzaamheidsbeleid te realiseren, geeft woCom de komende jaren € 61,7 miljoen meer uit dan er binnenkomt. Daarvan komt € 21,1 miljoen uit eigen middelen en € 40,6 miljoen wordt (bij)geleend. Dit heeft het volgende effect op de kasstromen tot en met 2025:

Bedrag (x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Huur	56.619	57.334	58.702	59.933	61.053	62.178
Opbrengsten	1.426	1.369	1.468	1.581	1.695	1.830
Onderhoud	-14.483	-16.931	-20.286	-20.320	-20.361	-20.054
Personeel	-5.817	-6.293	-6.383	-6.351	-6.471	-6.633
Ov. exploitatie	-7.979	-8.789	-8.841	-8.902	-9.285	-9.423
Rente	-10.583	-9.761	-9.041	-8.969	-8.854	-8.960
Verhuurheffing	-6.914	-6.267	-5.639	-5.295	-6.226	-7.102
Vennootschapsbelasting	-3.073	-4.290	-3.697	-3.685	-3.558	-3.651
Investeringen	-24.020	-36.108	-26.771	-26.371	-28.743	-21.192
Verkopen	7.890	23.031	9.494	7.203	6.461	11.736
Financieringen	-11.788	5.610	11.023	8.383	14.327	1.211
Kasmiddelen	-18.722	-1.095	29	-2.793	38	-60

Corona

Vooralsnog is het aantal huurders met betalingsproblemen beperkt. Op korte termijn verwacht WoCom dan ook geen acute liquiditeitsproblemen. Op (middel)lange termijn worden mogelijk wel consequenties verwacht voor de vermogenspositie. Wellicht dat de markt- en beleidswaarde gaan dalen, onder invloed van een hogere disconteringsvoet. Op basis van uitgevoerde stresstesten worden hieruit geen continuïteitsproblemen verwacht.

3.4 Risicobeheersing en controlesystemen

WoCom beschikt over verschillende middelen en instrumenten om te beoordelen in welke mate de organisatie doeltreffend, doelmatig en rechtmatig werkt.

Middel/ instrument	Omschrijving
Risicomanagement	In 2020 is risicomanagement verder ingebed. Dit is door de accountant beoordeeld. De accountant stelt vast dat risicomanagement een hoge mate van volwassenheid kent bij woCom. Inventarisatie van risico's heeft plaatsgevonden, de risicobereidheid en risicoweging zijn gekwantificeerd. Beheersmaatregelen zijn ingericht ter ondervanging van de belangrijkste risico. In de tertiaalrapportage wordt gerapporteerd over de beheersing van de onderkende risico's. Over de voortgang en verbeteracties wordt periodiek gerapporteerd aan het bestuur en de Raad van Commissarissen. Risico's in brede zin worden expliciet benoemd bij de besluitvorming van bestuur en Raad van Commissarissen.
Statuten en reglementen	In 2020 is de gewijzigde governancecode in de RvC behandeld. Verder zijn de volgende stukken geactualiseerd in 2020: - Treasurystatuut en treasuryjaarplan - Investeringsstatuut - Integriteitscode en klokkenluidersregeling - Procuratieregeling
Integriteitscode en Klokkenluidersregeling	De Integriteitscode en Klokkenluidersregeling geven weer wat verwacht wordt van houding en gedrag van toezichthouders, bestuur, management en medewerkers en hoe er wordt omgegaan met (het vermoeden van) misstanden. Beide zijn gepubliceerd op de website. De actualisatie heeft in 2020 plaatsgevonden. door de coronacrisis is de bijeenkomst omtrent integriteit verschoven naar Q1-2021.
Strategisch plan	2020 heeft in het teken gestaan van een nieuw strategisch plan. Formalisering vindt in 2021 plaats.
Planning & control cyclus	De planning & controlcyclus geeft inzicht in de sturing van de organisatie en de voortgang. De belangrijkste elementen zijn het jaarplan, de (meerjaren) begroting en de maand- en tertiaalrapportages.
Prioriteiten bestuur	De Raad van Commissarissen stelt jaarlijks specifieke bestuursprioriteiten voor de directeur-bestuurder vast, afgeleid van het jaarplan.
Audit	De opzet, het bestaan en de werking van het risicomanagement en de belangrijkste maatregelen worden periodiek intern getoetst. De resultaten en adviezen worden gerapporteerd aan de bestuurder, de verantwoordelijk manager en aan de auditcommissie. Daarnaast worden de resultaten opgenomen in de tertiaalrapportages. De interne audit vormt de basis voor de externe controle door de accountant.
Procesmanagement	WoCom legt de processen vast in procedures. Belangrijke beheersingsmaatregelen zijn hierin uitgewerkt. De procedures vormen zowel een toetsingskader als de mogelijkheid tot procesoptimalisatie.

Middel/ instrument	Omschrijving
Externe accountant	De accountant voert de wettelijk verplichte controle op de verslaglegging uit en geeft hierover een verklaring af. De accountant onderzoekt de interne procesgang en rapporteert hierover in de managementletter. De accountant spreekt minimaal één keer per jaar met de Raad van Commissarissen. De bevindingen uit de managementletter zijn opgepakt en worden periodiek gemonitord. De interne organisatie en administratieve processen die relevant zijn voor de jaarrekeningcontrole, voldoen aan de daaraan te stellen eisen.

Uit voornoemde maatregelen zijn geen opvallende bijzonderheden naar voren gekomen in 2020.

Risicomanagement

WoCom krijgt met risicomanagement inzicht in de (interne en externe) risico's die de organisatie loopt en die van invloed zijn op de continuïteit en het bereiken van de strategische doelstellingen van de organisatie. Het inzicht in deze risico's draagt bij in het tijdig bijsturen van de koers en het aanpassen van de interne organisatie hierop.

Doel risicomanagement

WoCom heeft de volgende doelen met risicomanagement:

Doel	Omschrijving
Inzicht	Inzicht in de interne en externe risico's van de organisatie die van invloed zijn op de continuïteit en het bereiken van de strategische doelen. Inzicht draagt bij aan het tijdig bijsturen van de koers en het aanpassen van de interne organisatie.
Beheersing	Een nog betere beheersing van de belangrijkste en meest risicovolle processen door risico's en beheersmaatregelen te integreren in de procesbeschrijvingen. Binnen de organisatie wordt de vinger op de zere plek gelegd als startpunt voor verbetermanagement.
Bewustwording	Binnen alle teams bewustwording en verantwoordelijkheid rondom risico's creëren.

Strategie

Als maatschappelijke organisatie vindt woCom 'goed rentmeesterschap' belangrijk.

	Omschrijving
Grondhouding	Risico-avers: gestructureerd aandacht voor het beheersen van risico's
Ondernemings-risico's	Risico's worden beoordeeld vanuit de 24 vragen van het WSW en de intern geïnventariseerde beheersmaatregelen. Dit geeft aan waar gerichte aandacht is vereist om risico's te managen. De risico's zijn in voldoende mate beheerst en hebben geen grote impact op de realisatie van de strategische doelen van woCom. Voor de risico's met de kwalificatie 'hoog' zijn intern maatregelen genomen om het risico te reduceren.
Focus	Een efficiënte interne beheersing door het uitvoeren van 'hard' controls die ondersteund worden door inzichten in 'soft' controls. De 'hard' controls onderzoeken in hoeverre bestaande beheersmaatregelen een preventieve dan wel een dempende werking hebben op kans of impact van het risico. De 'soft' controls zijn gedrag beïnvloedende factoren zoals cultuur en voorbeeldgedrag door leidinggevenden.

Belangrijkste risico's 2020

	Omschrijving
Werkdruk	In 2020 is werkdruk een blijvend punt van aandacht gebleken. Er is een ontwikkelingstraject in gang gezet om zorg te dragen dat deze werkdruk in mindere mate wordt ervaren. Hiermee is invulling gegeven aan het aandachtspunt dat in 2019 is benoemd.
IT	In 2020 blijft de beheersing van de autorisaties ook een punt van aandacht. Met name bij de bescherming van bijzondere persoonsgegevens van onze huurders. Hier is invulling aan gegeven door de autorisaties die toegang geven tot deze gegevens functie-afhankelijk toe te wijzen.
Corona	Het grootste risico in 2020 was en is nog steeds de Covid-19 pandemie. Onzekerheid omtrent de maatregelen en het beleid hierbij heeft ertoe geleid dat er continue met een korte horizon hiernaar gekeken wordt. De uiteindelijke effecten bleken in 2020 te overzien en hebben nagenoeg geen grote impact gehad op de bedrijfsvoering van woCom. Desondanks blijft dit de aandacht krijgen en houden. Met name vanwege die grote onzekerheid.

Interne controle en beheersing

Binnen woCom wordt het three lines of defence-model voor zover mogelijk toegepast.

	Omschrijving
RvC	De Raad van Commissarissen oefent toezicht uit op het beleid van de Directeur/Bestuurder met betrekking tot de beheersing van de strategische risico's die woCom in haar bedrijfsvoering loopt, waaronder de naleving van wet- en regelgeving en de maatschappelijke functie van woCom. De Raad van Commissarissen laat zich daarom informeren over de belangrijkste risico's, de acties die de Directeur/Bestuurder heeft ondernomen ter beheersing van deze risico's en de wijze waarop de Directeur/Bestuurder verzekert dat het risicomanagement effectief is. Daartoe beoordeelt de Raad van Commissarissen op hoofdlijnen de interne risicobeheersings- en controlesystemen die op gezag van de Directeur/Bestuurder zijn ingesteld.
Bestuurder	De bestuurder is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het risicomanagement binnen woCom, waaronder de naleving van interne regelgeving en externe wet- en regelgeving. De bestuurder is verantwoordelijk voor de inventarisatie en het management van de risico's verbonden aan de activiteiten van de stichting. Hij/zij informeert de medewerkers daarover, spreekt ze daarop aan en vertoont voorbeeldgedrag. De bestuurder is verantwoordelijk voor de uitvoering en monitoring van het risicomanagement beleid en de inrichting van het risicomanagement proces. De bestuurder heeft een goed inzicht in de belangrijkste risico's die door woCom worden gelopen. De bestuurder stimuleert de medewerkers om signalen van een falende risicobeheersing te melden. Deze worden gezien als een kans voor organisatieverbetering en gedeeld met de belanghebbenden.
1 ^e lijn	De lijnorganisatie voert kort op het proces controles uit. Op deze manier ontstaat de mogelijkheid om snel bij te sturen en preventieve maatregelen te nemen.
2 ^e lijn	De (business)controller en Controller Compliance en Risk hebben taken die behoren bij de tweede lijn. Om de onafhankelijkheid zoveel mogelijk te waarborgen, toetst het team Control conform het intern auditplan. De Controller Compliance en Risk toetst de management controlcyclus inclusief de kwaliteit van de uitgevoerde controle door team Control.
3 ^e lijn	Door de omvang van woCom is gekozen om geen onafhankelijke internal audit afdeling (derde lijn) in te richten.

	Omschrijving
Opvolging	De bevindingen worden gedeeld met de betrokken leidinggevende en de bestuurder. In de bespreking van het eindverslag wordt bepaald welke aanbevelingen worden overgenomen en wat de planning is voor de implementatie hiervan. De voortgang van de aanbevelingen wordt gerapporteerd in de tertiaalrapportages. Daarnaast worden deze ook vanuit de auditcommissie besproken en gemonitord.
Accountant	Jaarlijks stelt de accountant een managementletter op met bevindingen over de risico's van de administratieve organisatie en de interne beheersing. De bevindingen worden vertaald naar actiepunten, de rapportage vindt plaats in de tertiaalrapportages.
Extern	De Autoriteit woningcorporaties (Aw) voert integraal risicogericht toezicht op woningcorporaties uit. De Aw bewaakt en beschermt de maatschappelijke middelen van woningcorporaties, zodat deze rechtmatig, effectief en efficiënt worden ingezet in het belang van de volkshuisvesting.
Corona	De AO/IB heeft door corona meer op afstand plaatsgevonden. Dit heeft echter niet tot een onbeheersbare situatie geleid. En is de AO/IB nog van een voldoende tot goed niveau.

Interne controles 2020

In 2020 zijn de onderstaande interne controles uitgevoerd:

Thema	Omschrijving
IT	Onderzoek naar de IT inrichting van het primaire systeem.
Verkoop/ terugkoop	Onderzoek naar de verkoop en terugkoop van woningen en in hoeverre dit voldoet aan de eisen die de wet hier aan stelt.
Aanbesteden	Onderzoek naar het aanbestedingsproces binnen woCom en de prijsvorming bij aanbestedingen.
AVG	Onderzoek naar de borging van de maatregelen die bij de implementatie van de AVG-wetgeving zijn geformuleerd.
Woningtoewijzing	Onderzoek naar de passendheid van de toewijzingen aan huurders
Marktwaarde	Onderzoek naar eigenaarschap van vastgoedgegevens en de juistheid hiervan.
Algemeen	Het intern auditplan heeft in 2021 een andere opzet, waardoor er kortcyclische toetsingen plaatsvinden en thema's vaker in het jaar worden beoordeeld. Hiermee wordt de organisatie vaker voorzien van aandachtspunten en verbeteringen binnen de diverse thema's.

Integriteit

Bij het vervullen van een maatschappelijke functie horen spelregels omtrent integriteit.

Regeling	Omschrijving
Integriteit	Er was in 2020 geen melding.
Klokkenluider	In 2020 zijn geen meldingen geweest in het kader van de klokkenluidersregeling.
AVG	Er zijn 4 meldingen geweest. Dit betrof meldingen op het vlak van zichtbaarheid klantgegevens, verlies telefoon, foutief verstuurd e-mail en onjuist verstuurd poststuk. De voorgaande incidenten zijn onderzocht en hebben geen aanleiding gegeven om een melding te maken bij de Autoriteit Persoonsgegevens. De incidenten zijn opgenomen in het intern meldingenregister waar de Privacy officer op toeziet.

Financiële positie en verslaglegging

	Omschrijving
Doel	Met degelijk financieel beleid en een goed beheerste bedrijfsvoering willen we blijven investeren in de volkshuisvesting in ons werkgebied. De activiteiten in de dure sector worden afgebouwd.

	Omschrijving
Financial risks	De financiële positie wordt bewaakt met kengetallen. WoCom voldoet op alle ratio's aan de normen van de toezichhouders. WoCom stuurt actief op haar kasstromen en financiële ratio's om ook op lange termijn financieel gezond te blijven. De uitwerking sluit aan bij het risico-control framework van het WSW.
Treasury	Risico's, verbonden aan onze financieringsactiviteiten, worden beheerst door een heldere doelomschrijving en een kwalitatief goede organisatie van deze activiteiten. Treasury heeft geen 'winstoogmerk', noch wordt gestreefd naar de laagste rente.
Financiële producten	WoCom maakt geen gebruik van gestructureerde financiële producten met bijstortingsverplichtingen en 'break-clauses'. WoCom heeft een embedded derivaat en een basisrentelening. Zie de jaarrekening onderdeel 9.11 voor de beschrijving van de risico's en beheersing. De beheersing van financiële risico's is integraal onderdeel van het risicobeheer.

Operationele activiteiten

	Omschrijving
Monitoring	De operationele activiteiten en risico's worden gemonitord met de 24 'business risks' vragen van het WSW en de interne beheersmaatregelen. Dit geeft een beeld van waar gerichte aandacht vereist is om deze risico's te managen.
Planning- en control cyclus	Op strategisch, tactisch en operationeel niveau beschikt woCom over een planning en control cyclus om onze doelen te realiseren. Waar sprake is van onzekerheden werken we met gevoeligheidsanalyses om deze zo goed mogelijk in te schatten en zo nodig buffers aan te leggen.
Software	In 2020 is een vervolg gegeven aan het gebruik van risicosoftware. Managers en procescoaches zijn geïnstrueerd en zorgen voor actualisatie voor de voor hen afdeling relevante risico's en maatregelen. Voor 2020 ligt de focus met name op de risico's op strategisch niveau. 2021 wordt ook gekeken naar om middels de software ook de operationele risico's in te bedden.

Wet- en regelgeving

Met de invoering van de complexe nieuwe Woningwet, de ingewikkelde financiële verslaggeving, de toekenning van de OOB status, de beloningsregels en de privacywetgeving is compliance ook een factor van betekenis voor de organisatie. Al sinds 2017 is de controlefunctie versterkt met een controller Compliance en Risk, die verantwoordelijk is voor het verder uitbouwen en onderhouden van het risicobeheer en de compliance.

WoCom is 'in control'. WoCom beschikt over adequate risicobeheersing- en controlesystemen, structureel ingepast in onze organisatie. Jaarlijks actualiseren wij de intern geïnventariseerde risico's. Daarnaast vindt actualisatie plaats na uitvoering van interne controles of na bevindingen van de accountant of opmerkingen van de autoriteit.

Vooruitblik op 2021

In deze toekomstparagraaf wordt kort vooruitgekeken naar bijzondere omstandigheden na het boekjaar 2020. Ook woCom heeft op het moment van opstellen van dit jaarverslag in maart 2021 nog steeds te kampen met de mondiale coronacrisis. De gevolgen en de impact op de gezondheid (szorg), de maatschappij, de economie en bedrijfsvoering zijn nauwelijks in te schatten. WoCom heeft nog steeds meerdere voorzorgsmaatregelen genomen om de impact op klanten, medewerkers en bedrijfsvoering zoveel mogelijk te beperken. De belangrijkste maatregelen zijn:

- Processen en werkwijzen zijn aangepast, de dienstverlening gaat waar mogelijk telefonisch of digitaal. Er vinden bijvoorbeeld geen groepsbezoeken meer plaats of bezoeken en inspecties van woningen in bewoonde staat.
- Onderhoud binnen woningen is beperkt tot het hoogstnoodzakelijke. Huurders en aannemers beschermen we hiermee tegen onnodig contact. Lopende onderhoudsprojecten aan de buitenzijde worden in goed overleg afgerond.
- Medewerkers werken zoveel mogelijk thuis. Alleen de noodzakelijke afspraken krijgen doorgang op kantoor.
- De mogelijkheden voor thuiswerken en de digitale faciliteiten zijn sterk uitgebreid.
- We houden extra rekening met huurders die mogelijk door de crisis (verder) in betalingsproblemen komen. We nemen proactief contact op en zoeken samen naar oplossingen.
- We blijven in goed overleg met de aannemers en huurders, zodat het werk waar mogelijk door kan blijven gaan.
- We bellen (oudere) huurders om zichtbaar en in de buurt te zijn.
- De verwachting omtrent de Covid-19 pandemie ontwikkeling is dat er het 2^e half jaar, naar alle waarschijnlijkheid een aanzienlijk deel van de bevolking minimaal de eerste vaccinatie heeft ontvangen en wellicht zelfs al een tweede. Mochten de geschetste verwachtingen door de overheid kloppen, dan betekent dit dat er het tweede half jaar geleidelijk meer versoepelingen komen en er weer geleidelijk gewerkt kan worden richting een “nieuwe normaal”. Omtrent dit “nieuwe normaal” is er reeds een werkgroep opgezet, om deze ontwikkeling niet af te wachten maar voor te zijn.

Prioriteiten en effecten

Er is een stuurgroep ingesteld die de ontwikkelingen rond de coronacrisis blijft monitoren, maatregelen treft en bijstuurt en zorgdraagt voor communicatie naar medewerkers en huurders. We verkeren in onzekere tijden, waarbij de gezondheid van onze medewerkers, onze huurders en de medewerkers van onze aannemers de allerhoogste prioriteit heeft.

De economische effecten van de coronacrisis zullen waarschijnlijk van invloed zijn op de toekomstige waardeontwikkeling van het vastgoed in exploitatie en het betalingsgedrag van onze huurders. Hiernaast zullen de coronaviruseffecten mogelijk een (vertragend) effect hebben op toekomstige nieuwbouwprojecten en onderhoudsactiviteiten. WoCom is hierbij ook afhankelijk van derden zoals bouwers en gemeenten. Gezien ons bedrijfsmodel zijn dit naar onze inschatting vooralsnog echter geen factoren die kunnen leiden tot een bedreiging van de bedrijfscontinuïteit.

4 BESTUURSVERKLARING

Als directeur-bestuurder stel ik vast dat alle financiële middelen van woCom in 2020 uitsluitend zijn ingezet in het belang van de volkshuisvesting.

Someren, 13 april 2021

M.M. Kräwinkel
Directeur-bestuurder

RAAD VAN COMMISSARISSEN

BIJENKOMSTEN

- 6x reguliere vergadering
- 6x agendacommissie
- 5x auditcommissie
- 3x remuneratiecommissie
- 1x zelfevaluatie

Meer dan een huis

DOELEN

- ✓ Aandacht voor formele taken en bevoegdheden en open bespreking in opiniërend deel.
- ✓ Bewaken van de transparante, open cultuur.
- ✓ Contact met huurders en medewerkers.
- ✓ Invulling geven aan de teambelofte, door hierop na elke vergadering te reflecteren.

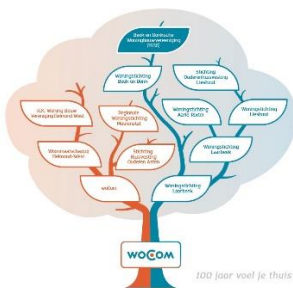
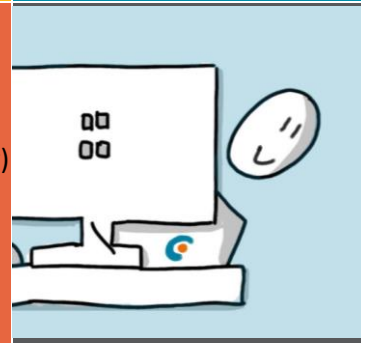
PE PUNTEN

39 uur (punten) besteed aan permanente educatie (oordeelsvorming, corporatiewereld, leiderschap, bestuur)

COMMISSIES

Remuneratiecommissie (G. Huijbregts J. Brouwer)
Auditcommissie (S. Warmoeskerken J. Brouwer)

BEZETTING

- 1 nieuw lid per 1-1-2020 (J. Deuten)
- 1 aftredend lid per 31-12-2020 (L. Giesen)
- 1 nieuwe kandidaat voor 1-1-2021 (M. Foppen)

SAMENSTELLING

Lid	Deskundigheid
L. Giesen	Financiën, Economie
G. Huijbregts	Zorg, Bestuur
J. Brouwer	Vastgoed, Volkshuisvesting
J. Deuten	Volkshuisvesting
S. Warmoeskerken	Financiën, Economie

INTEGRITEIT

0 meldingen integriteit
0 meldingen belangenverstrengeling
allen lid VTW

THEMA'S

Strategische visie, organisatieontwikkeling, Investeringsvoorstellen, Prioriteiten, Samenwerking, Bod op de woonvisie, Governance, Dilemma's, Risico's, Kwaliteit dienstverlening, Benchmark, Ziekteverzuim, Participatie, Remuneratie

IN GESPREK

- 2x ondernemingsraad
- 3x jaarvergadering huurdersorganisatie
- 3x presentatie medewerkers bij vergadering
- 6x aansluiten MT-leden bij vergadering

wocom

5 GOVERNANCEVERSLAG

De Raad van Commissarissen heeft de volgende werkzaamheden:

1. toezichhoudende taken en bevoegdheden;
2. samenstelling en deskundigheid;
3. onafhankelijkheid en integriteit;
4. de Raad als werkgever.

In dit verslag wordt gerapporteerd over de werkzaamheden en inzet in 2020.

5.1 Toezichhoudende taken en bevoegdheden

- Toezicht op uitvoering van strategie en algemene gang van zaken.
- Geven van gevraagd en ongevraagd advies aan de bestuurder.
- Bewaken van continuïteit, reputatie, legitimiteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van het handelen van het bestuur, de organisatie en van zichzelf.

De Governancecode Woningcorporaties geeft richting aan de manier waarop bestuur en Raad van Commissarissen functioneren en hoe zij verantwoording afleggen over hun resultaten. Deze leidraad is in 2020 volledig toegepast.

5.1.1 Visie en kaders

Extern toetsingskader	Intern toetsingskader
Woningwet en Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting (Btiv), Statuten conform het Burgerlijk Wetboek, Beleid en Kaders van Autoriteit woningcorporaties (Aw) en Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW), Governancereglementen en Governancecode Aedes en VTW	Strategische visie woCom 2017-2019 'Groeien in meerwaarde', Governance reglement Stichting woCom, Governancekader woCom met Visie op toezicht, Integriteitscode en klokkenluidersregeling, Reglement Financieel beleid en beheer, Treasury-statuut, Investeringsstatuut, Verbindingen-statuut, Investeringskaders, Jaarplan 2020, Begroting 2020 t/m 2024, Treasury jaarplan 2020, Bestuurs-prioriteiten 2020, Teambelofte RvC

5.1.2 Toezicht op strategie

Besluit	Onderwerp
Goedgekeurd	Bestuursprioriteiten 2020.
Besproken	Uitvoering Organisatieplan 'Anders aansturen, anders organiseren'; onderlegger en aanpak, achterbanraadpleging en concept Strategische visie 2021-2025; vacature invulling manager Wonen; Uitwerking jaarplan 2020; Bestuursprioriteiten 2020; Ziekteverzuim; Effecten corona-crisis en maatregelen; Regionale samenwerking; Ontwikkelingen in Helmond (opgave Volksbelang); Nulmeting onderzoek organisatie-ontwikkeling

5.1.3 Toezicht op volkshuisvestelijke en maatschappelijke prestaties

Besluit	Onderwerp
Goedgekeurd	Voorkeursscenario met betrekking tot Aankoop DAEB en verkoop niet-DAEB; investeringsvoorstel: 'Witte woningen' Beek en Donk; uitvoeringsvoorstellen: realisatie 16 sociale huurwoningen Groote Hoeven Someren; realisatie 13 sociale huurwoningen in Nieuwenhof/Vogelenzang Lieshout; realisatie 13 sociale huurwoningen in Beekse Akkers Beek

Besluit	Onderwerp
	en Donk; realisatie 15 sociale huurwoningen aan de Nieuwstraat Budel; ontwikkeling 14 sociale huurwoningen aan de Kasteelherenlaan in Helmond
Besproken	Kwaliteit dienstverlening huurdersoordeel; Stand van zaken Annawijk; Stand van zaken Paulus-project Someren; Jaarverslag Regionale Geschillen Commissie 2019; ingediende geschillen (geen in 2020); rapportage Woonlezie; Aedes benchmark resultaten; MRE pilot raamcontract standaard huurwoningen; herontwikkeling Hebomafplats

5.1.4 Toezicht op financiële en operationele prestaties

Besluit	Onderwerp
Goedgekeurd	Begroting 2021-2025; Jaarplan 2021; Treasurystatuut en Treasury jaarplan 2021; Investeringsstatuut 2020, Bestuursverslag 2019; uitvoering transactievoorstel 2020-06, waarin de niet-DAEB tak (direct) en de verbindingen (indirect) dividenden uitkeren aan de DAEB-tak
Vastgesteld	Jaarrekening 2019; Controleplan voor BDO 2020
Besloten	Verlening van decharge aan het bestuur over 2019;
Opdracht	Opdrachtverstrekking controle jaarrekening en dVi aan accountant (BDO)
Besproken	Jaarrekening en controleverslag 2019 in aanwezigheid van de accountant; Evaluatie accountant 2019; Managementletter; Tertiaalrapportages; Afwikkeling faillissement Adriaans en Adriaans Bouwgroep B.V.; (Her)financiering 2020; Assuranceverklaring dVi 2019, Intern auditplan 2020.

5.1.5 Toezicht op governance

Besluit	Onderwerp
Goedgekeurd	Jaarrekeningen en de aandeelhoudersbesluiten woCom Holding bv 2019, woCom Brandevoort bv 2019, woCom Centrum Plan Leende bv 2019 en woCom Vastgoedexploitatie bv 2019.; Verlenging contract en herbenoeming van M. Kräwinkler als bestuurder van woCom
Vastgesteld	Governanceverslag RvC 2019; gezamenlijke visie op professioneel opdrachtgeverschap en beleid van aanbestedingen(Governancecode 5.3); integriteitscode en klokkenluidersregeling 2020
Benoemd	Tijdelijke benoeming van L. Giesen als lid van de remuneratiecommissie in plaats van J. Brouwer; Herbenoeming van J. Brouwer als lid van de Raad van Commissarissen; Benoeming S. Warmoeskerken tot voorzitter van de Raad van Commissarissen vanaf 1 januari 2021; M. Foppen tot lid van de Raad van Commissarissen per 1 januari 2021.
Besproken	Reflectie op teambelofte RvC; Reflectie op overleg; Oordeelsbrieven van de Aw en het WSW; Werving nieuwe huurderscommissaris; Aanpak en thema zelfevaluatie; Behoeftte en afstemming opleiding; Bezoldiging RvC 2020; Compliance wet-en regelgeving 2020

5.1.6 Toezicht op dialoog met belanghebbenden

Bijeenkomst	Onderwerpen	Deelnemers	aantal
Ondernemingsraad	Lopende zaken, jaarverslag en begroting, benoeming RvC, ontwikkeling woCom	Delegatie RvC, bestuur, ondernemingsraad	2x
Bezoek werkgebied *	Geannuleerd en uitgesteld ivm corona.	RvC, bestuur, MT, medewerkers, huurders	0x
Themabijeenkomst *	Geannuleerd en uitgesteld ivm corona.	RvC, bestuur, MT, huurdersorganisaties	0x
Huurdersorganisaties	De commissarissen benoemd op voordracht van de huurders wonen de jaarvergaderingen van de huurdersorganisaties bij.	Commissarissen, huurdersorganisaties	3x
Reguliere vergadering	Terugkoppeling bestuurder over gemeentelijk overleg, samenwerking corporaties in de regio,	RvC, bestuur	6x

Bijeenkomst	Onderwerpen	Deelnemers	aantal
	zorg en welzijn (Van Eiges) en gemeenten.		
(*)	<i>Vanwege de corona-maatregelen zijn de themabijeenkomst en bezoek aan het werkgebied meerdere malen opnieuw gepland. Echter uiteindelijk geannuleerd en verschoven naar 2021.</i>		

5.2 Samenstelling en deskundigheid

5.2.1 Samenstelling

Naam	Geb.	G	Deskundigheid	Benoemd	Herbenoemd	Aftredend
L.G.A. Giesen	1959	M	Financiën, Economie	1-1-2013	1-1-2017	31-12-2020
G.J.M. Huijbregts	1959	V	Zorg, Bestuur	1-1-2018	-	31-12-2021
Ir. ing. J. Brouwer	1979	M	Vastgoed, Volkshuisvesting	1-1-2017	1-1-2021	31-12-2024
Dr. S.G.C.F. Warmoeskerken	1971	M	Financiën, Economie	1-1-2019	-	31-12-2022
Dr. G.J. Deuten	1973	M	Volkshuisvesting	1-1-2020	-	31-12-2023

Op 31-12-2020 is na een zittingstermijn van twee keer 4 jaar de voorzitter van de Raad van Commissarissen, Leon Giesen, afgetreden. Per 1-1-2021 is Sebastian Warmoeskerken de nieuwe voorzitter en Michel Foppen aangetreden als “huurders” commissaris.

5.2.2 Remuneratie

De remuneratiecommissie (G. Huijbregts en J. Brouwer) stelden de volgende benoemingen voor:

Naam	Geb.	G	Deskundigheid	Benoemd	Herbenoemd	Aftredend
G.J. Deuten	1973	M	Lid, Volkshuisvesting	1-1-2020	-	31-12-2023
M.M.J.E. Foppen	1962	M	Lid, Financieel	1-1-2021	-	31-12-2024

De werving van een nieuwe commissaris op bindende voordracht van de huurdersorganisaties is begeleid door een extern bureau. De remuneratiecommissie stelde een profiel op na advies van de directeur-bestuurder, het profiel is met de huurdersorganisaties en OR besproken. De advertentie werd op de website geplaatst, in een landelijk dagblad en diverse vacature-sites. De gesprekken zijn in verschillende rondes gevoerd door de huurdersorganisaties en remuneratiecommissie met de directeur-bestuurder. De keuze was unaniem, de huurders hebben de kandidaat voorgedragen, de Raad heeft benoemd na ontvangst van een positieve zienswijze van de Aw.

Er is bijzondere aandacht voor het inwerkprogramma van nieuwe commissarissen. Met gesprekken met de voorzitter en bestuurder, documenten en achtergrondinformatie en desgewenst toelichting van de organisatie. Vanwege de corona-maatregelen is dit uitgesteld voor beide leden en zal 11 februari 2021 plaats vinden. Nieuwe commissarissen volgen de introductie cursus van de VTW.

5.2.3 Bijeenkomsten van de Raad van Commissarissen

Bijeenkomst	Onderwerpen	Deelnemers	aantal
Reguliere vergadering	Goedkeuring bestuursbesluiten, besluitvorming en discussie en overleg over strategische, organisatorische en operationele thema's.	RvC-leden, bestuur, bestuurssecretaris/ strategisch beleidsadviseur, management afhankelijk van het thema	6x
Agendacommissie	Vorbereiding agenda RvC-vergaderingen, thema's, algemene stand van zaken.	L. Giesen, G. Huijbregts, bestuur, bestuurssecretaris/ strategisch beleidsadviseur	6x

Bijeenkomst	Onderwerpen	Deelnemers	aantal
Auditcommissie	Jaarrekening, begroting, T-rapportage, intern auditplan, treasury jaarplan, investeringsstatuut, managementletter. Beoordeling accountant, auditplan accountant.	S. Warmoeskerken, J. Brouwer, manager Bedrijfsvoering, controller C&R	6x
Remuneratiecommissie	Beoordeling bestuurder. Werving commissaris op voordracht huurders.	G. Huijbregts, J. Brouwer, bestuur (advies), advies bij werving	3x

Alle commissarissen waren bij alle vergaderen aanwezig.

5.2.4 Permanente educatie

De commissarissen volgen permanente educatie conform de woningwet en de richtlijnen van VTW.

Naam	Functie	Opleidingen en cursussen	PE2019	PE2020	Norm
L. Giesen	Voorzitter	- Intervisie bijeenkomsten	6	6	5
G. Huijbregts	Vicevoorzitter	- VTW Ledenbijeenkomst voor commissarissen bij woningcorporaties <1000 vhe - Vastgoedsturing, assetmanagement en duurzaamheid Editie 2	5	6	5
J. Brouwer	Lid	- Moreel Kompas - Toezicht op energietransitie in de woningcorporatiesector - Onderzoek 'Opgaven en middelen corporatiesector' - Visie WSW op gevolgen coronacrisis voor woningcorporaties	5	7	5
S. Warmoeskerken	Lid	- Goed bestuur en toezicht bij samenwerking - Moreel Kompas	5	5	5
J. Deuten	Lid	- De nieuwe commissaris - Moreel Kompas	n.v.t.	15	5

5.2.5 Teambelofte

De RvC heeft in 2019 een teambelofte opgesteld. Deze teambelofte is ook dit jaar gevolgd en tijdens de reguliere vergaderingen regelmatig geëvalueerd en bevestigd.

- *Glashelder*: glashelder in wat we waarderen en waar we in bijsturen. Eén of twee keer per jaar geven we hierover een terugblik naar de organisatie.
- *Respect*: onze vergadering heeft een open en uitnodigende sfeer en we tonen voorbeeldgedrag.
- *In de buurt*: we zijn benaderbaar, bijvoorbeeld op de themadag en tijdens OR-vergaderingen. Ook laten we regelmatig medewerkers aansluiten bij vergaderingen.
- *Persoonlijk*: Voor de zelfevaluatie vragen we directie/ management/ organisatie om feedback op onze invulling van onze rol en onze teambelofte.

5.2.6 Zelfevaluatie

De zelfevaluatie van de RvC vond op 28 oktober plaats, waaraan de per 1-1-2021 aangestelde nieuwe commissaris M. Foppen ook heeft deelgenomen. KPMG begeleidde de sessie met als onderwerp 'moreel kompas'. Vastgesteld is dat er sprake is van openheid en respect binnen de RvC en in relatie

tot de bestuurder. De RvC leden vullen elkaar goed aan. En vinden het belangrijk om elkaars Kompas te kennen en in te zetten in discussie.

Vervolgens is besproken hoe we het 'moreel kompas' vasthouden. Hierbij zijn o.a. de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:

- In de opzet van agenda voor de RvC-vergadering de bewuste opgenomen ruimte voor dialoog en reflectie behouden;
- Het 'moreel kompas' inzetten bij het bespreken van de onderwerpen voor de strategische visie.
- Er is afgesproken dat er aan het einde van elke vergadering wordt geëvalueerd op basis van inhoud, gevoel, scherpte en openheid/bescherming. De toets op de teambelofte zal vastgehouden worden.
- Hoe om te gaan met casuïstiek besprekingen in de RvC, bijvoorbeeld over de Annawijk.

In het laatste deel van de sessie stond de onderlinge beoordeling en zelfreflectie op het programma. Hierbij zijn persoonlijke competenties en complementariteit, als het functioneren van de raad als geheel, aan de orde geweest. Tevens is er gesproken over de relatie met huurders/stakeholders.

5.3 Integriteit en onafhankelijkheid van de Raad van Commissarissen

5.3.1 Onafhankelijkheid en nevenfuncties

Naam	Huidige functie	Relevante nevenfuncties
L. Giesen (voordracht huurders)	CEO Lysno BV Voorzitter RvB Sioux Group BV	Voorzitter Raad van Commissarissen MGG B.V. Lid RvC Frencken Europe BV,
G. Huijbregts	Voorzitter Raad van Bestuur Combinatie Jeugdzorg	Voorzitter van de regionale crisisdienst 'Spoed voor Jeugd', Lid van stuurgroep Brabant WerktZeker, Lid van de landelijke Adviesraad Pact voor Kindcentra
J. Brouwer	Onderzoeker en Projectmanager, TNO Delft	Lid van Bestuur Pensioenfonds TNO
S. Warmoeskerken	Directeur Finance & Control ROC Ter AA Helmond	Bestuurslid Stichting Beheer Onderwijscentrum Keizerin Marialaan
J. Deuten	Vrijgevestigd onderzoeker rond maatschappelijke effecten	Voorzitter buurtcommissie Duurzaam Prinsejagt3 Lid begeleidingsgroep Vertrouwensexperiment Tilburg

5.3.2 Meldingsplicht en governance

Thema	2020
Mogelijke onverenigbaarheid van belangen	nee
Governancecode Woningcorporaties	de Governancecode wordt volledig gevolgd
Integriteitscode woCom	de integriteitscode wordt gedragen, er waren geen meldingen
Klokkenluideregeling woCom	geen meldingen RvC, geen melding organisatie
Meldingen AVG	geen meldingen
Meldingsplicht Aw	geen meldingen
Transacties tegenstrijdig belang, persoonlijke lening	nee

5.3.3 Bezoldiging

De bezoldiging van de commissarissen valt binnen de normering van de Wet Normering Topinkomens.

Naam	Functie	Beloning	Onkosten	Totale bezoldiging	Maximum*
L. Giesen	Voorzitter	€ 17.250	€ 0	€ 17.250	€ 25.200
G. Huijbregts	Vicevoorzitter, vz remuneratie	€ 11.500	€ 0	€ 11.500	€ 16.800
J. Brouwer	Lid, remuneratie, audit	€ 11.500	€ 0	€ 11.500	€ 16.800
S. Warmoeskerken	Lid, vz audit	€ 11.500	€ 0	€ 11.500	€ 16.800
J. Deuten	Lid	€ 11.500	€ 0	€ 11.500	€ 16.800

* Maximum op basis van WNT2 bezoldingsklasse F naar rato van de zittingstermijn (in dagen), het maximum van de VTW Beroepsregel is lager en bedraagt in 2020 € 13.000 en € 19.400 voor de voorzitter.

5.4 De Raad van Commissarissen als werkgever

5.4.1 Samenstelling bestuur

Naam	Geb.	G	Benoemd	Herbenoemd	Aftredend	Relevante nevenfuncties
Dr. M.M. Kräwinkel	1966	V	1-5-2016	1-5-2020	30-4-2024	Voorzitter RvC Rabobank Oss-Bernheze

5.4.2 Beoordeling

De RvC vervult werkgeversrol voor directeur-bestuurder, voorbereid door remuneratiecommissie.

- de Raad stelt de bestuursprioriteiten vast en geeft input voor de beoordeling van de bestuurder;
- de remuneratiecommissie voerde een functionerings- en beoordelingsgesprek met de directeur-bestuurder, daarbij werden de resultaten van de bestuursprioriteiten 2019 betrokken;
- de remuneratiecommissie gaf een positieve beoordeling over de directeur-bestuurder;
- in 2020 heeft de herbenoeming voor 4 jaar van de bestuurder plaatsgevonden. In 2019 gaf de RvC hierover een positief advies;
- de directeur-bestuurder nam deel aan de zelfevaluatie RvC.

5.4.3 Permanente educatie

De bestuurder volgt permanente educatie conform de woningwet en de richtlijnen van Aedes.

Naam	Functie	2018-2020	norm 2018-2020	2015-2017	norm 2015-2017
M.M. Kräwinkel	Directeur-bestuurder	116,5	108	71	60 (naar rato)

Opleiding 2020	Thema	Punten
Corona, onze huurders en samenleving	Bestuur	2
Moreel Kompas	Governance en Riskmanagement	3

5.4.4 Bezoldiging

De bezoldiging van de bestuurder valt binnen de normering van de Wet Normering Topinkomens.

Naam	Functie	Dienst- verband	Beloning	Belastbare onkosten	SV- premies	Voor- ziening*	Totaal	Maximum**
M.M. Kräwinkel	Directeur-bestuurder	1,0	144.600	0	0	23.328	167.928	168.000

* Voorziening betaalbaar op termijn **Op basis van WNT2 bezoldigingsklasse F: € 168.000 per jaar in 2020.

S. Warmoeskerken
Voorzitter

G. Huijbregts
Vice-Voorzitter

JAARREKENING

welkom bij
wocom

wocom
Voel je thuis

We zijn er voor u. Ook nu.

Bij wocom vinden we het belangrijk dat iedereen goed kan wonen. Juist nu is een thuis van levensbelang.

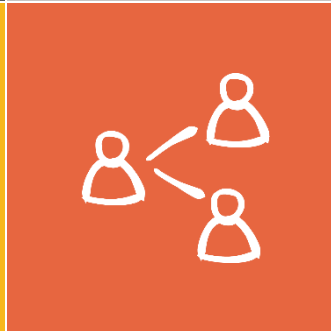
Ook tijdens de coronacrisis willen we er zijn voor onze huurders. Misschien kunt u door de gevolgen uw huur niet of niet helemaal betalen. Of maakt u zich zorgen om uw buren omdat ze op leeftijd zijn. Misschien zit u verlegen om een praatje. Neem dan gerust contact met ons op. We kunnen u helpen.

#samensterktegencorona 0493 49 76 66 | info@wocom.nl

DOELEN

- ✓ bieden van inzicht en overzicht
- ✓ voldoen aan de ratio's toezichthouders
- ✓ voldoen aan regelgeving verslaglegging
- ✓ goedkeurende verklaring accountant

Het leven kent geen beperkingen. Behalve degene die je zelf maakt.

en Corona

6 JAARREKENING 2020

1. Balans geconsolideerd (voor resultaatbestemming)	40
2. Geconsolideerde winst- en verliesrekening.....	42
3. Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2020 (directe methode).....	43
4. Overzicht van het totaalresultaat	45
5. Algemene grondslagen voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening.....	46
6. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva.....	48
6.1. Vastgoedbeleggingen.....	48
6.2. Materiële vaste activa.....	51
6.3. Financiële vaste activa	51
6.4. Voorraden	52
6.5. Vorderingen	53
6.6. Liquide middelen	53
6.7. Groepsvermogen	53
6.8. Voorzieningen	53
6.9. Langlopende schulden	54
6.10. Kortlopende schulden	54
7. Grondslagen voor de geconsolideerde winst- en verliesrekening.....	55
7.1. Nettoresultaat exploitatie vastgoedportefeuille	55
7.2. Nettoresultaat verkocht vastgoed in ontwikkeling	56
7.3. Nettoresultaat verkoop vastgoedportefeuille	56
7.4. Waardeveranderingen.....	56
7.5. Nettoresultaat overige activiteiten.....	57
7.6. Overige organisatiekosten	57
7.7. Leefbaarheid	57
7.8. Saldo financiële baten en lasten.....	57
7.9. Belastingen.....	58
7.10. Resultaat deelnemingen	58
7.11. Afschrijvingen (im)materiële vaste activa ten dienste van exploitatie.....	58
7.12. Lonen, salarissen en sociale lasten	59
7.13. Pensioenlasten	59
7.14. Overige organisatiekosten (toegerekend)	59
7.15. Toerekening baten en lasten.....	60
8. Grondslagen voor het geconsolideerde kasstroomoverzicht	61
9. Toelichting geconsolideerde balans.....	62
9.1. Vastgoedbeleggingen.....	62
9.2. Materiële vaste activa.....	70
9.3. Financiële vaste activa	70
9.4. Voorraden	72
9.5. Vorderingen	72
9.6. Liquide middelen	73

9.7.	Groepsvermogen	74
9.8.	Voorzieningen	74
9.9.	Langlopende schulden	74
9.10.	Kortlopende schulden	77
9.11.	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	78
9.12.	Gebeurtenissen na balansdatum	80
10.	Toelichting geconsolideerde winst- en verliesrekening	81
10.1.	Nettoresultaat exploitatie vastgoedportefeuille	81
10.2.	Nettoresultaat verkocht vastgoed in ontwikkeling	83
10.3.	Nettoresultaat verkoop vastgoedportefeuille	84
10.4.	Waardeveranderingen vastgoedportefeuille	84
10.5.	Nettoresultaat overige activiteiten	85
10.6.	Overige organisatiekosten	86
10.7.	Leefbaarheid	86
10.8.	Saldo financiële baten en lasten	86
10.9.	Belastingen	87
10.10.	Resultaat deelneming	88
10.11.	Afschrijvingen activa ten dienste van de exploitatie	88
10.12.	Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	88
10.13.	Overige organisatiekosten (toegerekend)	93
11.	Balans enkelvoudig (voor resultaatbestemming)	94
12.	Winst en verliesrekening enkelvoudig	96
13.	Kasstroomoverzicht enkelvoudig (directe methode)	97
14.	Toelichting op enkelvoudige jaarrekening	99
14.1.	Algemene grondslagen voor de opstelling van de enkelvoudige jaarrekening	99
14.2.	Uitgangspunten en grondslagen voor toerekening van activa, verplichtingen, baten, lasten en kasstromen aan de DAEB-tak en de niet-DAEB-tak	100
14.3.	Toelichting specifieke balansposten	100
14.4.	Toelichting op de aard van niet-DAEB activiteiten	103
14.5.	Balans enkelvoudig DAEB en niet-DAEB (voor resultaatbestemming)	104
14.6.	Winst- en verliesrekening enkelvoudig DAEB en niet-DAEB	108
14.7.	Kasstroomoverzicht enkelvoudig DAEB en niet-DAEB	110
15.	Ondertekening van de jaarrekening	114

1. Balans geconsolideerd (voor resultaatbestemming)

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
Vaste activa		
9.1 Vastgoedbeleggingen		
9.1.1 DAEB vastgoed in exploitatie	1.225.269	1.129.994
9.1.1 Niet DAEB vastgoed in exploitatie	8.916	21.957
9.1.2 Onroerende zaken verkocht onder voorwaarden	36.442	35.799
9.1.3 Vastgoed in ontwikkeling bestemd voor eigen exploitatie	5.834	2.132
	1.276.461	1.189.882
9.2 Materiële vaste activa		
9.2.1 Onroerende en roerende zaken ten dienste van de exploitatie	2.995	3.101
9.3 Financiële vaste activa		
9.3.1 Andere deelnemingen	1.836	1.747
9.3.2 Latente belastingvorderingen	2.353	3.558
9.3.3 Leningen u/g	0	0
	4.189	5.305
Totaal vaste activa	1.283.645	1.198.288
Vlottende activa		
9.4 Voorraden		
9.4.1 Vastgoed bestemd voor verkoop	884	230
9.4.2 Overige voorraden	484	442
	1.368	672
9.5 Vorderingen		
9.5.1 Huurdebiteuren	302	220
9.5.2 Overheid	12	43
9.5.3 Vorderingen op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	2	2
9.5.4 Belastingen en premies sociale verzekeringen	4.099	3.982
9.5.5 Overige vorderingen	12.707	223
9.5.6 Overlopende activa	296	269
	17.418	4.739
9.6 Liquide middelen	12.232	30.954
Totaal vlottende activa	31.018	36.365
TOTAAL ACTIVA	1.314.663	1.234.653

Bedragen x € 1.000

PASSIVA		31-12-2020	31-12-2019
9.7	Groepsvermogen	1.015.001	916.296
9.8	Voorzieningen		
9.8.1	Voorziening onrendabele investeringen en herstructurerings	7.568	14.714
9.8.2	Voorziening garantieverplichtingen	86	90
		7.654	14.804
9.9	Langlopende schulden		
9.9.1	Leningen overheid	1.612	1.730
9.9.2	Leningen kredietinstellingen	221.407	220.638
9.9.3	Verplichtingen uit hoofde van onroerende zaken verkocht onder voorwaarden	35.078	34.921
9.9.4	Overige schulden	7.714	7.934
		265.810	265.223
9.10	Kortlopende schulden		
9.10.1	Schulden aan overheid	147	124
9.10.2	Schulden aan kredietinstellingen	17.344	29.787
9.10.3	Schulden aan leveranciers	1.217	1.210
9.10.4	Belastingen en premies sociale verzekeringen	938	625
9.10.5	Schulden ter zake van pensioenen	0	78
9.10.6	Overige schulden	1.072	935
9.10.7	Overlopende passiva	5.480	5.571
		26.199	38.330
Totaal kortlopende schulden		26.199	38.330
TOTAAL PASSIVA		1.314.663	1.234.653

2. Geconsolideerde winst- en verliesrekening

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2020	2019
10.1.1 Huuropbrengsten	56.618	55.836
10.1.2 Opbrengsten servicecontracten	965	933
10.1.3 Lasten servicecontracten	-945	-947
10.1.4 Overheidsbijdragen	0	0
10.1.5 Lasten verhuur- en beheeractiviteiten	-3.584	-3.780
10.1.6 Lasten onderhoudsactiviteiten	-17.593	-17.716
10.1.7 Overige directe operationele lasten exploitatie bezit	-9.935	-8.312
Nettoresultaat exploitatie vastgoedportefeuille	25.526	26.014
Omzet verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	38
Lasten verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	-26
Toegerekende organisatiekosten	0	0
Toegerekende financieringskosten	0	0
10.2 Nettoresultaat verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	12
Verkoopopbrengst vastgoedportefeuille	20.243	13.091
Toegerekende organisatiekosten	-134	-108
Boekwaarde verkochte vastgoedportefeuille	-19.134	-10.953
10.3 Nettoresultaat verkoop vastgoedportefeuille	975	2.030
10.4.1 Overige waardeveranderingen vastgoedportefeuille	-4.269	-10.292
10.4.2 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille	90.809	118.235
10.4.3 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille verkocht onder voorwaarden	579	318
10.4.4 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille bestemd voor verkoop	601	408
Waardeveranderingen vastgoedportefeuille	87.720	108.669
10.5.1 Opbrengsten overige activiteiten	479	289
10.5.2 Kosten overige activiteiten	-209	-203
Nettoresultaat overige activiteiten	270	86
10.6 Overige organisatiekosten	-1.324	-1.306
10.7 Leefbaarheid	-794	-767
10.8.1 Waardeveranderingen van financiële vaste activa en van verplichtingen	220	-3.397
10.8.2 Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	17	17
10.8.3 Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	467	266
10.8.4 Rentelasten en soortgelijke kosten	-10.697	-10.596
Saldo financiële baten en lasten	-9.993	-13.710
Resultaat voor belastingen	102.380	121.028
10.9 Belastingen	-3.746	-2.817
10.10 Resultaat deelnemingen	71	19
Resultaat na belastingen	98.705	118.230

3. Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2020 (directe methode)

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2020	2019
1. OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Huren	56.619	55.877
- Zelfstandige huurwoningen	51.474	50.577
- Onzelfstandige wooneenheden	28	381
- Intramuraal	4.513	4.272
- Maatschappelijk onroerend goed	233	227
- Bedrijfsmatig onroerend goed	237	277
- Parkeervoorzieningen	134	143
Vergoedingen servicecontracten	999	1.011
Overheidsontvangsten	0	0
Overige bedrijfsontvangsten	378	250
Rente ontvangsten	50	49
Saldo ingaande kasstromen	58.045	57.187
Betalingen aan werknemers	-5.817	-5.226
Onderhoudsuitgaven	-14.483	-14.347
Overige bedrijfsuitgaven	-7.696	-8.749
Rente betalingen	-10.583	-11.680
Sectorspecifieke heffing	0	0
Verhuurderheffing	-6.914	-5.650
Leefbaarheidsuitgaven	-283	-173
Vennootschapsbelasting	-3.073	-2.613
Saldo uitgaande kasstromen	-48.848	-48.438
Kasstroom uit operationele activiteiten	9.197	8.749

Omschrijving	2020	2019
2. (DES)INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Vastgoedbeleggingen en Materiële Vaste Activa		
Verkoopontvangsten bestaande huur, woon- en niet woongelegenheden	7.890	9.809
Verkoopontvangsten woongelegenheden (VOV) na inkoop	0	2.747
Verkoopontvangsten nieuwbouw, woon- en niet woongelegenheden	0	274
Verkoopontvangsten grond	0	0
(Des)Investeringsontvangsten overig	0	559
Tussentelling ingaande kasstroom Vastgoedbeleggingen en MVA	7.890	13.389
Investeringen nieuwbouw huur	-13.883	-7.171
Investeringen bestaand bezit	-7.277	-8.564
Aankoop woon- en niet woongelegenheden	-572	0
Nieuwbouw verkoop, woon- en niet woongelegenheden	0	-683
Aankoop woongelegenheden (VOV) voor doorverkoop	-2.044	-1.472
Sloopuitgaven, woon- en niet woongelegenheden	0	0
Aankoop grond	0	0
Investeringen overig	-257	-308
Tussentelling uitgaande kasstroom Vastgoedbeleggingen en MVA	-24.033	-18.198
Saldo in- en uitgaande kasstroom Vastgoedbeleggingen en MVA	-16.143	-4.809
Financiële Vaste Activa		
Ontvangsten verbindingen	0	0
Ontvangsten overig	13	14
Uitgaven verbindingen	0	0
Uitgaven overig	0	0
Saldo in- en uitgaande kasstroom FVA	13	14
Kasstroom uit (des)investeringsactiviteiten	-16.130	-4.795
3. FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
Nieuw te borgen leningen	18.500	0
Nieuwe ongeborgde leningen	0	0
Aflossingen geborgde leningen	-30.202	-17.245
Aflossingen ongeborgde leningen	-86	-83
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-11.788	-17.328
Totaal jaarlijkse kasstroom	-18.721	-13.374
<i>Verloop geldmiddelen</i>		
Saldo begin verslagjaar	30.954	44.328
Totaal jaarlijkse kasstromen	-18.721	-13.374
Saldo einde verslagjaar	12.232	30.954

4. Overzicht van het totaalresultaat

	2020	2019
Geconsolideerd resultaat na belastingen toekomend aan woCom	98.705	118.230
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van woCom als onderdeel van het groepsvermogen	0	0
Totaalresultaat van woCom	98.705	118.230

5. Algemene grondslagen voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening

Deze jaarrekening heeft betrekking op de periode 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020. Alle vermelde bedragen zijn in € 1.000,- opgenomen, tenzij anders vermeld.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting woCom, statutair gevestigd en kantoor houdende op het adres Witvrouwenbergweg 2 in Someren, zijn erop gericht mensen te huisvesten in vitale wijken, dorpen en steden. Het KvK-nummer van Stichting woCom is 17038530.

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Stichting woCom zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van Stichting woCom.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties.

De in de consolidatie begrepen rechtspersonen en vennootschappen zijn:

Naam	Statutaire zetel	Deelnemingspercentage	
		2020	2019
woCom Holding B.V.	Someren	100%	100%
woCom Centrumplan Leende B.V.	Someren	100%	100%
woCom Brandevoort B.V.	Someren	100%	100%
woCom Vastgoedexploitatie B.V.	Someren	100%	100%

De overige te vermelden gegevens van niet-geconsolideerde deelnemingen betreffen:

Naam	Statutaire zetel	Deelnemingspercentage	
		2020	2019
V.O.F. Centrumplan Leende	Someren	33,3%	33,3%
Woonwagens & Standplaatsen Beheer B.V.	Someren	25,0%	25,0%

Deze verbindingen worden niet meegeconsolideerd omdat er géén sprake is van een overheersende zeggenschap en géén centrale leiding wordt gevoerd.

De geconsolideerde jaarrekening van woCom is opgesteld volgens de bepalingen van het Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting (BTIV). In dit besluit wordt voorgeschreven Titel 9 Boek 2 BW toe te passen, behoudens enkele uitzonderingen van specifieke aard. Tevens is deze geconsolideerde jaarrekening opgesteld volgens de door de Raad voor de Jaarverslaggeving uitgegeven Richtlijn 645 Toegelaten instellingen volkshuisvesting.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Stelselwijzigingen

Met ingang van 1 januari 2020 heeft als gevolg van een wijziging van wet- en regelgeving een stelselwijziging plaats gevonden. Op basis van RJ645.202 wordt de verwerking van uitgaven in vastgoed in exploitatie na eerste verwerking op basis van artikel 14a van de Regeling toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015 voorgeschreven. Daardoor worden onderhoudsuitgaven in het resultaat verwerkt. Uitgaven welke als verbetering gekwalificeerd worden dienen als onderdeel van de kostprijs van het vastgoed te worden verwerkt.

Conform RJ645.405 is het effect van de stelselwijziging prospectief verwerkt in de jaarrekening 2020. De vergelijkende cijfers zijn daarom niet aangepast.

Schattingswijzigingen

In de jaarrekening van 2020 is geen sprake van schattingswijzigingen.

Presentatiewijzigingen

Lasten onderhoudsactiviteiten

In 2020 is de vergoeding zonwering gereclassificeerd naar de opbrengsten overige activiteiten. De vergelijkende cijfers 2019 zoals opgenomen in de jaarrekening 2020 zijn niet aangepast. De presentatiewijziging heeft geen effect op het eigen vermogen en het resultaat.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen, wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de geconsolideerde balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Primaire financiële instrumenten

De grondslagen van de primaire instrumenten worden behandeld per balanspost.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten)

Financiële derivaten waarbij de onderliggende waarde niet beursgenoteerd is, worden tegen kostprijs opgenomen. Indien per balansdatum de reële waarde lager is dan de kostprijs dan wel negatief is, wordt het derivaat ten laste van de winst-en-verliesrekening afgewaardeerd naar de lagere reële waarde, tenzij kostprijshedge-accounting wordt toegepast. Bij de bepaling van de lagere reële waarde wordt het effect van lopende rente buiten beschouwing gelaten.

Afscheiden embedded derivaten

Embedded derivaten worden afgescheiden van het basiscontract en afzonderlijk in de jaarrekening verwerkt conform de hiervoor beschreven grondslagen voor derivaten, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- er bestaat geen nauw verband tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract;
- een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat zou voldoen aan de definitie van een derivaat; en
- het samengestelde instrument wordt niet tegen reële waarde gewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in het resultaat.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het bestuur diverse schattingen. Dit is inherent aan het toepassen van de geldende verslaggevingsstandaarden. In het bijzonder is dit van toepassing op de bepaling van de marktwaarde van het vastgoed in exploitatie. De waardebepaling van het vastgoed is geen exacte wetenschap en tevens betreft dit de grootste schattingspost waar het bestuur een inschatting over moet maken voor de jaarrekening van Stichting woCom. Bij de waardering van het vastgoed in ontwikkeling en de voorziening onrendabele investeringen en herstructurering geldt dat naast de waardebepaling van het vastgoed ook bij de stichtingskosten schattingen gemaakt worden.

De marktwaarde is als volgt te definiëren:

Marktwaarde is het geschatte bedrag waartegen vastgoed tussen een bereidwillige koper en een bereidwillige verkoper na behoorlijke marketing in een zakelijke transactie zou worden overgedragen op de peildatum, waarbij partijen met kennis van zaken, prudent en zonder dwang zouden hebben gehandeld. Voor de waardering in de jaarrekening wordt de marktwaarde in verhuurde staat gehanteerd. Om een inschatting van de marktwaarde te maken wordt gebruikt gemaakt van een waarderingsmodel. De vraag is wat de nauwkeurigheid van dit model is of binnen welke bandbreedte de opdrachtgever het waardeoordeel mag verwachten. Uitgaande van de gegeven definitie van de marktwaarde en de aan de in het model opgelegde norm op het gebied van kennis en uitvoering wordt in de markt de nauwkeurigheid van de waardering geacht te liggen binnen een bandbreedte van 10 procent plus en min de waarde.

Corona

WoCom werkt zo veilig als mogelijk is, aan de hand van de voorschriften van het RIVM. Dit zorgt voor enige vertraging bij het onderhoud, vooral in de woning. Vooralsnog is het aantal huurders met betalingsproblemen overzichtelijk. Op korte termijn verwacht de corporatiesector daarom geen acute liquiditeitsproblemen. Op (middel)lange termijn worden mogelijk wel consequenties verwacht voor de vermogenspositie. Mogelijk dat de markt- en beleidswaarde gaan dalen, onder invloed van een hogere disconteringsvoet.

Inmiddels zit Nederland vanaf december 2020 in een 'lockdown', in een poging een 3^e coronagolf af te wenden. De crisis leidt tot grotere economische volatiliteit, waardoor het belang van de stress-testen toeneemt. Of woCom levensvatbaar blijft als bepaalde risico's zich voordoen, wordt langs twee lijnen getest. De eerste lijn is het gedefinieerde 'What-if' scenario. De tweede lijn bestaat uit het simuleren van 200 mogelijke scenario's volgens de zogenoemde Monte Carlo-simulatie. Uit beide test-lijnen blijkt dat Corona geen directe bedreiging vormt voor de continuïteit van WoCom.

6. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

6.1. Vastgoedbeleggingen

6.1.1 DAEB- en niet-DAEB-vastgoed in exploitatie

DAEB-vastgoed omvat woningen in exploitatie met een huurprijs onder de huurtoeslaggrens, het maatschappelijk vastgoed en het overige sociale vastgoed. De huurtoeslaggrens is een algemeen huurprijsniveau dat jaarlijks per 1 januari door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt vastgesteld. Ultimo 2020 bedraagt deze grens € 737,14 (2019: € 720,42). Het niet-DAEB-vastgoed omvat woningen in exploitatie met een huurprijs boven de huurtoeslaggrens en commercieel vastgoed.

Maatschappelijk vastgoed is bedrijfsonroerendgoed dat is verhuurd aan maatschappelijke organisaties, waaronder zorg-, welzijns-, onderwijs- en culturele instellingen en dienstverleners en dat tevens is vermeld op de bijlage zoals deze is opgenomen in de Beschikking van de Europese Commissie d.d. 15 december 2009 aangaande de staatssteun voor toegelaten instellingen.

Het DAEB- en niet-DAEB-vastgoed in exploitatie wordt bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, inclusief transactiekosten. Onroerende zaken in exploitatie worden op grond van artikel 35 lid 2 van de Woningwet na de eerste verwerking gewaardeerd tegen actuele waarde. Op grond van artikel 31 van het Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015 vindt de waardering plaats tegen de marktwaarde, die overeenkomstig artikel 14 van de Regeling toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015 plaatsvindt conform de methodiek die is opgenomen in bijlage 2 van de Regeling toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015 ('Handboek modelmatig waarderen marktwaarde').

De uitgaven na eerste verwerking (de zogeheten na-investeringen) dienen te worden geactiveerd, indien het waarschijnlijk is dat toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot het actief, als gevolg van de desbetreffende uitgaven, ten gunste van de toegelaten instelling zullen komen. Bij uitgaven na eerste verwerking dient de beoordeling of en in hoeverre sprake is van een bijzonder waardeverminderverslies te zijn gebaseerd op het waarderingscomplex waarop de uitgaven na eerste verwerking betrekking hebben. Het zogeheten onrendabele deel wordt ten laste van de winst-en-verliesrekening verantwoord onder de post overige waardeveranderingen vastgoed.

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Bij het toepassen van het 'Handboek modelmatig waarderen marktwaarde' wordt zowel de *basisversie als de full-versie* gehanteerd. WoCom hanteert de full-versie voor bedrijfsmatig, intramuraal zorg en maatschappelijk onroerend goed, omdat de huursom van dit vastgoed meer bedraagt dan 5% van de huursom in zowel de DAEB als de niet-DAEB tak. De full-waardering is uitgevoerd door een onafhankelijke en ter zake deskundige taxateur. WoCom hanteert de basisversie van het Handboek modelmatig waarderen marktwaarde voor woongelegenheden (excl. woonwagens) en parkeergelegenheden. Voor de basisversie is de waardering van het vastgoed aannemelijk op portefeulleniveau. De daaraan gerelateerde herwaarderingsreserve wordt modelmatig op complexniveau bepaald, waardoor een onnauwkeurigheid kan bestaan in de allocatie binnen het eigen vermogen tussen de herwaarderingsreserve en de overige reserves. Bij deze waardering van het vastgoed is geen taxateur betrokken. Voor een verdere toelichting op de toepassing van het waarderingshandboek wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Winsten of verliezen, ontstaan door een wijziging in de marktwaarde van het vastgoed in exploitatie, worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening over de periode waarin de wijziging zich voordoet.

Daarnaast wordt ten laste van de overige reserves, een herwaarderingsreserve gevormd. De herwaarderingsreserve wordt gevormd voor het verschil tussen de aanschafwaarde op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs en de marktwaarde van het vastgoed in exploitatie waar de reserve betrekking op heeft.

Het WSW en de Aw hebben in het kader van het nieuwe integraal toezichtskader besloten om met ingang van het boekjaar 2018 de in voorgaande jaren gehanteerde bedrijfswaarde te vervangen door een nieuw waardebegrip, de beleidswaarde. Corporaties vermelden m.i.v. het jaarverslag 2018 de beleidswaarde in plaats van de bedrijfswaarde in de toelichting van de jaarrekening.

De beleidswaarde sluit aan op het beleid van stichting woCom en beoogt inzicht te geven in de verdien capaciteit van haar vastgoed in exploitatie, uitgaande van dit beleid. De grondslagen voor de beleidswaarde van het vastgoed in exploitatie komen overeen met de grondslagen voor de bepaling van de marktwaarde, met uitzondering van:

- De verkoopfictie. Er wordt geen rekening gehouden met uitponden en voorgenomen verkopen van vastgoed in exploitatie. Vanaf 2019 worden geen overdrachtskosten meer in mindering gebracht op de beleidswaarde.
- Inrekening van de streefhuur in plaats van de markthuur, vanaf het ingeschatte moment van (huurders)mutatie. Stichting woCom hanteert in haar beleid een streefhuur van 65% van de maximaal redelijke huur.
- Boven-inflatoire huurverhogingen blijven alleen gehandhaafd in de beleidswaarde als dit overeenkomt met het beleid van de corporatie.
- De onderhoudsnormen uit de markt. In de beleidswaarde zijn de toekomstige onderhoudslasten ingerekend, op basis van het vastgestelde meerjaren onderhoudsprogramma voor het vastgoed. Daarnaast is in de norm het dagelijks onderhoud en zijn toegerekende personeels- en organisatiekosten opgenomen.
- Inrekening van toekomstige verhuur- en beheerlasten in plaats van marktnormen. Hieronder worden verstaan de directe en indirecte kosten die rechtstreeks zijn te relateren aan de verhuur- en beheeractiviteiten van de corporatie en de overige directe operationele lasten (m.u.v. de verhuurderheffing) zoals opgenomen in de resultatenrekening.

De beleidswaarde van BOG / MOG / ZOG / Parkeren is gelijk aan de marktwaarde en hierbij wordt dus verondersteld dat de marktuitsgangspunten overeenkomen met de eigen beleidsuitsgangspunten.

Voor zover de uitgangspunten van de beleidswaarde afwijken van die van de marktwaarde in verhuurde staat, zijn de gehanteerde uitgangspunten afgeleid van de meerjarenbegroting (ontwikkeling streefhuur, onderhoudslasten en de lasten van verhuur & beheer) en geënt op de wettelijke voorschriften zoals die zijn opgenomen in RTiV artikel 15. Stichting woCom heeft hierbij uitgangspunten bepaald die mede van invloed zijn op de beleidswaarde. Wijzigingen van deze uitgangspunten zijn derhalve van invloed op deze waarde.

6.1.2 Onroerende zaken verkocht onder voorwaarden

Onroerende zaken die in het kader van een regeling Verkoop onder Voorwaarden (VOV) zijn overgedragen aan een derde en waarvoor de woningcorporatie een terugkoopplicht kent worden aangemerkt als financieringsconstructie en worden gewaardeerd op basis van actuele waarde. De actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van courante prijzen op een actieve markt voor gelijksoortige onroerende zaken op dezelfde locatie en in dezelfde staat onder aftrek van de verleende korting.

Winsten of verliezen ontstaan door een wijziging in de actuele waarde van VOV-vastgoed worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening over de periode waarin de wijziging zich voordoet, als “Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille verkocht onder voorwaarden”.

6.1.3 Vastgoed in ontwikkeling bestemd voor eigen exploitatie

Dit zijn complexen in aanbouw die worden gewaardeerd tegen uitgaafprijzen en toegerekende kosten van het werkapparaat uit hoofde van voorbereiding, toezicht en directievoering onder aftrek van een bijzondere waardevermindering (lagere marktwaarde) uit hoofde van te dekken stichtingskosten. Er wordt rente tijdens de bouw toegerekend. De geactiveerde rente wordt berekend tegen de gemiddelde rentevoet over het totale vreemde vermogen. Voor onroerende zaken waarvoor specifieke financiering is aangetrokken wordt de interestvoet van deze specifieke financiering gehanteerd. Indien de bijzondere waardevermindering hoger is dan de waarde van de onroerende zaken in ontwikkeling, dan wordt de onroerende zaak op nihil gewaardeerd en wordt een voorziening aan de creditzijde van de balans opgenomen.

6.2. Materiële vaste activa

6.2.1 Onroerende en roerende zaken ten dienste van de exploitatie

De onroerende en roerende zaken ten dienste van de exploitatie worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Onderhoud

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

6.3. Financiële vaste activa

6.3.1 Andere deelnemingen

De niet-geconsolideerde deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. De nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Stichting woCom.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer Stichting woCom geheel of ten dele instaat voor de schulden van de desbetreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden

verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door Stichting woCom ten behoeve van deze deelnemingen. Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en indien van toepassing onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

De vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

6.3.2 Latente belastingvorderingen

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen wordt een latente belastingverplichting opgenomen tenzij anders vermeld in de toelichting op de balans. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening.

De belastinglatentie is gewaardeerd tegen contante waarde. Bij het bepalen van de contante waarde is een disconteringsvoet van 3,375% gebruikt.

Latentie voor onroerende zaken in exploitatie

Stichting woCom is voornemens om aan het einde van de exploitatieduur de woningen te slopen om voorts nieuwbouw te plegen. De fiscale boekwaarde op dat moment wordt ingebracht als onderdeel van de vervaardigingsprijs van het nieuw te ontwikkelen vastgoed. Hierdoor wordt de boekwaarde niet ten laste van het fiscale resultaat afgewaardeerd en vindt geen fiscale afwikkeling plaats. Deze cyclus doet zich in continuïteit voor, gebaseerd op het op balansdatum bestaande beleidsvoornemen van Stichting woCom. Hierdoor ligt het feitelijke afwikkelmoment (oneindig) ver in de toekomst en daarom bedraagt de contante waarde van de latentie voor het vastgoed in exploitatie nihil.

6.3.3 Leningen u/g

De verstrekte leningen (leningen u/g) worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, die gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

6.4. Voorraden

6.4.1 Vastgoed bestemd voor verkoop

Vastgoed bestemd voor verkoop betreft de voorraad woningen (opgeleverd en nog niet verkocht) die niet meer in exploitatie dan wel teruggekocht zijn uit de vov-portefeuille en zijn aangewezen voor verkoop. Vastgoed bestemd voor verkoop wordt gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs dan wel vervaardigingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

De verkrijgingsprijs wordt bepaald op basis van de marktwaarde op het moment dat het vastgoed uit exploitatie wordt genomen dan wel wordt teruggekocht. De vervaardigingsprijs omvat de bouwkosten, de directe loonkosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs, onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop.

6.4.2 Overige voorraden

De overige voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

6.5. Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, die gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van een noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid, welke statistisch wordt bepaald.

6.6. Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare spaarrekeningen met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

6.7. Groepsvermogen

Het groepsvermogen is gelijk aan het eigen vermogen van stichting woCom. Er zijn geen minderheidsaandelen meegeconsolideerd in het groepsvermogen.

6.8. Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare en feitelijke verplichtingen en verliezen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de hoogte redelijkerwijs kan worden ingeschat.

Verwerking verplichtingen: In de jaarrekening worden naast juridisch afdwingbare verplichtingen tevens feitelijke verplichtingen verwerkt die kunnen worden gekwalificeerd als “intern geformaliseerd en extern gecommuniceerd”.

Hiervan is sprake wanneer uitingen namens de woningcorporatie zijn gedaan aan huurders, gemeenten en overige stakeholders over toekomstige herstructureringen en nieuwbouwprojecten. Een feitelijke verplichting is gekoppeld aan het besluitvormingsproces van stichting woCom rondom projectontwikkeling en herstructurering. Er is een feitelijke verplichting als de formalisering heeft plaatsgevonden.

6.8.1 Voorziening onrendabele investeringen en herstructureringen

Verwachte verliezen als gevolg van onrendabele investeringen nieuwbouw worden als bijzondere waardeverandering in mindering gebracht op de boekwaarde van het complex waartoe de investeringen gaan behoren. Indien en voor zover de verwachte verliezen de boekwaarde van het betreffende complex overtreffen, wordt voor dit meerdere een voorziening gevormd. Onder verwachte verliezen wordt in dit verband verstaan de verwachte investeringsuitgaven minus de aan deze investering toe te rekenen marktwaarde.

6.8.2 Voorziening garantieverplichtingen

Stichting woCom stond garant voor een lening van € 0,4 miljoen, welke is aangevraagd door stichting Low Cost Housing voor de bouw van woningen voor verplegend personeel in Lelydorp, halverwege het vliegveld Zanderij en Paramaribo. De stichting Low Cost Housing is vanaf 2010 haar

betalingsverplichting niet nagekomen. In 2016 heeft woCom haar garantieverplichting vervroegd afgelost. WoCom heeft nu een vordering op DIGH in verband met mogelijke opbrengsten uit een 2^e veiltronde onder aftrek van juridische kosten. Het restant van de voorziening is ter dekking van mogelijke uitgaven en risico's uit deze lopende procedure.

6.9. Langlopende schulden

Langlopende leningen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Dit is het ontvangen bedrag, rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

De aflossingsverplichting voor het komende jaar is opgenomen onder de kortlopende schulden.

In het kader van de verkoop van woningen onder voorwaarden heeft de woCom een terugkoopverplichting die afhankelijk is van de ontwikkeling van de waarde van de woningen in het economisch verkeer. Deze terugkoopverplichting wordt jaarlijks gewaardeerd en getoetst aan de bij overdracht ontstane verplichting rekening houdend met de contractvoorwaarden.

Onder overige schulden is een embedded derivaat opgenomen. Deze is gekoppeld aan de extendible lening die bij aanvang is gewaardeerd op reële waarde. De vervolgwaaarding van deze leningen geschiedt op basis van de geamortiseerde kostprijs.

6.10. Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde (indien deze lager is dan de verkrijgings-/vervaardigingsprijs) en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk kan zijn aan de nominale waarde.

7. Grondslagen voor de geconsolideerde winst- en verliesrekening

7.1. Nettoresultaat exploitatie vastgoedportefeuille

7.1.1 Huuropbrengsten

De jaarlijkse huurverhoging is van overheidswege gebonden aan een maximum. Voor het verslagjaar 2020 bedroeg dit maximumpercentage afhankelijk van het inkomen 4,1%, 5,1% of 6,6% (2019: 3,1%, 4,1% of 5,6%). Daarnaast heeft woCom als toegelaten instelling te maken met de huursom-benadering. Dat wil zeggen dat de gemiddelde huurprijs van zelfstandige woningen op 1 januari 2021 niet hoger mag zijn dan de gemiddelde huurprijs van de zelfstandige woningen op 1 januari 2020, vermeerderd met inflatie + 1%. De opbrengsten uit hoofde van huur voortvloeiend uit de huurcontracten worden aangemerkt als zijnde gerealiseerd in het jaar van opeisbaarheid. WoCom heeft ervan afgezien om inkomensafhankelijke huurverhoging toe te passen. WoCom heeft de huren in 2020 met alleen inflatie verhoogd, te weten 2,6% (2019: 1,6%).

7.1.2 Opbrengsten servicecontracten

Vergoedingen servicecontracten zijn overeengekomen bijdragen van huurders en worden aangemerkt als zijnde gerealiseerd in het jaar van levering van de goederen en diensten. De bijdragen zijn voor de dekking van te maken en gemaakte servicekosten. Verrekening op basis van werkelijke bestedingen vindt jaarlijks plaats.

7.1.3 Lasten servicecontracten

Gemaakte servicekosten worden verantwoord onder de lasten servicecontracten in het verslagjaar waarop de servicekosten betrekking hebben.

7.1.4 Overheidsbijdragen

Onder deze post zijn de volgende elementen opgenomen:

- vrijval uit de egalisatierekening rijksbijdragen;
- overige overheidsbijdragen.

7.1.5 Lasten verhuur- en beheeractiviteiten

Hier worden de directe en indirecte kosten verantwoord die rechtstreeks zijn te relateren aan de verhuur- en beheeractiviteiten. Dit betreft onder andere:

- lonen en salarissen voor personeel dat primair bezig is met de exploitatie van het vastgoed;
- kosten voor deelname aan Wooniezie;

De systematiek van toerekening is toegelicht onder “7.15 Toerekening baten en lasten”.

7.1.6 Lasten onderhoudsactiviteiten

Aan deze post worden de lasten toegerekend die betrekking hebben op de onderhoudslasten. Dit betreffen naast onderhoudslasten ook personeelslasten en overige bedrijfslasten. De systematiek van toerekening is toegelicht onder “7.15 Toerekening baten en lasten”.

Onder onderhoudslasten worden alle direct aan het verslagjaar toe te rekenen kosten van onderhoud verantwoord. Van toerekenbaarheid is sprake als de daadwerkelijke werkzaamheden in het verslagjaar hebben plaatsgevonden.

Reeds aangegane verplichtingen waarvan de werkzaamheden nog niet zijn uitgevoerd op balansdatum worden verwerkt onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen.

7.1.7 Overige directe operationele lasten exploitatie bezit

Aan deze posten worden de directe lasten met betrekking tot de exploitatie van het bezit toegerekend die geen betrekking hebben op de verhuur- en beheeractiviteiten of onderhoudsactiviteiten. Dit betreft onder andere:

- verhuurderheffing
- onroerendezaakbelasting;
- waterschapslasten
- verzekeringskosten.

De systematiek van toerekening is toegelicht onder “7.15 Toerekening baten en lasten”.

7.2. Nettoresultaat verkocht vastgoed in ontwikkeling

De post nettoresultaat verkocht vastgoed in ontwikkeling betreft het saldo van de behaalde verkoopopbrengst minus de vervaardigingsprijs van projecten voor derden en de toegerekende organisatie- en financieringskosten. Opbrengsten worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties op balansdatum. Mogelijke verliezen op nieuwbouwkoopprojecten worden verantwoord zodra deze voorzienbaar zijn.

7.3. Nettoresultaat verkoop vastgoedportefeuille

De post nettoresultaat verkoop vastgoedportefeuille betreft het saldo van de behaalde verkoopopbrengst minus de boekwaarde van het bestaand bezit en de toegerekende organisatiekosten. Opbrengsten worden verantwoord op het moment van levering (passeren transportakte).

7.4. Waardeveranderingen

7.4.1 Overige waardeveranderingen vastgoedportefeuille

De overige waardeveranderingen worden gevormd door de waardevermindering die is ontstaan door gedurende het verslagjaar nieuw aangegane juridische en feitelijke verplichtingen met betrekking tot investeringen in nieuwbouw en herstructurering.

7.4.2 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille

Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille betreffen winsten of mogelijke verliezen, die ontstaan door een wijziging in de waarde van de vastgoedportefeuille in het verslagjaar.

7.4.3 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille verkocht onder voorwaarden

In deze post worden de ongerealiseerde waardeveranderingen van de vastgoedportefeuille verkocht onder voorwaarden verantwoord die zijn ontstaan door een wijziging in de waarde van de vastgoedportefeuille verkocht onder voorwaarden in het verslagjaar.

7.4.4 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille bestemd voor verkoop

In deze post worden de ongerealiseerde waardeveranderingen verantwoord van de vastgoedportefeuille bestemd voor verkoop die zijn ontstaan door een wijziging in de waarde van de vastgoedportefeuille bestemd voor verkoop in het verslagjaar.

7.5. Nettoresultaat overige activiteiten

7.5.1 Opbrengsten overige activiteiten

Hieronder worden onder andere de geactiveerde productie ten behoeve van eigen bedrijf, opbrengsten WKO-installaties, opbrengsten zonnepanelen en incidentele opbrengsten verantwoord.

7.5.2 Kosten overige activiteiten

Hieronder worden exploitatiekosten WKO-installaties en kosten voor acquisitie en haalbaarheid verantwoord.

7.6. Overige organisatiekosten

De overige organisatiekosten zijn kosten die niet toe te rekenen zijn aan de primaire of niet-primaire activiteiten. Dit zijn niet-object gebonden kosten en algemene organisatiekosten op het gebied van governance en bestuur, portfoliomanagement, asset management, treasury, jaarverslaggeving en control, personeel en organisatie. De systematiek van de toerekening wordt toegelicht in “7.15 Toerekening baten en lasten”.

De saneringsheffing en de bijdrageheffing Autoriteit Woningcorporaties maken ook deel uit van de overige organisatiekosten.

7.7. Leefbaarheid

Leefbaarheid omvat gemaakte kosten voor fysieke ingrepen die de leefbaarheid in buurten en wijken bevorderen. Van toerekenbaarheid is sprake als de daadwerkelijke werkzaamheden in het verslagjaar hebben plaatsgevonden. Dit betreffen naast leefbaarheid ook personeelslasten en overige bedrijfslasten. De systematiek van toerekening is toegelicht onder “7.15 Toerekening baten en lasten”.

7.8. Saldo financiële baten en lasten

7.8.1 Waardeveranderingen van financiële vaste activa en van verplichtingen

Dit betreffen waardeveranderingen van het embedded derivaat.

7.8.2 Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten

Dit betreffen de opbrengsten van effecten, beleggingen en andere vorderingen die tot de FVA behoren.

7.8.3 Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Rentebaten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van die betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

7.8.4 Rentelasten en soortgelijke kosten

Rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van die betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Rentelasten worden geactiveerd voor kwalificerende activa gedurende de periode van vervaardiging van een actief, indien het een aanmerkelijke tijd vergt om het actief gebruiks- of verkoopklaar te maken. De te activeren rente wordt berekend op basis van de verschuldigde rente over specifiek voor de vervaardiging opgenomen leningen en van de gewogen rentevoet van leningen die niet specifiek aan de vervaardiging van het actief zijn toe te rekenen, in verhouding tot de uitgaven en periode van vervaardiging.

7.9. Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Sinds 1 januari 2008 vallen de woningcorporaties integraal onder de vigerende belastingwetgeving. Eind 2008 is er overeenstemming bereikt tussen Aedes en de belastingdienst betreffende de Vaststellingsovereenkomst 2 (VSO 2).

WoCom heeft op basis van de uitgangspunten van VSO 1 en VSO 2 de fiscale positie ultimo 2020 en het fiscale resultaat 2020 bepaald. Doordat jurisprudentie inzake de uitwerking van VSO 1 en VSO 2 voor woningcorporaties nog ontbreekt, kan de werkelijk te betalen of te verrekenen belasting afwijken van de in de jaarrekening opgenomen schatting.

7.10. Resultaat deelnemingen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de woningcorporatie toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij Stichting woCom geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Bij deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, wordt het dividend als resultaat aangemerkt. Verwerking hiervan vindt plaats onder de financiële baten en lasten.

7.11. Afschrijvingen (im)materiële vaste activa ten dienste van exploitatie

De afschrijvingen (im)materiële vaste activa ten dienste van exploitatie worden gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur. Afschrijving van het actief vindt plaats tot de restwaarde is bereikt.

De afschrijvingen worden aan de verschillende activiteiten toegerekend middels de systematiek toegelicht in "7.15 Toerekening baten en lasten".

7.12. Lonen, salarissen en sociale lasten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover zij verschuldigd zijn aan werknemers. Van toerekenbaarheid is sprake als de daadwerkelijke werkzaamheden in het verslagjaar hebben plaatsgevonden door de werknemers. De lonen, salarissen en sociale lasten worden aan de verschillende activiteiten toegerekend middels de systematiek toegelicht in “7.15 Toerekening baten en lasten”.

7.13. Pensioenlasten

WoCom heeft een pensioenregeling bij pensioenuitvoerder SPW (bedrijfstakpensioenfonds). Het bedrijfstakpensioenfonds houdt toezicht op de risico's op een overkoepelende wijze, niet per bedrijf of werknemer, en is onderworpen aan de regelgeving van De Nederlandse Bank, de toezichthouder op de pensioenfonds in Nederland. Volgens de Nederlandse Pensioenwet moet een bedrijfstakpensioenfonds worden getoetst aan specifieke criteria, met inbegrip van de dekkingsgraad van het pensioenfonds. Deze dekkingsgraad moet minimaal 105% zijn. Elke onderneming die deelneemt in het bedrijfstakpensioenfonds betaalt dezelfde premie die is berekend als een percentage van de totale pensioengrondslag. De premie kan jaarlijks fluctueren op basis van de dekkingsgraad van het pensioenfonds. De maanddekkingsgraad per 31 december 2020 bedroeg 109,3% (ultimo 2019: 113,1%). De gemiddelde beleidsdekkingsgraad bedraagt ultimo 2020 103,1% (ultimo 2019 110,7%). Op een langere termijn ligt de vereiste dekkingsgraad op 125,0%. Het fonds heeft dus een reservetekort. SPW heeft een herstelplan bij de toezichthouder ingediend waarmee wordt aangetoond dat SPW binnen de geldende termijn uit het reservetekort kan komen.

De regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de ‘verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering’. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen. Indien de reeds betaalde premiebedragen de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door de pensioenuitvoerder of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Eind 2020 (en 2019) bestaan er, naast de betaling van de jaarlijkse pensioenpremies, geen pensioenvorderingen en geen pensioenverplichtingen voor de onderneming.

De pensioenlasten worden aan de verschillende activiteiten toegerekend middels de systematiek toegelicht in “7.15 Toerekening baten en lasten”.

7.14. Overige organisatiekosten (toegerekend)

De overige organisatiekosten (toegerekend) omvat onder andere:

- overige personeelskosten;
- advieskosten;
- huisvestingskosten;
- overige algemene kosten.

De overige organisatiekosten worden aan de verschillende activiteiten toegerekend middels de systematiek toegelicht in “7.15 Toerekening baten en lasten”.

7.15. Toerekening baten en lasten

Om tot de functionele indeling van de winst- en verliesrekening te komen wordt gebruik gemaakt van een kostenverdeelstaat. Hierbij worden de personeelslasten verdeeld op basis van de werkelijke activiteiten van de werknemers.

De overige organisatiekosten worden verdeeld door een verdeelsleutel te hanteren op basis van aantallen fte's.

8. Grondslagen voor het geconsolideerde kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Winstbelastingen en (betaalde en ontvangen) interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen aanwezig in deze groepsmaatschappijen afgetrokken van de aankoopprijs.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

9. Toelichting geconsolideerde balans

Bedragen x € 1.000

9.1. Vastgoedbeleggingen

9.1.1 DAEB- en niet-DAEB vastgoed in exploitatie

Omschrijving	DAEB- vastgoed in exploitatie	Niet-DAEB- vastgoed in exploitatie	Totaal
Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs	523.588	21.334	544.922
Cumulatieve herwaarderingen	630.303	4.517	634.820
Cumulatieve waardeveranderingen	-23.897	-3.894	-27.791
Boekwaarden per 1 januari	1.129.994	21.957	1.151.951
Mutaties			
Investerings - bestaande bouw	3.121	0	3.121
Investerings - oplevering nieuwbouw	4.875	0	4.875
Desinvesteringen	-3.652	-13.588	-17.240
Overboekingen naar niet-DAEB-/DAEB-vastgoed in exploitatie	0	0	0
Overboekingen vanuit voorraden	669	0	669
Aanpassing marktwaarde	90.262	547	90.809
Totaal mutaties	95.275	-13.041	82.234
Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs	536.859	7.510	544.369
Cumulatieve herwaarderingen	707.029	3.514	710.543
Cumulatieve waardeveranderingen	-18.619	-2.108	-20.727
Boekwaarden per 31 december	1.225.269	8.916	1.234.185

Marktwaarde

Marktwaarde

Zowel het DAEB- als het niet-DAEB vastgoed in exploitatie is gewaardeerd tegen de marktwaarde verhuurde staat die is bepaald op basis van het 'Handboek modelmatig waarderen marktwaarde' die als bijlage is opgenomen bij de Regeling toegelaten instellingen volkshuisvesting (RTIV). Hierbij wordt op basis van de toekomstige kasstromen de marktwaarde middels de Discounted Cash Flow (DCF) Methode bepaald.

Bij het bepalen van de marktwaarde is zowel de basis als full-versie gehanteerd. Stichting woCom hanteert de basisversie van het Handboek modelmatig waarderen marktwaarde voor woongelegenheden (excl. woonwagens) en parkeergelegenheden. Stichting woCom hanteert de full versie van het Handboek modelmatig waarderen marktwaarde voor bedrijfsmatig, intramuraal zorg en maatschappelijk onroerend goed, omdat de huursom van dit vastgoed meer bedraagt dan 5% van

de huursom in zowel de DAEB als de niet-DAEB tak. De woonwagens in de DAEB tak worden full gewaardeerd, omdat het hier om 'niet reguliere woningen' gaat. De full-waardering is uitgevoerd door een onafhankelijke en ter zake deskundige taxateur.

De volgende disconteringsvoet is gebruikt voor de verschillende categorieën onroerende zaken:

Disconteringsvoet Basis	Percentage
Woongelegenheden obv doorexploiteren (EGW+ MGW)	5,36 % - 5,89 %
Woongelegenheden obv uitponden (EGW+ MGW)	5,93 % - 6,46 %
Parkeergelegenheden	6,93 % - 7,02 %
Disconteringsvoet Full	Percentage
Woongelegenheden (woonwagens)	8,97 % - 10,50 %
Bedrijfsmatig en maatschappelijk onroerend goed	6,16 % - 9,46 %
Intramuraal zorgvastgoed	6,00 % - 7,75 %

Complexindeling

Om de marktwaardewaardering van het onroerend goed in exploitatie te bepalen, zijn alle verhuureenheden opgedeeld in waarderingscomplexen. Een waarderingscomplex is een samenstel van verhuureenheden dat in principe bestaat uit vergelijkbare verhuureenheden voor wat betreft type vastgoed, bouwperiode en locatie, en dat als één geheel in verhuurde staat aan een derde partij kan worden verkocht. Alle verhuureenheden maken deel uit van een waarderingscomplex of zijn een afzonderlijk waarderingscomplex. De waarderingscomplexen ten behoeve van de berekening van de marktwaarde zijn door middel van de volgende indeling bepaald.

Locatie (gemeente/kern/wijk)	Type	Bouwjaar
Asten per kern	Eengezinswoning (nultreden/groot/klein)	t/m 1959
Cranendonck per kern	Meergezinswoning (met/zonder lift)	1960-1974
Heeze-Leende per kern	Studenteneenheid (kamers)	1975-1989
Helmond per wijk	Zorgvastgoed (extramuraal)	1990-2004
Laarbeek per kern	Woonwagenlocaties	2005-2019
Someren per kern/wijk	Bedrijfsonroerend goed	vanaf 2020
	Maatschappelijk onroerend goed	
	Parkeerplaats	
	Garagebox	
	Zorgvastgoed (intramuraal)	

Parameters

Bij het bepalen van de toekomstige kasstromen voor de DCF-berekening wordt gebruik gemaakt van de volgende parameters;

Parameters woongelegenheden	2020	2021	2022	2023	2024 e.v.
Prijsinflatie	1,40%	1,40%	1,60%	1,80%	2,00%
Loonstijging	2,50%	1,40%	1,95%	2,50%	2,50%
Bouwkostenstijging	3,50%	3,00%	2,50%	2,50%	2,50%
Leegwaardestijging (Noord-Brabant) (2019 =6,4%)	7,00%	4,50%	2,00%	2,00%	2,00%
Instandhoudingsonderhoud per vhe - EGW (doorexploiteren)				€ 1.378 - € 1.858	
Instandhoudingsonderhoud per vhe - MGW (doorexploiteren)				€ 1.091 - € 1.761	
Instandhoudingsonderhoud per vhe - EGW (uitponden)				€ 543 - € 929	
Instandhoudingsonderhoud per vhe - MGW (uitponden)				€ 434 - € 730	
Instandhoudingsonderhoud per vhe - Student (kamers, doorexploiteren)				€ 365 - € 944	
Instandhoudingsonderhoud per vhe - Woonwagen				€ 1.319 - € 1.796	
Instandhoudingsonderhoud per vhe - Zorg (Extramuraal, doorexploiteren)				€ 1.464 - € 1.722	
Achterstallig onderhoud per vhe - alle typen (primo jaar 1)				€ 0 - € 12.500	
Beheerkosten - EGW				€ 458	
Beheerkosten - MGW				€ 450	
Beheerkosten - Student/woonwagen				€ 423	
Beheerkosten - Zorg (Extramuraal)				€ 415	
Gemeentelijke OZB (% van de WOZ per waardepeildatum 1 januari 2019)				Asten: 0,1106%	
				Cranendonck: 0,1252%	
				Heeze-Leende: 0,1047%	
				Helmond: 0,1520%	
				Laarbeek: 0,1269%	
				Someren: 0,1154%	
Belastingen, verzekeringen en overige zakelijke lasten (% van de WOZ)					0,0800%
Verhuurderheffing, als percentage van de WOZ (van 2025-2036 0,502%, vanaf 2037 0,501%)		0,526%	0,527%	0,501%	0,502%
Huurstijging boven prijsinflatie voorgaand jaar – zelfstandige eenheden DAEB		1,20%	1,20%	1,00%	0,50%
Huurstijging boven prijsinflatie voorgaand jaar – zelfstandige eenheden niet-DAEB, onzelfstandige eenheden		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Huurderving, als percentage van de huursom					1,00%
Mutatieleegstand - geregeleerde woningen (in maanden)					0
Mutatieleegstand - geliberaliseerde woningen (in maanden)					3
Mutatiekans bij doorexploiteren				Minimaal 4,00% en maximaal 50,00%	
Mutatiekans bij uitponden				Minimaal 4,00% bij aanvang en maximaal 50,00%	
Mutatiekans bij doorexploiteren Woonwagen					5,00%
Juridische splitsingskosten per eenheid					€ 544
Technische splitsingskosten per eenheid					€ 0
Verkoopkosten bij uitponden (% van de leegwaarde)					1,30%
Overdrachtskosten (% van de berekende waarde)					3% op 31-12-2020 / 9% in Eindwaarde

In het doorexploiteer-scenario wordt de huur bij mutatie aangepast naar de markthuurl of de maximale huur, afhankelijk of de woongelegenheden bij mutatie is te liberaliseren. Indien de maximale huur lager dan of gelijk is aan de huurliberalisatiegrens, dan is de nieuwe huur het minimum van de

markthuur en de maximale huur volgens het woningwaarderingstelsel. Indien de maximale huur hoger is dan de liberalisatiegrens, is de nieuwe huur de markthuur.

Parameters BOG, MOG en ZOG	2021	2022	2023	2024
<i>Basis</i>				
Markthuurstijging conform inflatie (vanaf 2025= 2%)	1,40%	1,40%	1,60%	1,80%
Instandhoudingsonderhoud			BOG: € 5,80 per m2 BVO MOG: € 7,00 per m2 BVO ZOG: € 9,30 per m2 BVO	
Mutatieonderhoud – BOG			€ 9,70 per m2 BVO	
Mutatieonderhoud – MOG, ZOG			€ 11,80 per m2 BVO	
Marketing			14% van de marktjaarhuur	
Achterstallig onderhoud per vhe				€ 0
Beheerkosten – bedrijfsmatig onroerend goed			3% van de marktjaarhuur	
Beheerkosten – maatschappelijk onroerend goed			2% van de marktjaarhuur	
Beheerkosten – intramuraal zorgvastgoed			2,5% van de marktjaarhuur	
Gemeentelijke OZB BOG, MOG (% van de WOZ per waardepeildatum 1 januari 2019)			Asten: 0,2201% Cranendonck: 0,2526% Heeze-Leende: 0,1688% Helmond: 0,2314% Laarbeek: 0,2254% Someren: 0,1814%	
Belastingen, verzekeringen en overige zakelijke lasten BOG, MOG (% van de WOZ)				0,1200%
Belastingen, verzekeringen en overige zakelijke lasten ZOG (% van de WOZ per waardepeildatum 1 januari 2019)			Alle gemeenten: 0,34%	
Overdrachtskosten (% van de berekende waarde)		7% op 31-12-2020 / 9% in Eindwaarde		
<i>Full</i>				
Markthuur		BOG en MOG: € 60 - € 135 per m2 VVO ZOG: € 90 - € 135 per m2 VVO		
Exit yield		BOG en MOG: 6,75% - 11,00% ZOG: 6,75% - 9,50%		
Contractduur na opzegging (in jaren)		BOG en MOG: 5 - 10 jaar ZOG: 10 jaar		
Mutatiekans na expiratie huurcontract				100%
Mutatieleegstand (in maanden)		BOG en MOG: 3 - 6 maanden ZOG: 3 maanden		

Parameters parkeergelegenheden	2020	2021	2022	2022	2024 e.v.
Leegwaardestijging (conform prijsinflatie, 2019 = 1,4%)	1,40%	1,40%	1,60%	1,80%	2,00%
Instandhoudingsonderhoud - parkeerplaats per jaar					€ 54
Instandhoudingsonderhoud - garagebox per jaar					€ 179
Beheerkosten – parkeerplaats per jaar					€ 28
Beheerkosten – garagebox per jaar					€ 39
Belastingen, verzekeringen en overige zakelijke lasten (% van de WOZ per waardepeildatum 1 januari 2019)					0,2300%
Juridische splitsingskosten per eenheid					€ 544
Technische splitsingskosten per eenheid					€ 0
Verkoopkosten per eenheid					€ 544
Mutatieleegstand (in maanden)					6
Overdrachtskosten (% van de berekende waarde)			7% op 31-12-2020 / 9% in Eindwaarde		

Inschakeling taxateur

Jaarlijks wordt 100% van het bedrijfsmatig en maatschappelijk onroerend goed getaxeerd door een onafhankelijke en ter zake deskundige externe taxateur, ingeschreven bij het Nederlands Register Vastgoed Taxateurs (NRVT – www.nrvt.nl). Het taxatiedossier is op aanvraag beschikbaar voor de Autoriteit woningcorporaties. Het onderwerp van taxatie betrof de vastgoedportefeuille bestaande uit:

- Volledige taxatie van 283 BOG/MOG/ZOG-eenheden, geclusterd in 7 complexen.
- Markttechnische update van 214 MOG/ZOG-eenheden, geclusterd in 21 complexen en 40 eenheden op 2 woonwagenlocaties, geclusterd in 2 complexen.

Toepassing vrijheidsgraden voor BOG/MOG/Zorg (intramuraal) en woonwagenlocaties

Vrijheidsgraad	Toelichting
Schematische vrijheid	Deze vrijheidsgraad is toegepast bij complex 100111027 en 100171007. Er is hier huurkorting ingerekend voor beide complexen voor aankomende 15 jaar conform contractuele verplichting. Voor het complex 10019001 is eveneens huurkorting ingerekend en achterstallig onderhoud voor het eerste jaar ingerekend als gevolg van de matige staat van onderhoud van dit complex. Deze vrijheidsgraad is toegepast; waarbij per BOG/MOG/ZOG type inschattingen gemaakt zijn voor respectievelijk de looptijd bij herziening en mutatieleegstand.
Markthuur(stijging)	Deze vrijheidsgraad is toegepast. Taxateur heeft op complexniveau referenties geraadpleegd, uit o.a. de NVM-database. De markthuurstijging is op basis van de basisversie ingerekend.
Exit yield	Deze vrijheidsgraad is toegepast. Taxateur acht een inschatting van de exit yield op basis van het model van taxateur (waarbij onder meer de aanwezige huurpotentie als uitgangspunt wordt gehanteerd), beter passend en tot meer marktconforme waarderings-uitkomsten leiden. Voorts is taxateur van mening dat de inschatting van het rendement per heden in hoge mate afhankelijk is van de restantduur van het huurcontract. Het netto aanvangsrendement (NAR) wordt hier dan ook ingeschat alsof er sprake is van een contract van 5 + 5 jaar. Achterliggende gedachte is dat een object in principe alleen zal worden verkocht in een dergelijke situatie.
Leegwaarde(stijging)	Niet van toepassing bij BOG. Deze vrijheidsgraad is toegepast bij de twee woonwagenlocaties.
Disconteringsvoet	Deze vrijheidsgraad is toegepast. Taxateur is van mening dat de disconteringsvoet die tot stand komt op grond van de basisversie onvoldoende recht doet aan de afwijkende complexen onderling, en heeft derhalve per complex een inschatting gemaakt van de disconteringsvoet.
Onderhoud	Deze vrijheidsgraad is niet toegepast. Taxateur acht de onderhoudskosten op basis van de basisversie voldoende passend bij de getaxeerde complexen.
Technische splitsingskosten	Deze vrijheidsgraad is niet toegepast.
Mutatie- en verkoopkans	Deze vrijheidsgraad is toegepast bij alle complexen. Na expiratie van het huurcontract is een mutatiekans van 100% ingerekend. Deze vrijheidsgraad (mutatiegraad doorexpluiten) is ook toegepast bij de twee woonwagenlocaties.
Bijzondere uitgangspunten	Deze vrijheidsgraad is niet toegepast.
Erfpacht	Deze vrijheidsgraad is niet toegepast.
Exploitatiescenario	Deze vrijheidsgraad is bij twee woonwagenlocaties toegepast, omdat daar een uitpondscenario niet realistisch is.

Beleidswaarde

Sensitiviteitsanalyse

Voor de bepaling van de beleidswaarde zijn de voornaamste uitgangspunten (gemiddeld per woning teruggerekend) als volgt:

Uitgangspunt voor:	2020
Disconteringsvoet doorexploiteren	5,68%
Streefhuur per maand per woning	€ 553
Lasten onderhoud en beheer per jaar/per woning	€ 3.069

In onderstaande tabellen wordt aangegeven welk effect een positieve of negatieve aanpassing van deze uitgangspunten heeft op de beleidswaarde:

Effect op beleidswaarde	Mutatie t.o.v. uitgangspunt	Effect op beleidswaarde * € 1.000
Disconteringsvoet	0,5% hoger	39.027 lager
Streefhuur per maand	€ 25 hoger	36.273 hoger
Lasten onderhoud en beheer per jaar	€ 100 hoger	26.519 lager

Beleidsmatige beschouwing op het verschil tussen de marktwaarde en de beleidswaarde van het vastgoed in exploitatie.

Vastgoed in exploitatie

Het verschil tussen de marktwaarde en de beleidswaarde ultimo 2020 bestaat uit de volgende onderdelen:

	DAEB	niet-DAEB	totaal
Marktwaarde verhuurde staat	1.225.269	8.916	1.234.185
Beschikbaarheid (doorexploiteren)	77.422	345	77.767
Betaalbaarheid (huren)	-605.525	-928	-606.453
Kwaliteit (onderhoud)	-198.110	-467	-198.577
Beheer (beheerkosten)	3.534	81	3.615
	<u>-722.679</u>	<u>-969</u>	<u>-723.648</u>
Beleidswaarde	502.590	7.947	510.537

Eigen vermogen

Per 31 december 2020 is in totaal € 711 miljoen aan ongerealiseerde herwaarderingen in de overige reserves begrepen (2019: € 635 miljoen) uit hoofde van de waardering van het vastgoed in exploitatie tegen marktwaarde in verhuurde staat. De waardering van dit vastgoed is in overeenstemming met het Handboek modelmatig waarderen bepaald en is daarmee conform de in de Woningwet voorgeschreven waarderingsgrondslag en daaruit afgeleide ministeriële besluiten geldend ten tijde van het opmaken van de jaarverslaggeving.

Uitgaande van waardering tegen beleidswaarde van het vastgoed in exploitatie is een bedrag van € 723 miljoen in het eigen vermogen begrepen dat op basis van het beleid van de corporatie niet kan

worden gerealiseerd. Dit impliceert dat circa 71% van het totale eigen vermogen niet of eerst op zeer lange termijn realiseerbaar is. Gezien de volatiliteit van (met name) de beleidswaarde, is dit aan fluctuaties onderhevig.

De realisatie van het verschil tussen marktwaarde en beleidswaarde is sterk afhankelijk van het te voeren beleid van Stichting woCom. De mogelijkheden voor de corporatie om vrijelijk door (complexgewijze) verkoop of huurstijgingen de marktwaarde in verhuurde staat van het DAEB-bezit in exploitatie te realiseren, zijn beperkt door wettelijke maatregelen en maatschappelijke ontwikkelingen zoals demografie en ontwikkeling van de behoefte aan sociale (DAEB) huurwoningen. Omdat de doelstelling van de corporatie is om duurzaam te voorzien in passende huisvesting voor hen die daar niet zelf in kunnen voorzien, zal van het vastgoed in exploitatie slechts een beperkt deel vervreemd worden. Daarnaast zal bij mutatie van de woning slechts in uitzonderingssituaties de huur worden verhoogd tot de markthuur en zijn de werkelijke onderhouds- en beheerlasten hoger dan ingerekend in de marktwaarde, voortvloeiend uit de beoogde kwaliteit- en beheersituatie van de corporatie.

Overige gegevens inzake vastgoed in exploitatie

Alle vaste activa zijn juridisch en economisch in vrije eigendom van de stichting.

Het onroerend goed is in zijn deels gefinancierd met rijksleningen of met kapitaalmarktleningen onder overheidsgarantie. Het grootste deel van het onroerend goed is gefinancierd vanuit het eigen vermogen van de stichting. Er zijn geen hypothecaire zekerheden afgegeven.

In de post DAEB-vastgoed in exploitatie zijn 8.678 (2019: 8.684) verhuureenheden opgenomen en in de post niet-DAEB-vastgoed in exploitatie zijn 245 (2018: 314) verhuureenheden opgenomen. De geschatte waarde gebaseerd op de meest recente WOZ-beschikkingen van deze verhuureenheden bedraagt € 1.397 miljoen (2019: € 1.312 miljoen).

9.1.2 Onroerende zaken verkocht onder voorwaarden

Omschrijving	DAEB	Niet-DAEB	Totaal
Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs	15.500	14.355	29.855
Cumulatieve herwaarderingen	3.124	2.820	5.943
Boekwaarden per 1 januari	18.624	17.175	35.799
Mutaties			
Investeringen	0	0	0
Desinvesteringen	-604	-2.658	-3.262
Herclassificatie	0	0	0
Herwaarderingen	2.276	1.629	3.905
Totaal mutaties	1.672	-1.029	643
Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs	14.992	12.230	27.222
Cumulatieve herwaarderingen	5.304	3.916	9.220

Boekwaarden per 31 december	20.296	16.146	36.442
		2020	2019
DAEB			
Aantal eenheden 1 januari		110	111
Verkopen boekjaar		0	0
Terugkopen boekjaar		-3	-1
Aantal eenheden 31 december		107	110
Niet-DAEB			
Aantal eenheden 1 januari		91	99
Verkopen boekjaar		0	0
Terugkopen boekjaar		-14	-8
Aantal eenheden 31 december		77	91

Tot en met ultimo het verslagjaar zijn in totaal 184 woningen verkocht onder voorwaarden (201 woningen in 2019).

Het grootste deel van de contracten is gebaseerd op het “Koopgarant” principe waarbij geldt dat er sprake is van verleende kortingen tussen 10% en 25% en een terugkoopverplichting door Stichting woCom. Voorts zijn een beperkt aantal contracten afgesloten vanuit het “Koopcomfort” principe, waarbij geldt dat er sprake is van géén korting en een terugkoopverplichting door Stichting woCom.

9.1.3 Vastgoed in ontwikkeling voor eigen exploitatie

Omschrijving	DAEB
Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs	7.013
Cumulatieve waardeveranderingen	-4.881
Boekwaarden per 1 januari	2.132
Mutaties	
Investeringen	15.045
Investeringen - opleveringen nieuwbouw	-4.875
Subsidies	-33
Waardeveranderingen	-6.435
Totaal mutaties	3.702
Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs	15.738
Cumulatieve waardeveranderingen	-9.904
Boekwaarden per 31 december	5.834

In het boekjaar werd ter zake van onroerende zaken in ontwikkeling een bedrag van € 404.000 aan bouwrente geactiveerd (2019: € 198.000).

9.2. Materiële vaste activa

9.2.1 Onroerende en roerende zaken ten dienste van de exploitatie

Omschrijving	Onroerende en roerende zaken ten dienste van de exploitatie	
Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs		8.724
Cumulatieve waardeveranderingen en afschrijvingen		-5.623
Boekwaarden per 1 januari		3.101
Mutaties		
Investeringen		218
Desinvesteringen		0
Afschrijvingen		-324
Totaal mutaties		-106
Cumulatieve verkrijgings- of vervaardigingsprijs		8.942
Cumulatieve waardeveranderingen en afschrijvingen		-5.947
Boekwaarden per 31 december		2.995

Onroerende en roerende zaken ten dienste van de exploitatie	Afschrijvings- termijn	Systematiek
Kantoorgebouw	40 jaar	Lineair
Terreinen	geen	Geen
Installaties	15 jaar	Lineair
Kantoorinventaris	10 jaar	Lineair
Automatiseringsapparatuur	5 jaar	Lineair
Vervoermiddelen	5 jaar	Lineair

9.3. Financiële vaste activa

9.3.1 Andere deelnemingen

	2020	2019
Totaal deelnemingen	1.836	1.747
Deelneming V.O.F. Centrumplan Leende:		
Stand begin verslagjaar	1.502	1.465
Kapitaalstorting(en)	0	0
Rente	17	19
Resultaat deelneming	72	18
Stand einde verslagjaar	1.591	1.502

Deelneming Woonwagens en Standplaatsen beheer B.V.

Stand begin verslagjaar	245	245
Kapitaalstorting(en)	0	0
Resultaat deelneming	0	0
Stand einde verslagjaar	245	245

9.3.2 Latente belastingvorderingen

Het saldo betreft latente belastingvorderingen die zijn ontstaan uit hoofde van verschillen tussen de waarde van activa en verplichtingen voor de fiscale resultaatbepaling en de waarde in deze jaarrekening. De latentie heeft tevens betrekking op verliescompensatie. De waarderingsverschillen betreffen de waardering van vastgoed (afschrijvingspotentieel van het vastgoed) en de waardering van leningen en derivaten.

Het verloop van de post latente belastingvordering(en) (exclusief verliescompensatie) is als volgt:

	2020	2019
Saldo begin verslagjaar	3.084	4.520
Afloop	65	-18
Verkopen	0	0
Overige mutaties	-796	-1.418
Saldo einde verslagjaar	2.353	3.084

Het verloop van de post latente belastingvordering(en) (verliescompensatie) is als volgt:

	2020	2019
Saldo begin verslagjaar	474	2.387
Mutaties	-474	-1.913
Saldo einde verslagjaar	0	474

Specificatie belastinglatentie:

Waardering	Bedrijfs-economisch	Fiscaal	Vershil	Latentie
Leningen o/g	-240.481	-256.993	16.512	770
Compensabel verlies	0	0	0	0
Afschrijvingspotentieel vastgoed in exploitatie	10.488	15.188	-4.700	498
Embedded derivaat	-7.714	0	-7.714	1.085
	-237.707	-241.805	4.098	2.353

Verwacht wordt dat van dit bedrag op balansdatum een bedrag van € 164 binnen een jaar wordt gerealiseerd. De nominale waarde van de belastinglatentie bedraagt € 9.760 (2019: € 4.943).

Het saldo betreft latente belastingvorderingen die zijn ontstaan uit hoofde van verschillen tussen de waarde van activa en verplichtingen voor de fiscale resultaatbepaling en de waarde in deze jaarrekening. De latentie heeft tevens betrekking op verliescompensatie. De waarderingsverschillen betreffen het afschrijvingspotentieel van het vastgoed en de waardering van leningen en derivaten.

Het afschrijvingspotentieel is slechts een beperkt deel van het totale waarderingsverschil tussen fiscale en commerciële boekwaarde van € 154,4 miljoen. Buiten het afschrijvingspotentieel wordt dit waardeverschil niet gerealiseerd en is hiervoor geen latentie gevormd.

9.3.3 Leningen u/g

	2020	2019
Woonwagens en Standplaatsen beheer B.V. te Helmond	209	217
Af: Voorziening 'woonwagens en standplaatsen'	-209	-217
Totaal	0	0

De lening aan Woonwagens en Standplaatsen Beheer Helmond B.V. bestaat feitelijk uit twee leningen (hoofdsom € 50.000 en € 237.500) met een looptijd van 30 jaar en een rendement van 4% (einddata 17 december 2037 en 11 november 2038).

De schuldrestanten van de leningen aan Woonwagens en Standplaatsen Beheer Helmond B.V. zijn geheel voorzien middels een in 2009 gecreëerde voorziening op basis van een risico van oninbaarheid.

9.4. Voorraden

9.4.1 Vastgoed bestemd voor verkoop

	2020	2019
Teruggekochte koopgarantwoningen	884	230
Totaal	884	230

9.4.2 Overige voorraden

	2020	2019
Grondposities	484	442
Totaal	484	442

9.5. Vorderingen

9.5.1 Huurdebiteuren

	2020	2019
Huurachterstand en overige vorderingen	676	510
Af: voorziening 'dubieuze debiteuren'	-374	-290
Totaal	302	220

De huurachterstand huurdebiteuren eind 2020 is 1,19% van de netto jaar huur (eind 2019: 0,91%).

De voorziening 'dubieuze debiteuren' geeft onderstaand verloop:	2020	2019
Saldo begin verslagjaar	290	297
Dotatie ten laste van de exploitatie	124	-17
Geïnd op afgeboekte posten	35	61
Afgeboekte oninbare posten	-75	-51
Saldo einde verslagjaar	374	290

9.5.2 Overheid

	2020	2019
Asten	0	0
Cranendonck	10	0
Heeze-Leende	0	5
Helmond	1	4
Laarbeek	0	1
Someren	1	33
Totaal	12	43

9.5.3 Vorderingen op maatschappijen waarin wordt deelgenomen

	2020	2019
VOF Centrumplan Leende	2	2

9.5.4 Belastingen en sociale premies verzekeringen

	2020	2019
Vennootschapsbelasting	4.099	3.982
Totaal	4.099	3.982

9.5.5 Overige vorderingen

	2020	2019
Kopers woningen	12.471	0
Diversen	236	223
Totaal	12.707	223

9.5.6 Overlopende activa

	2020	2019
Verzekering	111	90
Nog niet vervallen rente	0	4
Vooruitbetaalde kosten	64	26
Licentievergoedingen	76	6
Vooruitbetaalde verzekeringspremie	44	44
Nog door te belasten meerwerk	0	99
Overige	1	
Totaal	296	269

9.6. Liquide middelen

	2020	2019
Kas	1	2
Direct opvraagbaar bank	10.495	18.454
Spaarrekeningen direct opvraagbaar	1.736	7.498
Deposito 31 dagen wachttijd	0	5.000
Totaal	12.232	30.954

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking van woCom.

9.7. Groepsvermogen

1.1.1 Aandeel van woCom in het groepsvermogen

	2020	2019
Saldo begin verslagjaar	916.296	798.066
Jaarresultaat	98.705	118.230
Saldo einde verslagjaar	1.015.001	916.296

9.8. Voorzieningen

9.8.1 Voorziening onrendabele investeringen en herstructurering

	2020	2019
Saldo begin verslagjaar	14.714	8.807
Dotaties	5.466	11.671
Vrijval	-1.698	-787
Onttrekkingen	-10.914	-4.977
Waardemutatie	0	0
Saldo einde verslagjaar	7.568	14.714

9.8.2 Voorziening garantieverplichtingen

	2020	2019
Saldo begin verslagjaar	90	93
Dotatie / onttrekking	-4	-3
Saldo einde verslagjaar	86	90

9.9. Langlopende schulden

9.9.1 Leningen overheid

	2020	2019
Totaal leningen begin verslagjaar	1.843	1.952
Aflossingen huidig verslagjaar	-113	-109
Subtotaal schuldrestant leningen	1.730	1.843
Aflossingsverplichting komend verslagjaar	-118	-113
Saldo einde verslagjaar	1.612	1.730

De marktwaarde van de opgenomen geldleningen per 31 december 2020, inclusief de aflossingsverplichting komend verslagjaar, bedraagt € 2,0 miljoen (2019: € 2,1 miljoen). Bij het contant maken van de toekomstige aflossingsverplichtingen is uitgegaan van actuele rentetarieven.

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht, zijn opgenomen onder de post "kortlopende schulden, overlopende passiva".

9.9.2 Leningen kredietinstellingen

	2020	2019
Totaal leningen begin verslagjaar	250.425	267.555
Nieuwe leningen	18.500	0

Mutatie marktwaarde extendible	0	89
Aflossingen huidig verslagjaar	-30.174	-17.219
Subtotaal schuldrestant leningen	238.751	250.425
Aflossingsverplichting komend verslagjaar	-17.344	-29.787
Saldo einde verslagjaar	221.407	220.638

In 2020 heeft woCom naast twee fixe leningen van € 8,5 miljoen een roll-over lening aangetrokken ter hoogte van € 7,5 miljoen. De looptijd van deze lening is 10 jaar tegen een rente van 1-maands euribor verhoogd met een opslag van 16 basispunten. Per balansdatum is € 1,5 miljoen van die lening opgenomen waardoor er nog een saldo van de roll-over lening resteert ter hoogte van € 6,0 miljoen. Naar verwachting wordt dit deel in 2021 opgenomen. Er is sprake van een bereidstellingsprovisie die verschuldigd is over het niet opgenomen deel ter hoogte van 11 basispunten.

De marktwaarde van de opgenomen geldleningen per 31 december 2020, inclusief de aflossingsverplichting komend verslagjaar, bedraagt € 405,2 miljoen (2019: € 392,0 miljoen). Bij het contant maken van de toekomstige aflossingsverplichtingen is uitgegaan van actuele rentetarieven.

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht, zijn opgenomen onder de post “kortlopende schulden, overlopende passiva”.

Gegevens over de totale leningenportefeuille (overheid en kredietinstellingen):

Borging door het WSW

Eén lening van de BNG (ultimo 2020 € 1,3 miljoen, ultimo 2019 € 1,4 miljoen) is niet geborgd door het WSW, maar gegarandeerd door de gemeente Helmond. Als zodanig is deze lening inzetbaar voor DAEB-investeringen.

Gewogen gemiddelde rentevoet

De gemiddelde rentevoet van de lopende leningen ultimo 2020 is 4,06% (2019: 4,30%).

De gemiddelde rentevoet van de leningen met een looptijd langer dan 5 jaar is 3,99% (2019: 4,17%).

Gemiddelde restant looptijd

De gemiddelde restant looptijd van de lopende leningen ultimo 2020 is 20 jaar (2019: 19 jaar)

Rente- en kasstroomrisico

Hieronder is de leningenportefeuille uitgesplitst naar rentepercentage en naar resterende looptijd:

Rentepercentages	€	Renteherzieningsperiode	€	Resterende looptijd	€
Roll over	1.500	van 1 tot 3 maanden	9.000		
0% - 1%	17.000	van 6 maanden tot 1 jaar	14.407	van 1 tot 5 jaar	20.298
2% - 3%	0	van 1 tot 5 jaar	11.749	van 5 tot 10 jaar	47.383
3% - 4%	45.404	van 5 tot 10 jaar	0	van 10 tot 15 jaar	8.525
4% - 5%	154.203	> 10 jaar	4.742	van 15 tot 20 jaar	5.484
5% - 6%	4.912	Geen	183.121	> 20 jaar	141.328
	223.019		223.019		223.019

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar ter hoogte van € 17.462 zijn niet begrepen in de hierboven genoemde bedragen, maar opgenomen onder de kortlopende schulden.

In de periode 2021-2025 vervallen onderstaande geldleningen:

Jaar	Aantal leningen	Gemiddeld rente%	Schuldrestant 31-12-2020
2021	2	4,63%	15.035
2022	1	5,03%	39
2023	1	4,20%	26
2024	-	-	-
2025	2	4,35%	14.491
Totaal	6	4,50%	29.591

9.9.3 Terugkoopverplichting verkoop onder voorwaarden

	2020	2019
Saldo begin verslagjaar	34.921	34.621
Verkochte woningen in verslagjaar	0	0
Subtotaal	34.921	34.621
Afname terugkoopverplichting	-3.170	-1.530
Waardeveranderingen	3.327	1.831
Saldo einde verslagjaar	35.078	34.921

De terugkoopverplichting woningen VOV betreft de terugkoopverplichting met betrekking tot de woningen welke zijn verkocht onder voorwaarden koopgarant. Dit betreft in totaal 184 woningen, waarvan 107 huurwoningen uit het bestand bezit en 77 nieuwbouwwoningen.

Koopgarant

In 2020 zijn 14 woningen teruggekocht (in 2019: 8 woningen) en voor 3 woningen is de kortingsregeling afgekocht door de zittende bewoner (in 2019: 1 woning). WoCom en de verkoper delen bij terugkoop gezamenlijk in de waardeontwikkeling.

9.9.4 Overige schulden

	2020	2019
Saldo begin verslagjaar	7.934	4.537
Waardeverandering	0	3.397
Amortisatie	-220	0
Saldo einde verslagjaar	7.714	7.934

WoCom heeft 1 extendible lening met een nominale waarde van € 7,5 miljoen. Bij de betreffende extendible lening heeft de geldgever het recht om de lening in 2019 te verlengen uitgeoefend. Dit recht ("receiver swaption") betreft het embedded derivaat en heeft een marktwaarde. De waarde wordt over de resterende periode tot en met 3 december 2055 looptijd lineair geamortiseerd.

9.10. Kortlopende schulden

9.10.1 Schulden aan overheid

	2020	2019
Aflossingsverplichting komend boekjaar	118	113
Overig	29	11
Totaal	147	124

9.10.2 Schulden aan kredietinstellingen

	2020	2019
Aflossingsverplichting komend boekjaar	17.344	29.787

9.10.3 Schulden aan leveranciers

	2020	2019
Totaal	1.217	1.210

9.10.4 Belastingen en premies sociale verzekeringen

	2020	2019
Omzetbelasting	729	414
Loonheffing	209	211
Totaal	938	625

9.10.5 Schulden ter zake van pensioenen

	2020	2019
Totaal	0	78

9.10.6 Overige schulden

	2020	2019
Vooruit ontvangen huurbetalingen	359	335
Te verrekenen servicekosten/verrekeningen zorgcentra	170	117
Verlofrechten personeel	300	274
Waarborgsommen	19	14
Deelname Wooniezie	87	72
Accountantskosten	61	50
Fiscaal advies	45	50
Buurtconcierge	25	20
Overig advies	6	3
Diverse schulden	0	0
Totaal	1.072	935

9.10.7 Overlopende passiva

	2020	2019
Transitorische rente geldleningen	5.110	5.410
Overige posten	370	161
Totaal	5.480	5.571

9.11. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Fiscale eenheid

Stichting woCom vormt per 1 januari 2008 met haar 100% dochtermaatschappijen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en de omzetbelasting. Stichting woCom is hiervan het groepshoofd.

Belastinglatenties

Over tijdelijke verschillen tussen commerciële en fiscale waardering van de vastgoedbeleggingen worden geen latencies gevormd. Corporaties hebben voortgezette verhuur als doel, waardoor deze waardingsverschillen niet gerealiseerd worden.

Obligoverplichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)

Stichting woCom is verplicht om over het schuldrestant van de geborgde leningen (€ 245,2 miljoen) een obligo van 3,85% ofwel € 9,4 miljoen euro aan te houden voor het WSW. Deze verplichting is voorwaardelijk. Zolang het risicovermogen van het WSW voldoende is om eventuele betalingsverplichtingen van WSW-deelnemers over te nemen, doet zij geen beroep op dit obligo.

De grondslag waarover het obligotarief wordt berekend, is het schuldrestant van de geborgde lening, met uitzondering van het leningtype variabele hoofdsom en voor collegiale financiering. Voor het type lening met variabele hoofdsom is bepaald dat over 75% van de maximale hoofdsom obligo is verschuldigd. Voor collegiale financieringen is bepaald dat over 1/3 van het schuldrestant obligo is verschuldigd.

Volmacht WSW

WoCom heeft aan het WSW een onherroepelijk en onvoorwaardelijke volmacht verstrekt, zoals bedoeld in het Reglement van Deelneming, waardoor het WSW de mogelijkheid heeft direct hypotheek te vestigen op het 'ingezette' bezit van woCom. Het WSW zal hiervan gebruik maken indien woCom niet voldoet aan de normen van het WSW, of als er op een andere manier een noodzaak is tot beheersing van de risico's.

Financiële (Hedge) instrumenten

Stichting woCom maakt sinds oktober 2013 géén gebruik meer van derivaten om rente -en kasstroomrisico's af te dekken.

Doelstellingen risicobeheer

In het treasurystatuut van Stichting woCom staan de kaders benoemd omtrent het beheersen van risico's. De financiële instrumenten voldoen aan de kaders genoemd in het treasurystatuut.

Marktrisico

Stichting woCom beheerst het marktrisico door stratificatie aan te brengen in de portefeuille en limieten te stellen.

Valutarisico

Stichting woCom voert alleen transacties in euro's (€) uit en loopt geen valutarisico.

Renterisico

Stichting woCom loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden. Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt de woningcorporatie risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Stichting woCom risico's over de marktwaarde. Het renterisico wordt beheerst in overeenstemming met het treasurystatuut.

Kredietrisico

Het gaat hierbij om het risico dat financiële instellingen niet aan hun contractuele verplichtingen kunnen voldoen. Door het spreiden van transacties over verschillende financiële instellingen wordt getracht dit risico te beperken. Verder dienen de financiële instellingen te voldoen aan kredietwaardigheidseisen (rating). Dit is opgenomen in het treasurystatuut.

Liquiditeitsrisico

Het gaat hierbij om het risico dat over onvoldoende middelen wordt beschikt om aan de directe verplichtingen te kunnen voldoen. Dit geldt voor alle verplichtingen van Stichting woCom en haar tegenpartijen, ongeacht of dit nu crediteuren of financiële instellingen zijn. Stichting woCom borgt dit door te allen tijde financierbaar te zijn. Hiertoe voldoet zij altijd aan de financiële ratio's van de Aw en het WSW. Tevens worden stresstesten uitgevoerd.

Aangegane verplichtingen

Eind 2020 bestaat er een aangegane verplichting van projecten in uitvoering voor een bedrag van € 11,3 miljoen inzake nog uit te voeren werkzaamheden. Op 31 maart 2016 heeft woCom een afnamegarantie afgegeven, voor maximaal 20 woningen in het plangebied "Raaijmakersterrein" in Helmond. Op basis van de huidige markt is deze verplichting op nihil gewaardeerd.

Verplichting budget loopbaanontwikkeling

Het betreft een naar de toekomst gericht budget, toegekend aan de werknemers. Voor Stichting woCom betekent dit eind 2020 een bedrag van € 222.000 (2019: € 224.000). Gezien de hoge mate van onzekerheid van benutting is hier geen verplichting voor opgenomen.

Het budget is opgebouwd uit, per medewerker, maximaal 5 maal het jaarlijks budget van € 900 bij een volledig dienstverband. Parttime werknemers hebben recht op een budget naar rato van hun parttime dienstverband, met een minimum van € 2.250 per 5 jaar.

Operational lease

De verplichtingen uit hoofde van de met derden aangegane operationele-leaseovereenkomsten bedragen in totaal € 12.000 (31.12.2019: € 22.000). Hiervan vervalt binnen 1 jaar € 6.800 en tussen 1 en 2 jaar € 5.500. De resterende looptijd van de leaseovereenkomsten is 2,3 jaar.

Aansprakelijkheidsverplichting V.O.F.

Stichting woCom is met betrekking tot haar belang van 33,3% in V.O.F. Centrumplan Leende hoofdelijk aansprakelijk voor alle schulden van deze V.O.F. Op 10-10-2017 is de anterieure overeenkomst met de gemeente Heeze-Leende beëindigd. De gemeente gaat zelf de Multifunctionele Accommodatie (MFA) met school realiseren. Op basis van de huidige inzichten

kunnen de activiteiten van de V.O.F. naar verwachting binnen de bestaande financiële kaders worden afgewikkeld.

9.12. Gebeurtenissen na balansdatum

Vestia-deal

Op het Aedes-congres van 9 februari 2021 heeft een ruime meerderheid van de corporatiebestuurders ingestemd met het verzoek van Aedes om solidair te zijn met Stichting Vestia en een financiële bijdrage te leveren om de problemen van Stichting Vestia, primair de hoge rentelasten en de hoge marktwaarde van de leningen, op te lossen. Per heden is nog geen sprake van een concrete (financiële) invulling van deze verklaring van solidariteit, maar in het voorstel dat is opgesteld door Vestia is opgenomen dat corporaties hun eigen leningen met lage rentes uitruilen met leningen van Vestia die een hogere rente kennen waardoor per saldo een herverdeling van de rentelasten tussen de corporatie en Vestia plaatsvindt.

Deze gebeurtenis na balansdatum geeft geen nadere informatie op de feitelijke situatie per balansdatum en is om die reden niet in de jaarrekening verwerkt.

Eenmalige huurverlaging

Op 1 december 2020 heeft de Eerste Kamer de Wet eenmalige huurverlaging aangenomen. De wet voorziet in een eenmalige huurverlaging voor huurders (huishoudens) met een inkomen onder de inkomensgrenzen voor passend toewijzen én een huurprijs boven de voor hen geldende aftoppingsgrens. Zij krijgen in 2021 eenmalig recht op huurverlaging naar die aftoppingsgrens. De eenmalige huurverlaging wordt gecompenseerd door een vermindering van de verhuurderheffing.

Het betreft een gebeurtenis in het boekjaar die deels in de jaarrekening is verwerkt: de algemene vermindering van de verhuurderheffing is reeds ingerekend in de marktwaarde en de beleidswaarde. Omdat de corporatie-specifieke uitwerking van de eenmalige huurverlaging pas medio 2021 inzichtelijk zal worden, is in de jaarrekening nog geen rekening gehouden met die huurverlaging. Het is onze verwachting dat het effect daarvan overigens niet materieel zal zijn voor het beeld van de jaarrekening.

Overdrachtsbelasting

Het tarief overdrachtsbelasting is per 1 januari 2021 voor woningen verhoogd van 2% naar 8%. Deze verhoging raakt op 31 december 2020 alleen de eindwaarde. Voor dit deel is de verhoging van het tarief meegenomen in de marktwaarde. De volledige omvang van de tariefsverhoging wordt duidelijk in de marktwaarde per 31 december 2021.

Huurbevriezing sociale huurwoningen

Op 9 februari 2021 heeft de Tweede Kamer ingestemd met een voorstel tot het maximeren van de huurverhoging in de gereguleerde sector op 0% voor 2021. Dat betekent dat komend jaar voor het gereguleerde deel van het bezit geen huurverhoging doorgevoerd kan worden. Hiertegenover staat het voornemen van de minister deze inkomstenderving te compenseren door een vermindering van de verhuurderheffing.

Deze gebeurtenis na balansdatum geeft geen nadere informatie op de feitelijke situatie per balansdatum en is om die reden niet in de jaarrekening verwerkt.

10. Toelichting geconsolideerde winst- en verliesrekening

Bedragen x € 1.000

10.1. Nettoresultaat exploitatie vastgoedportefeuille

10.1.1 Huuropbrengsten

<i>Huuropbrengsten DAEB-vastgoed in exploitatie</i>	2020	2019
Woningen en woongebouwen	55.774	54.709
Overige onroerende zaken niet zijnde woningen	360	360
Subtotaal huren	56.134	55.070
Huurderving wegens leegstand	-507	-398
Huurderving wegens incassokorting	-32	-34
Huurderving overig	0	-2
Resultaat oninbare vorderingen	-123	12
Subtotaal huuropbrengsten DAEB-vastgoed in exploitatie	55.472	54.647
<i>Huuropbrengsten niet-DAEB-vastgoed in exploitatie</i>	2020	2019
Woningen en woongebouwen	831	836
Overige onroerende zaken niet zijnde woningen	340	379
Subtotaal huren	1.171	1.215
Huurderving wegens leegstand	-23	-31
Huurderving wegens incassokorting	0	0
Huurderving overig	0	0
Resultaat oninbare vorderingen	-2	5
Subtotaal huuropbrengsten niet-DAEB-vastgoed in exploitatie	1.146	1.189
Totaal huuropbrengsten	56.618	55.836

De huuropbrengsten zijn als volgt naar gemeenten verdeeld:

	2020	2019
Asten	2.514	2.486
Cranendonck	9.226	9.105
Heeze-Leende	6.907	6.814
Helmond	13.327	13.078
Laarbeek	14.245	14.124
Someren	10.399	10.229
Totaal huuropbrengsten	56.618	55.836

10.1.2 Vergoedingen servicecontracten

	2020	2019
Ontvangen vergoedingen servicekosten	1.088	1.086
Vergoedingsderving	-24	-14
Te verrekenen servicekosten	-99	-139
Totaal vergoedingen servicecontracten	965	933

10.1.3 Lasten servicecontracten

	2020	2019
Totaal	-945	-947

10.1.4 Overheidsbijdragen

	2020	2019
Totaal overheidsbijdragen	0	0

10.1.5 Lasten verhuur- en beheeractiviteiten

	2020	2019
Woonbemiddelingskosten	-346	-352
PR & Communicatie	-34	-45
Kosten extern beheer	-122	-113
Diverse vergoedingen	24	21
Toegerekende personeelskosten	-2.000	-1.894
Toegerekende overige organisatiekosten	-995	-1.268
Toegerekende afschrijvingen	-111	-129
Totaal lasten verhuur- en beheeractiviteiten	-3.584	-3.780

10.1.6 Lasten onderhoudsactiviteiten

	2020	2019
Onderhoudslasten (cyclisch)	-11.264	-10.836
Onderhoudslasten (niet cyclisch)	-3.157	-3.465
Toegerekende personeelskosten	-2.029	-1.786
Toegerekende overige organisatiekosten	-993	-1.515
Toegerekende afschrijvingen	-114	-114
Totaal onderhoud	-17.593	-17.716

10.1.7 Overige directe operationele lasten exploitatie bezit

	2020	2019
Verhuurderheffing	-7.254	-6.650
Vermindering verhuurderheffing	340	1.000
Onroerendezaakbelasting	-2.112	-1.983
Waterschapslasten	-441	-423
Verzekeringen	-257	-231
Kosten oninbare vorderingen	0	0
Diverse bedrijfslasten	-211	-25
Totaal overige directe operationele lasten exploitatie bezit	-9.935	-8.312

10.2. Nettoresultaat verkocht vastgoed in ontwikkeling

	2020	2019
Omzet verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	38
Lasten verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	-26
Toegerekende personeelskosten	0	0
Toegerekende overige organisatiekosten	0	0
Toegerekende afschrijvingen	0	0
Toegerekende financieringskosten	0	0
Nettoresultaat verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	12

10.3. Nettoresultaat verkoop vastgoedportefeuille

	2020	2019
DAEB-vastgoed in exploitatie		
DAEB-vastgoed		
Opbrengst verkopen	5.193	7.569
Af boekwaarde	-3.652	-5.493
Af: direct toerekenbare kosten	-113	-118
Toegerekende personeelskosten	-72	-50
Toegerekende overige organisatiekosten	-22	-19
Toegerekende afschrijvingen	-4	-3
<i>Subtotaal verkoopresultaat vastgoedportefeuille</i>	<i>1.330</i>	<i>1.886</i>
Gerealiseerde waardeverandering als gevolg van terugkoop	-7	-3
Subtotaal verkoop DAEB-vastgoed	1.323	1.883
Niet-DAEB-vastgoed		
Opbrengst verkopen	15.302	5.729
Af boekwaarde	-15.483	-5.460
Af: direct toerekenbare kosten	-48	-63
Af: Toegerekende personeelskosten	-30	-29
Af: Toegerekende overige organisatiekosten	-6	-7
Toegerekende afschrijvingen	0	0
<i>Subtotaal verkoopresultaat vastgoedportefeuille</i>	<i>-265</i>	<i>170</i>
Gerealiseerde waardeverandering als gevolg van terugkoop	-84	-23
Subtotaal verkoop niet-DAEB-vastgoed	-349	147
Totaal nettoresultaat verkoop vastgoedportefeuille	974	2.030

10.4. Waardeveranderingen vastgoedportefeuille

10.4.1 Overige waardeveranderingen vastgoedportefeuille

	2020	2019
Mutatie in de voorziening (dotaties/vrijval)	-3.768	-10.884
Geactiveerde productie ten behoeve van het eigen bedrijf	364	266
Toegerekende personeelskosten projectontwikkeling	-649	-510
Toegerekende overige organisatiekosten	-195	-169
Toegerekende afschrijvingen	-37	-28
Herwaardering vastgoed in ontwikkeling bestemd voor eigen exploitatie	16	1.033
Terugname eerdere afwaardering immateriële vaste activa	0	0
Totaal overige waardeveranderingen vastgoedportefeuille	-4.269	-10.292

10.4.2 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille

	2020	2019
DAEB-vastgoed in exploitatie		
Toename marktwaarde	91.755	117.096
Afname marktwaarde	-1.493	-899
Subtotaal niet gerealiseerde waardeveranderingen DAEB-vastgoed	90.262	116.197
Niet-DAEB-vastgoed in exploitatie		
Toename marktwaarde	609	2.155
Afname marktwaarde	-62	-117
Subtotaal niet gerealiseerde waardeveranderingen niet-DAEB-vastgoed	547	2.038
Totaal niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille	90.809	118.235

10.4.3 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille vov

	2020	2019
DAEB-vastgoed in exploitatie		
Waardeverandering onroerende zaken verkocht onder voorwaarden	2.276	1.107
Waardeverandering terugkoopverplichtingen verkoop onder voorwaarden	-1.932	-942
Subtotaal DAEB	344	165
Niet-DAEB		
Waardeverandering onroerende zaken verkocht onder voorwaarden	1.624	1.041
Waardeverandering terugkoopverplichtingen verkoop onder voorwaarden	-1.389	-888
Subtotaal DAEB	235	153
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille vov	579	318

10.4.4 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille bestemd voor verkoop

	2020	2019
Waardeverminderingen	0	0
Terugname waardeverminderingen	601	408
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille bestemd voor verkoop	601	408

10.5. Nettoresultaat overige activiteiten

	2020	2019
Totaal	270	86

10.5.1 Opbrengsten overige activiteiten

	2020	2019
Vergoeding zendmasten	21	21
Vergoeding zonnepanelen	85	48
Vergoeding zonneschermen	35	0
Opbrengsten Warmte Koude Opslag (WKO)	226	169

Overige vergoedingen	112	51
Totaal opbrengsten overige activiteiten	479	289

10.5.2 Kosten overige activiteiten

	2020	2019
Aanloopkosten (acquisitie en haalbaarheid)	-33	-25
Exploitatiekosten WKO	-176	-178
Totaal kosten overige activiteiten	-209	-203

10.6. Overige organisatiekosten

	2020	2019
Toezichtkosten	-80	-119
Controle- en advieskosten	-126	-90
Bijdrageheffing Aw	-45	-49
Toegerekende personeelskosten	-694	-731
Toegerekende overige organisatiekosten	-340	-292
Toegerekende afschrijvingen	-39	-25
Totaal	-1.324	-1.306

10.7. Leefbaarheid

	2020	2019
Directe kosten leefbaarheid	-305	-156
Toegerekende personeelskosten	-340	-269
Toegerekende overige organisatiekosten	-130	-320
Toegerekende afschrijvingen	-19	-22
Totaal leefbaarheid	-794	-767

10.8. Saldo financiële baten en lasten

10.8.1 Waardeveranderingen van FVA en van verplichtingen

	2020	2019
Waardeverandering embedded derivaat	0	-3.397
Amortisatie embedded derivaat	220	0
Totaal waardeveranderingen van FVA en verplichtingen	220	-3.397

10.8.2 Opbrengsten van vorderingen die tot de FVA behoren

	2020	2019
Rente op financiële vaste activa	17	17

10.8.3 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

	2020	2019
Rente geactiveerd op projecten	404	198
Rente banken	1	4
Rente op overige vorderingen	62	64
Totaal andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	467	266

10.8.4 Rentelasten en soortgelijke kosten

	2020	2019
Rente leningen kredietinstellingen	-10.492	-10.778
Rente leningen overheid	-74	-78
Geamortiseerde rente extendible lening	0	-89
Rente op liquide middelen	-53	-23
Borgstellingsvergoeding	-63	-27
Rente belastingdienst	0	415
Bankkosten	-15	-16
Totaal rentelasten en soortgelijke kosten	-10.697	-10.596

10.9. Belastingen

	2020	2019
<i>Acute belastingen(lasten)</i>		
Vennootschapsbelasting 2020	-3.035	0
Vennootschapsbelasting 2019	494	-1.246
Vennootschapsbelasting 2018	0	791
Reservering correctie 30% afwaardering	0	987
Subtotaal acute belastingen	-2.541	532
<i>Latente vennootschapsbelasting (baten)</i>		
Mutatie belastinglatentie	-1.205	-3.349
Totaal belastingen	-3.746	-2.817

Aansluiting commercieel en fiscaal resultaat:

Toekomstige fiscale winsten kunnen niet meer verrekend worden (2019: 2,0 miljoen). De effectieve belastingdruk bedraagt 3,7% (2019: 2,3%) en kan op hoofdlijnen als volgt gespecificeerd worden:

	2020	2019
Commercieel resultaat	98.703	118.230
Bij Vennootschapsbelasting	3.746	2.817
<i>Commercieel resultaat voor belastingen</i>	<i>102.449</i>	<i>121.047</i>
Verschil in opbrengsten	63	2
Verschil in afschrijvingen	-1.189	-1.509
Verschil in waardeveranderingen	-85.679	-99.446
Verschil in onderhoud	-2.594	-3.109
Verschil in overige bedrijfskosten	18	-504
Verschil in financiële baten en lasten	-767	3.160
Verschil in verkoopresultaat	2.708	61
Verschil in afboeking herinvesteringsreserve	-3.031	-2.425
<i>Fiscaal resultaat</i>	<i>11.978</i>	<i>17.277</i>
Niet aftrekbare rente (ATAD)	4.707	4.814
Niet aftrekbare bedragen	15	14
Wijziging in toelaatbare reserves	-1.533	144

Mutatie compensabel verlies	-2.959	-17.218
Belastbaar bedrag	12.208	5.031
Belastingbedrag 16,5% over € 200.000 (19% in 2019)	33	38
Belastingbedrag 25% over € 12.008.000	3.002	1.208
Totaal	3.035	1.246

10.10. Resultaat deelneming

	2020	2019
Resultaat in deelneming VOF woCom Centrumplan Leende	71	19
Totaal resultaat deelnemingen	71	19

10.11. Afschrijvingen activa ten dienste van de exploitatie

	2020	2019
Afschrijvingen activa ten dienste van de exploitatie	-324	-321
Toegerekend aan:		
Verhuur- en beheeractiviteiten	-111	-129
Onderhoudsactiviteiten	-114	-114
Verkoop van vastgoed in ontwikkeling	0	0
Verkoop van onroerende goederen	-4	-3
Overige waardeveranderingen (im)materiële vaste activa	-37	-28
Overige organisatiekosten	-39	-25
Leefbaarheid	-19	-22
Totaal	-324	-321

10.12. Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

	2020	2019
Lonen en salarissen	-4.342	-3.908
Sociale lasten	-703	-697
Pensioenlasten	-769	-664
Totaal lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	-5.814	-5.269
Toegerekend aan:		
Verhuur- en beheeractiviteiten	-2.000	-1.894
Onderhoudsactiviteiten	-2.029	-1.786
Verkoop van vastgoed in ontwikkeling	0	0
Verkoop van onroerende goederen	-102	-79
Overige waardeveranderingen (im)materiële vaste activa	-649	-510
Overige organisatiekosten	-694	-731
Leefbaarheid	-340	-269
Totaal	-5.814	-5.269

Het gemiddeld aantal werkzame werknemers, berekend op fulltimebasis bedroeg:

	2020	2019
Afdeling Directie	3,4	3,2
Afdeling Wonen	33,6	27,8
Afdeling Vastgoed	19,3	21,1
Afdeling Bedrijfsvoering	20,6	20,7
Totaal	76,9	72,8

Geen van de werknemers is buiten Nederland werkzaam.

Verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Vanaf 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. De WNT kent een openbaarmakingsregime en een maximale bezoldigingsnorm. Onder de WNT geldt een publicatieverplichting in de jaarrekening evenals een opgave daarvan bij de vakminister. Het voor stichting woCom toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 168.000 volgens bezoldigingsklasse F.

In 2020 waren de volgende topfunctionarissen werkzaam. Naast de directeur-bestuurder en de Raad van Commissarissen zijn er bij stichting woCom geen overige topfunctionarissen werkzaam zoals bedoeld in de WNT. De bezoldiging per topfunctionaris wordt in onderstaand schema weergegeven:

Leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking.

Gegevens 2020

Bedragen x € 1	Mevrouw M.M. Kräwinkel
Functiegegevens	Directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 144.600
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.328
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 167.928</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 168.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0
Bezoldiging	€ 167.928
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. / N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2019

Bedragen x € 1	Mevrouw M.M. Kräwinkel
Functiegegevens	Directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 140.200
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.670
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 161.870</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 162.000
Bezoldiging	€ 161.870

Toezichthoudende topfunctionarissen:

Gegevens 2020

Bedragen x € 1	De heer L.G.A. Giesen	De heer J. Brouwer
Functiegegevens	Voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	€ 17.250	€ 11.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 25.200	€ 16.800
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 17.250	€ 11.500
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. / N.v.t.	N.v.t. / N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019

Bedragen x € 1	De heer L.G.A. Giesen	De heer J. Brouwer
Functiegegevens	Voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	€ 17.250	€ 11.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 24.300	€ 16.200

Gegevens 2020

Bedragen x € 1	Mevrouw G.J.M. Huijbregts	De heer S. Warmoeskerken
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	€ 11.500	€ 11.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 16.800	€ 16.800
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 11.500	€ 11.500
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. / N.v.t.	N.v.t. / N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019

Bedragen x € 1	Mevrouw G.J.M. Huijbregts	De heer S. Warmoeskerken
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	€ 11.500	€ 11.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 16.200	€ 16.200

Gegevens 2020

Bedragen x € 1	De heer J. Deuten
Functiegegevens	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12
Bezoldiging	
Bezoldiging	€ 11.500
Individueel toepasselijke bezoldigings- Maximum	€ 16.800
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 11.500
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. / N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2019

Bedragen x € 1	De heer J. Deuten
Functiegegevens	N.v.t.
Aanvang en einde functievervulling in 2019	N.v.t.
Bezoldiging	
Bezoldiging	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigings- Maximum	N.v.t.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen. Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Met betrekking tot gegevens over Bestuurders en Commissarissen wordt ook verwezen naar deel B van het bestuursverslag 2020.

10.13. Overige organisatiekosten (toegerekend)

	2020	2019
Overige personeelskosten	-1.037	-1.939
Automatiseringskosten	-696	-667
Controle- en advieskosten	-390	-430
Huisvestingskosten	-188	-183
Overige algemene kosten	-281	-277
PR & Communicatie	-32	-39
Contributie landelijke federatie	-57	-55
Totaal indirecte organisatiekosten	-2.681	-3.590

Toegerekend aan:

Verhuur- en beheeractiviteiten	-995	-1.268
Onderhoudsactiviteiten	-993	-1.515
Verkoop van vastgoed in ontwikkeling	0	0
Verkoop van onroerende goederen	-28	-26
Overige waardeveranderingen (im)materiële vaste activa	-195	-169
Overige organisatiekosten	-340	-292
Leefbaarheid	-130	-320
	-2.681	-3.590

De honoraria voor de accountantsorganisatie belast met de controle van de jaarrekening, BDO Audit & Assurance B.V., die op basis van het toerekeningsbeginsel zijn verantwoord onder de controle- en advieskosten, zijn als volgt onder te verdelen:

	2020	2019
Controle van de jaarrekening	114	81
Andere controleopdrachten	11	10
Adviesdiensten of fiscaal terrein	0	0
Overige niet-controlewerkzaamheden	0	0
Totaal	125	91

11. Balans enkelvoudig (voor resultaatbestemming)

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
Vaste activa		
Vastgoedbeleggingen		
DAEB vastgoed in exploitatie	1.225.269	1.129.994
Niet DAEB vastgoed in exploitatie	8.916	21.957
Onroerende zaken verkocht onder voorwaarden	36.442	35.799
Vastgoed in ontwikkeling bestemd voor eigen exploitatie	5.834	2.132
	1.276.461	1.189.882
Materiële vaste activa		
Onroerende en roerende zaken ten dienste van de exploitatie	2.995	3.101
Financiële vaste activa		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	3.622	10.739
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0	0
Andere deelnemingen	245	245
Latente belastingvorderingen	2.353	3.558
Leningen u/g	0	0
	6.220	14.542
Totaal vaste activa	1.285.676	1.207.525
Vlottende activa		
Voorraden		
Vastgoed bestemd voor verkoop	884	230
Overige voorraden	484	442
	1.368	672
Vorderingen		
Huurdebiteuren	302	220
Overheid	12	43
Vorderingen op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	0	0
Belastingen en premies sociale verzekeringen	4.099	3.982
Overige vorderingen	12.707	223
Overlopende activa	296	269
	17.416	4.737
Liquide middelen	10.204	21.719
Totaal vlottende activa	28.987	27.128
TOTAAL ACTIVA	1.314.663	1.234.653

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
Eigen vermogen		
Herwaarderingsreserve	719.764	634.819
Overige reserves	196.532	163.247
Onverdeeld resultaat	98.705	118.230
	1.015.001	916.296
Voorzieningen		
Voorziening onrendabele investeringen	7.568	14.714
Voorziening garantieverplichtingen	86	90
	7.654	14.804
Langlopende schulden		
Leningen overheid	1.612	1.730
Leningen kredietinstellingen	221.407	220.638
Verplichtingen uit hoofde van onroerende zaken verkocht onder voorwaarden	35.078	34.921
Overige schulden	7.713	7.934
	265.810	265.223
Kortlopende schulden		
Schulden aan overheid	147	124
Schulden aan kredietinstellingen	17.344	29.787
Schulden aan leveranciers	1.217	1.210
Rekening-courant verbindingen	0	0
Belastingen en premies sociale verzekeringen	938	625
Schulden ter zake van pensioenen	0	78
Overige schulden	1.072	935
Overlopende passiva	5.480	5.571
	26.199	38.330
Totaal kortlopende schulden	26.199	38.330
TOTAAL PASSIVA	1.314.663	1.234.653

12. Winst en verliesrekening enkelvoudig

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2020	2019
Huuropbrengsten	56.618	55.836
Opbrengsten servicecontracten	965	933
Lasten servicecontracten	-945	-947
Overheidsbijdragen	0	0
Lasten verhuur- en beheeractiviteiten	-3.584	-3.779
Lasten onderhoudsactiviteiten	-17.593	-17.717
Overige directe operationele lasten exploitatie bezit	-9.935	-8.310
Nettoresultaat exploitatie vastgoedportefeuille	25.526	26.016
Omzet verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	0
Lasten verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	0
Toegerekende organisatiekosten	0	0
Toegerekende financieringskosten	0	0
Nettoresultaat verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	0
Verkoopopbrengst vastgoedportefeuille	20.243	13.090
Toegerekende organisatiekosten	-134	-108
Boekwaarde verkochte vastgoedportefeuille	-19.135	-10.953
Nettoresultaat verkoop vastgoedportefeuille	974	2.029
Overige waardeveranderingen vastgoedportefeuille	-4.269	-10.292
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille	90.809	118.235
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille verkocht onder voorwaarden	578	318
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille bestemd voor verkoop	602	408
Waardeveranderingen vastgoedportefeuille	87.720	108.669
Opbrengsten overige activiteiten	480	289
Kosten overige activiteiten	-209	-203
Nettoresultaat overige activiteiten	271	86
Overige organisatiekosten	-1.324	-1.307
Leefbaarheid	-794	-767
Waardeveranderingen van financiële vaste activa en van verplichtingen	220	-3.397
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	17	17
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	450	247
Rentelasten en soortgelijke kosten	-10.692	-10.595
Saldo financiële baten en lasten	-10.005	-13.728
Resultaat voor belastingen	102.368	120.998
Belastingen	-3.746	-2.817
Resultaat deelnemingen	83	49
Resultaat na belastingen	98.705	118.230

13. Kasstroomoverzicht enkelvoudig (directe methode)

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2020	2019
1. OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Huren	56.619	55.877
- Zelfstandige huurwoningen	51.474	50.577
- Onzelfstandige wooneenheden	28	381
- Intramuraal	4.513	4.272
- Maatschappelijk onroerend goed	233	227
- Bedrijfsmatig onroerend goed	237	277
- Parkeervoorzieningen	134	143
Vergoedingen servicecontracten	999	1.011
Overheidsontvangsten	0	0
Overige bedrijfsontvangsten	378	250
Rente ontvangsten	50	49
Saldo ingaande kasstromen	58.045	57.187
Personeelsuitgaven	-5.817	-5.226
Onderhoudsuitgaven	-14.483	-14.347
Overige bedrijfsuitgaven	-7.696	-8.749
Rente betalingen	-10.577	-11.687
Sectorspecifieke heffing	0	0
Verhuurderheffing	-6.914	-5.650
Leefbaarheidsuitgaven	-283	-173
Vennootschapsbelasting	-3.073	-2.613
Saldo uitgaande kasstromen	-48.843	-48.445
Kasstroom uit operationele activiteiten	9.203	8.743

Omschrijving	2020	2019
2. (DES)INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Vastgoedbeleggingen en Materiële Vaste Activa		
Verkoopontvangsten bestaande huur, woon- en niet woongelegenheden	7.890	9.809
Verkoopontvangsten woongelegenheden (VOV) na inkoop	0	2.747
Verkoopontvangsten nieuwbouw, woon- en niet woongelegenheden	0	0
Verkoopontvangsten grond	0	0
(Des)Investeringsontvangsten overig	0	559
Tussentelling ingaande kasstroom Vastgoedbeleggingen en MVA	7.890	13.115
Investeringsen nieuwbouw huur	-13.883	-7.171
Investeringsen bestaand bezit	-7.277	-8.564
Aankoop woon- en niet woongelegenheden	-572	0
Nieuwbouw verkoop, woon- en niet woongelegenheden	0	0
Aankoop woongelegenheden (VOV) voor doorverkoop	-2.044	-1.472
Sloopuitgaven, woon- en niet woongelegenheden	0	0
Aankoop grond	0	0
Investeringsen overig	-257	-308
Tussentelling uitgaande kasstroom Vastgoedbeleggingen en MVA	-24.033	-17.515
Saldo in- en uitgaande kasstroom Vastgoedbeleggingen en MVA	-16.143	-4.400
Financiële Vaste Activa		
Ontvangsten verbindingen	7.200	0
Ontvangsten overig	13	14
Uitgaven verbindingen	0	0
Uitgaven overig	0	0
Saldo in- en uitgaande kasstroom FVA	7.213	14
Kasstroom uit (des)investeringsactiviteiten	-8.930	-4.386
3. FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
Nieuw te borgen leningen	18.500	0
Nieuwe ongeborgde leningen	0	0
Aflossingen geborgde leningen	-30.202	-17.245
Aflossingen ongeborgde leningen	-86	-83
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-11.788	-17.328
Totaal jaarlijkse kasstroom	-11.516	-12.972
<i>Verloop geldmiddelen</i>		
Saldo begin verslagjaar	21.719	34.691
Totaal jaarlijkse kasstromen	-11.516	-12.972
Saldo einde verslagjaar	10.204	21.719

14. Toelichting op enkelvoudige jaarrekening

14.1. Algemene grondslagen voor de opstelling van de enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening van stichting woCom is opgesteld volgens de bepalingen van de Woningwet, het Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting (BTIV) en de Regeling toegelaten instellingen volkshuisvesting. In de Woningwet wordt voorgeschreven Titel 9 Boek 2 BW toe te passen, behoudens enkele uitzonderingen van specifieke aard. Tevens is deze enkelvoudige jaarrekening opgesteld volgens de door de Raad voor de Jaarverslaggeving uitgegeven Richtlijn 645 toegelaten instellingen volkshuisvesting.

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, maar niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van woCom. Als de nettovermogenswaarde negatief is, wordt de deelneming op nihil gewaardeerd. Daarbij worden tevens andere langlopende belangen in aanmerking genomen die feitelijk moeten worden aangemerkt als onderdeel van de netto-investering in de deelneming. Wanneer de woningcorporatie geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Herwaarderingsreserve

WoCom vormt een herwaarderingsreserve voor:

- waardevermeerderingen van activa, niet zijnde financiële instrumenten, die rechtstreeks zijn opgenomen in het eigen vermogen;
- waardevermeerderingen van financiële instrumenten, niet zijnde afdekkingsinstrumenten, die rechtstreeks zijn opgenomen in het eigen vermogen;
- waardevermeerderingen van activa waarvan waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen en waarvoor geen frequente marktnoteringen bestaan.

De herwaarderingsreserve wordt bepaald voor het vastgoed dat wordt gewaardeerd op marktwaarde. De herwaarderingsreserve wordt op complexniveau gevormd. De omvang van de herwaarderingsreserve voor het vastgoed wordt op iedere balansdatum bepaald op basis van het verschil tussen de boekwaarde op basis van marktwaarde en de boekwaarde op basis van historische kostprijs. Bij de bepaling van de boekwaarde op basis van historische kostprijs wordt geen rekening gehouden met afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Het gerealiseerde deel van de herwaarderingsreserve wordt ten gunste van de overige reserves gebracht.

14.2. Uitgangspunten en grondslagen voor toerekening van activa, verplichtingen, baten, lasten en kasstromen aan de DAEB-tak en de niet-DAEB-tak

Het vastgoed in exploitatie wordt op basis van het in 2017 door de Autoriteit woningcorporaties goedgekeurd definitief scheidingsvoorstel plus eventuele verkopen binnen de Toegelaten Instelling tussen de DAEB- en niet-DAEB-tak geclassificeerd naar DAEB- en niet-DAEB-vastgoed. Voor de toerekening van activa, verplichtingen, baten, lasten respectievelijk kasstromen aan deze DAEB-tak of niet-DAEB-tak is de volgende methodiek toegepast:

- Wanneer activa, verplichtingen, baten, lasten respectievelijk kasstromen volledig toezien op DAEB- of niet- DAEB-activiteiten, zijn deze volledig aan de DAEB-tak respectievelijk niet-DAEB-tak toegerekend.
- Wanneer deze toezien op zowel DAEB- als niet-DAEB-activiteiten, zijn deze op basis van een verdeelsleutel toegerekend. Deze verdeelsleutel is gebaseerd op het aandeel gewogen DAEB-verhuureenheden ten opzichte van het aandeel gewogen niet-DAEB-verhuureenheden.
- Vorderingen, verplichtingen, baten, lasten respectievelijk kasstromen uit hoofde van vennootschapsbelasting worden toegerekend aan de DAEB- of niet-DAEB-tak op basis van het fiscale resultaat, met toerekening van de voordelen van de fiscale eenheid op basis van de relatieve verdeling qua aantal verhuureenheden.
- Latente belastingen voor compensabele verliezen worden opgenomen in de tak waar sprake is van compensabele verliezen. Latente posities uit hoofde van waarderingsverschillen tussen commercieel en fiscaal worden gealloceerd naar de DAEB- of niet-DAEB-tak op basis van de relatieve verdeling van het aantal verhuureenheden.

14.3. Toelichting specifieke balansposten

14.3.1 Deelnemingen in groepsmaatschappijen

	2020	2019
Stand per 1 januari	10.739	10.690
Resultaat verslagjaar	83	49
Dividenduitkering	-7.200	0
Stand per 31 december	3.622	10.739

14.3.2 Overige deelnemingen

	2020	2019
Woonwagens en Standplaatsen BV		
Stand per 1 januari	245	245
Kapitaalstorting(en)	0	0
Verstrekingen / dividenden	0	0
Resultaat deelneming	0	0
Stand per 31 december	245	245

14.3.3 Leningen u/g

	2020	2019
Woonwagens en Standplaatsen beheer B.V. te Helmond	232	232
Subtotaal	0	0
Af: Voorziening 'woonwagens en standplaatsen'	-232	-232
Stand per 31 december	0	0

14.3.4 Eigen vermogen

Herwaarderingsreserve

Het verloop van de herwaarderingsreserve (= niet-gerealiseerde vermogen) is als volgt:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	DAEB- vastgoed in exploitatie	niet DAEB- vastgoed in exploitatie	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2019	525.662	3.085	528.747
Realisatie uit hoofde van verkoop	-3.247	0	-3.247
Realisatie uit hoofde van sloop	-1.625	-87	-1.712
Toename uit hoofde van stijging van de marktwaarde	110.023	1.571	111.594
Afname uit hoofde van daling van de marktwaarde	-543	-19	-562
Herclassificaties/herkwalificaties	33	-33	0
Overige mutaties	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2019	630.303	4.517	634.820
Realisatie uit hoofde van verkoop	-2.339	-1.527	-3.866
Realisatie uit hoofde van sloop	0	0	0
Toename uit hoofde van stijging van de marktwaarde	89.733	4.458	94.191
Afname uit hoofde van daling van de marktwaarde	-5.363	-18	-5.381
Herclassificaties/herkwalificaties	0	0	0
Overige mutaties			0
Boekwaarde per 31 december 2020	712.334	7.430	719.764

De herwaarderingsreserve is voor € 710,6 miljoen afkomstig uit vastgoed in exploitatie en voor € 9,2 miljoen uit onroerende zaken verkocht onder voorwaarden.

Overige reserves

Het verloop van de overige reserves is als volgt:

	2020	2019
Stand per 1 januari	163.247	178.597
Winstverdeling vorig boekjaar	118.230	90.722
Toename ten laste van de herwaarderingsreserve	-75.723	-106.072
Boekwaarde per 31 december	205.753	163.247

Onverdeeld resultaat

Het verloop van de resultaat boekjaar is als volgt:

	2020	2019
Stand per 1 januari	118.230	90.722
Resultaatverdeling	-118.230	-90.722
Resultaat boekjaar	98.705	118.230
Boekwaarde per 31 december	98.705	118.230

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2020

Het bestuur stelt aan de raad van commissarissen voor het resultaat over het boekjaar 2020 ten bedrage van € 98.705 geheel ten gunste van de overige reserves te brengen.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2019

De jaarrekening 2019 is vastgesteld in de vergadering van de Raad van Commissarissen gehouden op 14 april 2020. De vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

14.4. Toelichting op de aard van niet-DAEB activiteiten

Stichting woCom bezit de volgende niet-DAEB verhuureenheden:

Aantal verhuureenheden	2019	2018
Geliberaliseerde huurwoningen in exploitatie	24	84
Bedrijfsonroerend goed in exploitatie	13	20
Parkeereenheden in exploitatie	208	210
Totaal	245	314
Eenheden woningen verkocht onder voorwaarden	77	91

WoCom heeft een afbouwstrategie voor wat betreft niet-DAEB activiteiten. De verhuureenheden zijn in eigendom vanwege keuzes die in het verleden gemaakt zijn. Het bedrijfsonroerend goed en de huurwoningen hebben in veel gevallen een verkooplabel of maken onderdeel uit van een gemengd complex.

14.5. Balans enkelvoudig DAEB en niet-DAEB (voor resultaatbestemming)

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	DAEB 31.12.2020	Niet-DAEB 31.12.2020	Eliminatie	Totaal 31.12.2020
Vaste activa				
Vastgoedbeleggingen				
DAEB vastgoed in exploitatie	1.225.269	0		1.225.269
Niet DAEB vastgoed in exploitatie	0	8.916		8.916
Onroerende zaken verkocht onder voorwaarden	20.296	16.146		36.442
Vastgoed in ontwikkeling bestemd voor eigen exploitatie	5.834	0		5.834
	1.251.399	25.062	0	1.276.461
Materiële vaste activa				
Onroerende en roerende zaken ten dienste van de exploitatie	2.995	0	0	2.995
Financiële vaste activa				
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	0	3.622		3.622
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0	0		0
Andere deelnemingen	0	245		245
Latente belastingvorderingen	2.336	17		2.353
Netto vermogenswaarde niet-DAEB	31.358	0	-31.358	0
	33.695	3.884	-31.358	6.220
Totaal vaste activa	1.288.089	28.946	-31.358	1.285.676
Vlottende activa				
Voorraden				
Vastgoed bestemd voor verkoop	0	884		884
Overige voorraden	35	449		484
	35	1.333	0	1.368
Vorderingen				
Huurdebiteuren	282	20		302
Overheid	12	0		12
Vorderingen op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	0	0		0
Belastingen en premies sociale verzekeringen	4.099	0		4.099
Overige vorderingen	396	12.311		12.707
Overlopende activa	237	59		296
	5.026	12.390	0	17.416
Liquide middelen	5.794	4.409	0	10.204
Totaal vlottende activa	10.855	18.132	0	28.987
TOTAAL ACTIVA	1.298.944	47.078	-31.358	1.314.633

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	DAEB 31.12.2020	Niet-DAEB 31.12.2020	Eliminatie	Totaal 31.12.2020
Eigen vermogen				
Herwaarderingsreserve	712.334	7.430		719.764
Overige reserves	203.962	22.240	-29.670	196.532
Onverdeeld resultaat	98.705	1.688	-1.688	98.705
	1.015.001	31.358	-31.358	1.015.001
Voorzieningen				
Voorziening onrendabele investeringen en herstructurering	7.568	0		7.568
Voorziening garantieverplichtingen	0	86		86
	7.568	86	0	7.654
Langlopende schulden				
Leningen overheid	1.612	0		1.612
Leningen kredietinstellingen	221.407	0		221.407
Verplichtingen uit hoofde van onroerende zaken verkocht onder voorwaarden	19.514	15.563		35.078
Overige schulden	7.713	0		7.713
	250.247	15.563	0	265.810
Kortlopende schulden				
Schulden aan overheid	147	0		147
Schulden aan kredietinstellingen	17.344	0		17.344
Schulden aan leveranciers	1.217	0		1.217
Rekening-courant verbindingen	0	0		0
Belastingen en premies sociale verzekeringen	938	0		938
Schulden ter zake van pensioenen	0	0		0
Overige schulden	1.003	70		1.072
Overlopende passiva	5.480	0		5.480
	26.129	70	0	26.199
Totaal kortlopende schulden	26.129	70	0	26.199
TOTAAL PASSIVA	1.298.944	47.078	-31.358	1.314.663

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	DAEB 31.12.2019	Niet-DAEB 31.12.2019	Eliminatie	Totaal 31.12.2019
Vaste activa				
Vastgoedbeleggingen				
DAEB vastgoed in exploitatie	1.129.994	0		1.129.994
Niet DAEB vastgoed in exploitatie	0	21.957		21.957
Onroerende zaken verkocht onder voorwaarden	18.624	17.175		35.799
Vastgoed in ontwikkeling bestemd voor eigen exploitatie	2.132	0		2.132
	1.150.750	39.132	0	1.189.882
Materiële vaste activa				
Onroerende en roerende zaken ten dienste van de exploitatie	3.101	0	0	3.101
Financiële vaste activa				
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	0	10.739		10.739
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0	0		0
Andere deelnemingen	0	245		245
Latente belastingvorderingen	3.461	97		3.558
Netto vermogenswaarde niet-DAEB	52.570	0	-52.570	0
	56.031	11.080	-52.570	14.542
Totaal vaste activa	1.209.882	50.213	-52.570	1.207.525
Vlottende activa				
Voorraden				
Vastgoed bestemd voor verkoop	0	230		230
Overige voorraden	35	407		442
	35	637	0	672
Vorderingen				
Huurdebiteuren	214	6		220
Overheid	43	0		43
Vorderingen op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	0	0		0
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.982	0		3.982
Overige vorderingen	223	0		223
Overlopende activa	269	0		269
	4.731	6	0	4.737
Liquide middelen	3.119	18.600	0	21.719
Totaal vlottende activa	7.884	19.244	0	27.128
TOTAAL ACTIVA	1.217.766	69.456	-52.570	1.234.653

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	DAEB 31.12.2019	Niet-DAEB 31.12.2019	Eliminatie	Totaal 31.12.2019
Eigen vermogen				
Herwaarderingsreserve	630.303	4.516		634.819
Overige reserves	167.763	44.944	-44.944	163.247
Onverdeeld resultaat	118.230	3.109	-3.109	118.230
	916.296	52.570	-52.570	916.296
Voorzieningen				
Voorziening onrendabele investeringen en herstructurering	14.714	0		14.714
Voorziening garantieverplichtingen	0	90		90
	14.714	90	0	14.804
Langlopende schulden				
Leningen overheid	1.730	0		1.730
Leningen kredietinstellingen	220.638	0		220.638
Verplichtingen uit hoofde van onroerende zaken verkocht onder voorwaarden	18.178	16.743		34.921
Overige schulden	7.934	0		7.934
	248.480	16.743	0	265.223
Kortlopende schulden				
Schulden aan overheid	124	0		124
Schulden aan kredietinstellingen	29.787	0		29.787
Schulden aan leveranciers	1.210	0		1.210
Rekening-courant verbindingen	0	0		0
Belastingen en premies sociale verzekeringen	625	0		625
Schulden ter zake van pensioenen	78	0		78
Overige schulden	881	54		935
Overlopende passiva	5.571	0		5.571
	38.276	54	0	38.330
Totaal kortlopende schulden	38.276	54	0	38.330
TOTAAL PASSIVA	1.217.766	69.456	-52.570	1.234.653

14.6. Winst- en verliesrekening enkelvoudig DAEB en niet-DAEB

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	DAEB 2020	Niet-DAEB 2020	Eliminatie	Totaal 2020
Huuropbrengsten	55.472	1.146		56.618
Opbrengsten servicecontracten	967	-2		965
Lasten servicecontracten	-945	0		-945
Overheidsbijdragen	0	0		0
Lasten verhuur- en beheeractiviteiten	-3.502	-82		-3.584
Lasten onderhoudsactiviteiten	-17.360	-233		-17.593
Overige directe operationele lasten exploitatie bezit	-9.861	-75		-9.935
Nettoresultaat exploitatie vastgoedportefeuille	24.771	754	0	25.526
Omzet verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	0		0
Lasten verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	0		0
Toegerekende organisatiekosten	0	0		0
Toegerekende financieringskosten	0	0		0
Nettoresultaat verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	0	0	0
Verkoopopbrengst vastgoedportefeuille	5.073	15.170		20.243
Toegerekende organisatiekosten	-98	-36		-134
Boekwaarde verkochte vastgoedportefeuille	-3.652	-15.483		-19.135
Nettoresultaat verkoop vastgoedportefeuille	1.323	-349	0	974
Overige waardeveranderingen (im)materiële vaste activa	-4.269	0		-4.269
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille	90.262	547		90.809
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille verkocht onder voorwaarden	344	234		578
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille bestemd voor verkoop	70	532		602
Waardeveranderingen vastgoedportefeuille	86.407	1.313	0	87.720
Opbrengsten overige activiteiten	479	1		480
Kosten overige activiteiten	-205	-4		-209
Nettoresultaat overige activiteiten	274	-3	0	271
Overige organisatiekosten	-1.289	-35	0	1.324
Leefbaarheid	-783	-11	0	-794
Waardeveranderingen van financiële vaste activa en van effecten	220	0		220
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	0	17		17
Rente interne lening	0	0	0	0
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	450	0		450
Rentelasten en soortgelijke kosten	-10.691	-1		-10.692
Saldo financiële baten en lasten	-10.021	16	0	10.005
Resultaat voor belastingen	100.682	1.685	0	102.368
Belastingen	-3.666	-80		-3.746
Resultaat deelnemingen	0	83		83
Resultaat niet-daeb tak	1.688	0	-1.688	0
Resultaat na belastingen	98.705	1.688	-1.688	98.705

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	DAEB 2019	Niet-DAEB 2019	Eliminatie	Totaal 2019
Huuropbrengsten	54.647	1.189		55.836
Opbrengsten servicecontracten	933	0		933
Lasten servicecontracten	-945	-2		-947
Overheidsbijdragen	0	0		0
Lasten verhuur- en beheeractiviteiten	-3.679	-100		-3.779
Lasten onderhoudsactiviteiten	-17.483	-234		-17.717
Overige directe operationele lasten exploitatie bezit	-8.237	-73		-8.310
Nettoresultaat exploitatie vastgoedportefeuille	25.236	780	0	26.016
Omzet verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	0		0
Lasten verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	0		0
Toegerekende organisatiekosten	0	0		0
Toegerekende financieringskosten	0	0		0
Nettoresultaat verkocht vastgoed in ontwikkeling	0	0	0	0
Verkoopopbrengst vastgoedportefeuille	7.447	5.643		13.090
Toegerekende organisatiekosten	-72	-36		-108
Boekwaarde verkochte vastgoedportefeuille	-5.493	-5.460		-10.953
Nettoresultaat verkoop vastgoedportefeuille	1.882	147	0	2.029
Overige waardeveranderingen (im)materiële vaste activa	-10.292	0		-10.292
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille	116.197	2.038		118.235
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille verkocht onder voorwaarden	164	154		318
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen vastgoedportefeuille bestemd voor verkoop	55	353		408
Waardeveranderingen vastgoedportefeuille	106.124	2.545	0	108.669
Opbrengsten overige activiteiten	241	48		289
Kosten overige activiteiten	-199	-4		-203
Nettoresultaat overige activiteiten	42	44	0	86
Overige organisatiekosten	-1.257	-50	0	-1.307
Leefbaarheid	-755	-12	0	-767
Waardeveranderingen van financiële vaste activa en van effecten	-3.397	0		-3.397
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	0	17		17
Rente interne lening	0	0	0	0
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	247	0		247
Rentelasten en soortgelijke kosten	-10.595	0		-10.595
Saldo financiële baten en lasten	-13.745	17	0	-13.728
Resultaat voor belastingen	117.527	3.471	0	120.998
Belastingen	-2.407	-410		-2.817
Resultaat deelnemingen	0	49		49
Resultaat niet-daeb tak	3.110	0	-3.110	0
Resultaat na belastingen	118.230	3.110	-3.110	118.230

14.7. Kasstroomoverzicht enkelvoudig DAEB en niet-DAEB

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	DAEB 2020	Niet-DAEB 2020	Eliminatie	Totaal 2020
OPERATIONELE ACTIVITEITEN				
Huren	55.533	1.086		56.619
- Zelfstandige huurwoningen	50.720	754		51.474
- Onzelfstandige wooneenheden	28	0		28
- Intramuraal	4.513	0		4.513
- Maatschappelijk onroerend goed	233	0		233
- Bedrijfsmatig onroerend goed	0	237		237
- Parkeervoorzieningen	50	96		134
Vergoedingen servicecontracten	993	6		999
Overheidsontvangsten	0	0		0
Overige bedrijfsontvangsten	377	1		378
Rente ontvangsten (exclusief interne lening)	50	0		50
Rente ontvangst interne lening	0	0	0	0
Saldo ingaande kasstromen	56.952	1.093	0	58.045
Personeelsuitgaven	-5.678	-138		-5.817
Onderhoudsuitgaven	-14.287	-196		-14.483
Overige bedrijfsuitgaven	-7.564	-132		-7.696
Rente betalingen (exclusief interne lening)	-10.577	-1		-10.577
Rente betaling interne lening	0	0	0	0
Sectorspecifieke heffing	0	0		0
Verhuurderheffing	-6.901	-13		-6.914
Leefbaarheidsuitgaven	-280	-3		-283
Vennootschapsbelasting	-3.073	0		-3.073
Saldo uitgaande kasstromen	-48.360	-482	0	-48.843
Kasstroom uit operationele activiteiten	8.592	611	0	9.203

Omschrijving	DAEB 2020	Niet-DAEB 2020	Eliminatie	Totaal 2020
(DES)INVESTERINGSACTIVITEITEN				
Vastgoedbeleggingen en Materiële Vaste Activa				
Verkoopontvangsten bestaande huur, woon- en niet woongelegenheden	4.946	2.943		7.890
Verkoopontvangsten woongelegenheden (VOV) na inkoop	0	0		0
Verkoopontvangsten nieuwbouw, woon- en niet woongelegenheden	0	0		0
Verkoopontvangsten grond	0	0		0
(Des)Investeringsontvangsten overig	31	-31	0	0
Tussentelling ingaande kasstroom Vastgoedbeleggingen en MVA	4.977	2.912	0	7.890
Investerings nieuwbouw huur	-13.883	0		-13.883
Investerings bestaand bezit	-7.277	0		-7.277
Aankoop woon- en niet woongelegenheden	-257	-316		-572
Nieuwbouw verkoop, woon- en niet woongelegenheden	0	0		0
Aankoop woongelegenheden (VOV) voor doorverkoop	-374	-1.670		-2.044
Sloopuitgaven, woon- en niet woongelegenheden	0	0		0
Aankoop grond	0	0		0
Investerings overig	-215	-42		-257
Tussentelling uitgaande kasstroom Vastgoedbeleggingen en MVA	-22.005	-2.028	0	-24.033
Saldo in- en uitgaande kasstroom Vastgoedbeleggingen en MVA	-17.028	885	0	-16.143
Financiële Vaste Activa				
Ontvangsten verbindingen	0	7.200		7.200
Ontvangen aflossing interne lening	0	0	0	0
Ontvangsten overig	22.900	13	-22.900	13
Uitgaven verbindingen	0	0		0
Uitgaven overig	0	-22.900	22.900	0
Saldo in- en uitgaande kasstroom FVA	22.900	-15.687	0	7.213
Kasstroom uit (des)investeringsactiviteiten	5.872	-14.803	0	-8.931
FINANCIERINGSACTIVITEITEN				
Nieuw te borgen leningen	18.500	0		18.500
Nieuwe ongeborgde leningen	0	0		0
Aflossingen geborgde leningen	-30.202	0		-30.202
Aflossingen ongeborgde leningen	-86	0		-86
Aflossing interne lening	0	0	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-11.788	0	0	-11.788
Totaal jaarlijkse kasstroom	2.676	-14.191	0	11.516
<i>Verloop geldmiddelen</i>				
Saldo begin verslagjaar	3.119	18.600		21.719
Totaal jaarlijkse kasstromen	2.676	-14.191		-11.516
Saldo einde verslagjaar	5.794	4.409	0	10.204

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	DAEB 2019	Niet-DAEB 2019	Eliminatie	Totaal 2019
OPERATIONELE ACTIVITEITEN				
Huren	54.693	1.184		55.877
- Zelfstandige huurwoningen	49.763	814		50.577
- Onzelfstandige wooneenheden	381	0		381
- Intramuraal	4.272	0		4.272
- Maatschappelijk onroerend goed	227	0		227
- Bedrijfsmatig onroerend goed	0	277		277
- Parkeervoorzieningen	50	93		143
Vergoedingen servicecontracten	998	13		1.011
Overheidsontvangsten	0	0		0
Overige bedrijfsontvangsten	201	49		250
Rente ontvangsten (exclusief interne lening)	49	0		49
Rente ontvangst interne lening	0	0	0	0
Saldo ingaande kasstromen	55.941	1.246	0	57.187
Betalingen aan werknemers	-5.062	-164		-5.226
Onderhoudsuitgaven	-14.129	-221		-14.347
Overige bedrijfsuitgaven	-8.605	-143		-8.749
Rente betalingen (exclusief interne lening)	-11.674	-13		-11.687
Rente betaling interne lening	0	0	0	0
Sectorspecifieke heffing	0	0		0
Verhuurderheffing	-5.638	-12		-5.650
Leefbaarheidsuitgaven	-171	-2		-173
Vennootschapsbelasting	-2.613	0		-2.613
Saldo uitgaande kasstromen	-47.892	-554	0	-48.445
Kasroom uit operationele activiteiten	8.049	692	0	8.743

Omschrijving	DAEB 2019	Niet-DAEB 2019	Eliminatie	Totaal 2019
(DES)INVESTERINGSACTIVITEITEN				
Vastgoedbeleggingen en Materiële Vaste Activa				
Verkoopontvangsten bestaande huur, woon- en niet woongelegenheden	6.889	2.920		9.809
Verkoopontvangsten woongelegenheden (VOV) na inkoop	0	2.747		2.747
Verkoopontvangsten nieuwbouw, woon- en niet woongelegenheden	0	0		0
Verkoopontvangsten grond	0	0		0
(Des)Investeringsontvangsten overig	1.207	-648	0	559
Tussentelling ingaande kasstroom Vastgoedbeleggingen en MVA	8.096	5.018	0	13.115
Investerings nieuwbouw huur	-7.171	0		-7.171
Investerings bestaand bezit	-8.564	0		-8.564
Aankoop woon- en niet woongelegenheden	0	0		0
Nieuwbouw verkoop, woon- en niet woongelegenheden	0	0		0
Aankoop woongelegenheden (VOV) voor doorverkoop	-170	-1.302		-1.472
Sloopuitgaven, woon- en niet woongelegenheden	0	0		0
Aankoop grond	0	0		0
Investerings overig	-308	0		-308
Tussentelling uitgaande kasstroom Vastgoedbeleggingen en MVA	-16.213	-1.302	0	-17.515
Saldo in- en uitgaande kasstroom Vastgoedbeleggingen en MVA	-8.117	3.717	0	-4.400
Financiële Vaste Activa				
Ontvangsten verbindingen	0	0		0
Ontvangen aflossing interne lening	0	0	0	0
Ontvangsten overig	4.500	14	-4.500	14
Uitgaven verbindingen	0	0		0
Uitgaven overig	0	-4.500	4.500	0
Saldo in- en uitgaande kasstroom FVA	4.500	-4.486	0	14
Kasstroom uit (des)investeringsactiviteiten	-3.617	-770	0	-4.386
FINANCIERINGSACTIVITEITEN				
Nieuw te borgen leningen	0	0		0
Nieuwe ongeborgde leningen	0	0		0
Aflossingen geborgde leningen	-17.245	0		-17.245
Aflossingen ongeborgde leningen	-83	0		-83
Aflossing interne lening	0	0	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-17.328	0	0	-17.328
Totaal jaarlijkse kasstroom	-12.895	-77	0	-12.971
<i>Verloop geldmiddelen</i>				
Saldo begin verslagjaar	16.013	18.678		34.691
Totaal jaarlijkse kasstromen	-12.894	-77		-12.972
Saldo einde verslagjaar	3.119	18.601	0	21.719

15. Ondertekening van de jaarrekening

Opmaken van de jaarrekening

Bestuur

M.M. Kräwinkel
Directeur-bestuurder

Someren, 13 april 2021

Vaststellen van de jaarrekening

Raad van Commissarissen

S.G.C.F. Warmoeskerken
Voorzitter

G.J. M. Huijbregts
Vicevoorzitter

J. Brouwer
Lid

G.J. Deuten
Lid

M.M.J.E. Foppen
Lid

Someren, 13 april 2021

7 OVERIGE GEGEVENS

7.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van commissarissen van Stichting woCom

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting woCom te Someren gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2020; 2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2020; en 3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.	Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting woCom op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de vereisten voor de jaarrekening bij en krachtens artikel 35 van de Woningwet en de Wet normering topinkomens (WNT).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting woCom zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 23,0 miljoen. De materialiteit is gebaseerd op 1,75% van de totale activa.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hanteren wij een lager materialiteitsniveau dan voor de jaarrekening als geheel voor de in de jaarrekening verantwoorde (operationele) transactiestromen, inclusief hun hoedanigheid van zowel resultaatstromen als kasstromen, waarbij sprake is van een onderliggende ingaande dan wel uitgaande kasstroom. Dit lagere materialiteitsniveau is vastgesteld op € 1,2 miljoen hetgeen gebaseerd is op 1,75% van het (genormaliseerd) totaal van huuropbrengsten, opbrengsten service contracten en verkoopopbrengsten.

Voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie hebben wij de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2020.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 1.150.000 rapporteren, alsmede afwijkingen qua transactiestromen boven de € 68.000 en kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Stichting woCom staat aan het hoofd van een groep van entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting woCom.

Als gevolg van het beperkte belang van de in de consolidatie betrokken entiteiten hebben wij geen van die entiteiten als significante component aangemerkt. Onze werkzaamheden zijn dan ook primair gericht geweest op de financiële gegevens van Stichting woCom. De diepgang van onze werkzaamheden betreffende de andere entiteiten is in overeenstemming met het belang dat deze entiteiten in de geconsolideerde jaarrekening vertegenwoordigen.

Door bovengenoemde werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de geconsolideerde jaarrekening.

Aandacht voor fraude-, corruptie- en integriteitsrisico's in onze controle

Als accountant zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Om die reden identificeren wij risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude. In dit kader evalueren wij in onze risico-analyse onder andere vastgoed gerelateerde transacties en kritische processen, waarvan de impact een verhoogd fraude-, corruptie- en/of integriteitsrisico kent, bijvoorbeeld vanwege de verwerking van (incidentele) schattingsposten in de jaarrekening en de mogelijkheid tot het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen. Deze transacties en processen omvatten aan- en verkopen van vastgoed waaronder ABC-transacties, aanbestedingen, het aangaan van onderhouds- en investeringsverplichtingen en het uitvoeren van betalingen.

Wij hebben inzicht verworven in de organisatie om risico's op afwijkingen van materieel belang door fraude, corruptie en/of integriteit in te schatten. Hiertoe hebben wij onder meer het bestuur en de raad van commissarissen om inlichtingen dienaangaande gevraagd. Wij maakten daarbij onder andere gebruik van een specifieke vragenlijst ter inventarisatie van non-compliancerisico's.

Wij hebben vastgesteld dat processen zijn ingericht op het identificeren van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude, corruptie en/of integriteit. Daarvoor hebben wij minimaal vereiste functiescheidingen rondom vastgoed gerelateerde transacties en kritische processen getoetst. Tevens beoordeelden wij in het kader van voornoemde risico's (betalings)bevoegdheden van medewerkers van Stichting woCom alsmede de inrichting daarvan in de aanwezige IT-systemen. Door middel van data-analyse hebben wij inkopen geanalyseerd op een mogelijk verhoogd risico ter zake prijsvorming, alsmede journaalposten met een verhoogd risico of van ongebruikelijke aard. Voorts hebben wij door het bestuur gemaakte (significante) schattingen gecontroleerd, inclusief een retrospectieve toetsing daarop. Een en ander is nader beschreven in het betreffende kernpunt van onze controle.

Tot slot hebben wij, tijdens onze (slot)besprekingen, fraude-, corruptie- en integriteitsrisico's uitdrukkelijk besproken met het bestuur en de raad van commissarissen.

Wij hebben onze controle uitgevoerd conform de geldende controlestandaarden (met name Standaard 240 en 250) en bijbehorende procedures, waarbij wij evenwel opmerken dat een controle niet primair is ontworpen om fraude te detecteren. In onderdeel D van deze controleverklaring geven wij meer informatie over onze verantwoordelijkheden voor de controle en de uitvoering daarvan.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

WAARDERING VASTGOED IN EXPLOITATIE OP MARKTWAARDE IN VERHUURDE STAAT GEBASEERD OP DE BASISVERSIE	ONZE CONTROLEAANPAK
Het vastgoed in exploitatie bedraagt per 31 december 2020 € 1.234 miljoen wat neerkomt op 94% van het balanstotaal van Stichting woCom. Het vastgoed in exploitatie moet volgens de Woningwet worden gewaardeerd op marktwaarde in verhuurde staat. Stichting woCom past hierbij de basisversie van het 'Handboek modelmatig waarderen marktwaarde' toe als toegelicht op pagina 62-66 van de jaarrekening. De basisversie is een modelmatige waardebeoordeling zonder directe betrokkenheid van een taxateur, waarbij de validatie van het handboek van voorgaand jaar belangrijk is om te waarborgen dat deze op portefeuilleniveau toepasbaar is gegeven de specifieke	Wij hebben de opzet en het bestaan van de administratieve organisatie en de interne beheersingsmaatregelen voor de bepaling van de marktwaarde in verhuurde staat vastgesteld. Controle input Onze controlewerkzaamheden bestonden onder meer uit het vaststellen van de naleving van de bepalingen uit het 'Handboek modelmatig waarderen marktwaarde', peildatum 31 december 2020. Wij hebben de juistheid van de objectgegevens die ten grondslag liggen aan de berekening van de waardering ('input in het rekenmodel') gecontroleerd.

kenmerken van het bezit van de woningcorporatie. Aangezien in de modelmatige aanpak van de basisversie van het handboek geen directe vergelijking wordt gemaakt met gerealiseerde transacties, bestaat een risico dat de waardering volgens de basisversie niet leidt tot een acceptabele waardering van het vastgoed in exploitatie. Dit punt is geïdentificeerd als kernpunt in de controle als gevolg van de inschattingen die samenhangen met de toepasbaarheid van de basisversie en inschattingen die worden gemaakt ten aanzien van de gehanteerde invoerparameters, in combinatie met de significante omvang van de post.	Controle throughput Wij hebben vastgesteld dat de marktwaarde in verhuurde staat is berekend middels een gecertificeerd rekenmodel (verificatie van de ‘throughput’). Wij hebben vastgesteld dat Stichting woCom aanvullend interne beheersingsmaatregelen heeft doorgevoerd om te komen tot een betrouwbare uitkomst van de marktwaarde uit dit model. Controle output De uitkomsten van de waardering hebben wij getoetst, onder andere aan de hand van onderliggende documentatie en marktontwikkelingen. Daarnaast hebben wij gecontroleerd of de toelichting op het vastgoed in exploitatie in de jaarrekening toereikend is. Hierbij is vastgesteld dat de schattingsonzekerheid adequaat door het bestuur uiteengezet is.
BEPALING EN TOELICHTING BELEIDSWAARDE VASTGOED IN EXPLOITATIE	ONZE CONTROLEAANPAK
Volgens RJ645 moet in de toelichting de beleidswaarde van het vastgoed in exploitatie worden vermeld. Op pagina 67 van de jaarrekening is deze beleidswaarde toegelicht. De beleidswaarde is een belangrijke parameter voor de bepaling van financiële ratio’s van Stichting woCom gebaseerd op de Aw/WSW-normen, en deze vormt daarmee een uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie (inclusief de continuïteitsveronderstelling) in de jaarrekening. De beleidswaarde wordt bepaald door vier uitgangspunten in de marktwaardebepaling aan te passen naar het feitelijke beleid van de woningcorporatie, conform voorgeschreven veronderstellingen. Bij de bepaling van de beleidswaarde heeft het bestuur een aantal significante schattingen moeten maken, wat significante effecten heeft op de waardering en daaruit voortvloeiende financiële ratio’s. Derhalve	Wij hebben de opzet en het bestaan van de administratieve organisatie en de interne beheersingsmaatregelen voor de bepaling van de beleidswaarde vastgesteld. Wij hebben vastgesteld dat het startpunt van de berekening van de beleidswaarde aansluit op de marktwaarde in verhuurde staat, alsmede dat voor het bepalen van de beleidswaarde gebruik is gemaakt van een gecertificeerd rekenmodel. Voorts hebben wij vastgesteld dat: • De bepaling van de beleidswaarde is gebaseerd op het doorexploratie scenario; • Streefhuren en huurverhogingen zijn gebaseerd op het eigen beleid; • De marktnormen voor onderhoud vervangen zijn door meerjarige onderhoudsnormen gebaseerd op het eigen beleid; • De beheernormen vervangen zijn door meerjarige beheernormen gebaseerd op het eigen beleid.

hebben wij de beleidswaarde in exploitatie als kernpunt in onze controle aangemerkt.	Wij hebben gecontroleerd of voornoemd eigen beleid overeenkomst met onderliggende documentatie en beleidsdocumenten. Daarnaast hebben wij gecontroleerd of de toelichting op de beleidswaarde in de jaarrekening toereikend is. Hierbij is vastgesteld dat de gevoeligheid in relatie tot de realiseerbaarheid van de uitkomsten adequaat door het bestuur is uiteengezet.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ Bestuursverslag;
- ▶ Verslag van de raad van commissarissen;
- ▶ Overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van artikel 36 van de Woningwet is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in rubriek A van het accountantsprotocol zoals opgenomen in bijlage 4 bij artikel 17 van de Regeling toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met artikel 36 van de Woningwet.

C. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de raad van commissarissen op benoemd als accountant van Stichting woCom vanaf de controle van het boekjaar 2018 en zijn sinds dat boekjaar de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang geleverd.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de vereisten voor de jaarrekening bij en krachtens artikel 35 van de Woningwet en de WNT.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de toegelaten instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van artikel 35 van de Woningwet moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de toegelaten instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de toegelaten instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de toegelaten instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de toegelaten instelling haar activiteiten kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een toegelaten instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan het auditcomité op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Tilburg, 13 april 2021

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

was getekend

M.A. van Rooij RA

7.2 WoCom in cijfers

Omschrijving	2020	Daeb	niet-Daeb	2019
Eenheden huurwoningen	8.011	7.987	24	8.065
Eenheden in verzorgingshuizen	463	463	0	463
• kamerverhuur	14	14	0	20
• standplaatsen	6	6	0	6
• standplaatsen met woonwagens	34	34	0	34
Overige wooneenheden	54	54	0	60
Subtotaal aantal wooneenheden	8.528	8.504	24	8.588
• garages	361	153	208	368
• bedrijfsruimten/winkels	13	0	13	20
• overig bezit	0	0	0	0
• maatschappelijk vastgoed	21	21	0	22
Subtotaal aantal niet-wooneenheden	395	174	221	410
Totaal verhuureenheden	8.923	8.678	245	8.998
Specificatie mutaties verhuureenheden				
• opgeleverd	27	27	0	54
• verkocht	-101	-32	-69	-57
• sloop	0	0	0	-47
• overig	-4	-4	0	-2
• herclassificatie (overheveling)	0	0	0	0
• aankoop	3	3	0	0
Totaal mutaties verhuureenheden	-75	-6	-69	-52
Woningen verkocht onder voorwaarden	184	107	77	201
Specificatie mutaties verkoop onder voorwaarden				
• doorverkochte woningen definitief	-10	-2	-8	-8
• naar in voorraad niet verkochte koopwoningen	-4	0	-4	-1
• in verhuur genomen woningen	-3	-1	-2	0
Totaal mutaties verkoop onder voorwaarden	-17	-3	-14	-9

woCom in cijfers (vervolg)

Omschrijving	2020	Daeb	Niet-Daeb	2019
Huurwoningen naar netto-huurklasse				
Goedkope huur:	1.090	1.090	0	1.100
Betaalbare huur:	6.157	6.152	5	6.182
Dure huur:	604	599	5	571
Vrije huur:	160	146	14	212
	8.011	7.987	24	8.065
Specificatie woongelegenheden naar gemeente				
• Asten	334	334	0	334
• Cranendonck	1.446	1.446	0	1.451
• Heeze-Leende	1.022	1.007	15	1.024
• Helmond	2.029	2.024	5	2.046
• Laarbeek	2.172	2.168	4	2.206
• Someren	1.525	1.525	0	1.527
	8.528	8.504	24	8.588

Omschrijving	2020	2019
Het waarborgen van de financiële continuïteit		
Interest Coverage Ratio (ICR)	1,86	1,74
Loan to Value (LTV op basis van beleidswaarde)	47,1%	51,8%
Solvabiliteit (op basis van beleidswaarde)	49,3%	44,1%
Dekkingsratio	33,5%	34,2%
Onderpandrisico	33,3%	34,1%
Gemiddelden per VHE (netto vastgoedexploitatie)		
Lasten onderhoud	1.972	1.969
Verhuur- en beheerkosten	402	420
Overige exploitatielasten	1.114	924
Eigen vermogen	113.751	101.833
Balanswaarde	147.334	137.214
WOZ-waarde	156.542	145.831
Formatieplaatsen einde jaar		
Directie	4,8	4,0
Wonen	36,0	29,8
Vastgoed	16,2	22,2
Bedrijfsvoering	21,1	20,3
	78,0	76,3
Ziekteverzuimpercentage	5,7%	10,4%

Witvrouwenbergweg 2
5711 CN Someren
Postbus 36
5710 AA Someren

T 0493 49 76 66
info@wocom.nl
www.wocom.nl

Asten – Cranendonck – Heeze-Leende
Helmond – Laarbeek – Someren

